

311029

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 2-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఆశ్విజమాస శుద్ధ చవతి ౪.

No. 155
సంచిక ౧౫౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గావు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలసంవ్వుల మాన్పును, వాయువుబొట్ల కాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
వగ్గును తగ్గించును దుగదనుతోలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈ మందును రుద్దగానే శిమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి మష్మదార్ధములను తొలగించి ఎహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడా వాడుచున్నారు.

జరిక- ౧ డబ్బీతో నహా పీసా 1-3 రు 0-10-0; డజన్ 1-3 రు ౪-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో, 16, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

సమస్తమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్త్రీసము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మానద్రుతి ఆశీర్వాదములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొల్లులు, కానుకలలు అడ్డగ
వైకొలు మొదలగు బంగారు నగలున్న నవరత్నములు వేసిన ఆశీర్వాదములు అడ్డగలు, జడబిల్లు
లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవి వేండి రైలు
కూజాలు, టవ్లగు, వేలాగిన్నెలు, కాపిపెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులన్న ఆశీర్వాదములు
కాపుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగార
మునకున్న చాదీవేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాచైన్లు—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,
శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

వెలింగటన్ సినిమా

మాం కు రోడ్డు

శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము ౩-15 గం॥ కూడ గలదు.
బహుమతి యివ్వబడు ఆట శని, ఆదివారములందు మాత్రమే
విలువగలబహుమాన వివ్వబడును.

యూనివర్సల్స్ మైటియస్టు సీరి నాల్

ది స్టీల్ ట్రైయల్

ప్రపంచమునందు నున్నన్నిటె నట్టి విల్లి యండన్ కన్,
ఎకిల్ జాన్ సన్ తో నహా

మద్రాసునందు యిదివరకున్నదను ప్రవర్తింపబడనట్టి
మిక్కిలి పెద్దదియైనట్టి భయంకరమైనకథ. గర్జించుట, చీల్చుట,
ఘోరశబ్దములు మొదలగునవి మెరుచువలె ఒకటికంటె ఒకటి
చూపబడును. దీనిని తప్పక చూచితీరవలెను.

ఇండిరెస్టల్ సినిమా

హైరోడు, తిరువల్లిక్కేసి

27-9-24 శనివారమునండి 8 10 24 శని శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 పదిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము ౩-15 కూడ గలదు.

వృద్ధిరాజు అశ్వద్భుతమైన హిందూ చరితా

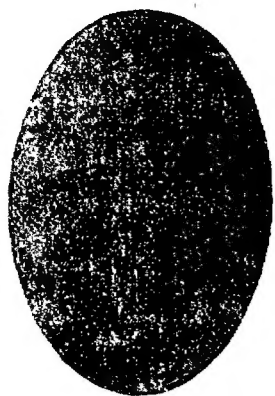
తృక కథ తప్పక చూచితీరవలెను.

పెరి సినిమా 1-కి వేలము ౪ 0-4-0
ఈనా నెడు తెలుగురాచిన పేలు ముప్పి నగియును. చర్మ
సాము బెల్లగ్రులన హాని నొందుక కెల్లగుకలు మెరుగును.
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

ముప్పనవామి రాజు లందు పీఠాజ్ఞ.

వెదాపురము పోస్టు.

TRADE MARK.

విజ్ఞాపన
స్వదేశము
1918 సంవత్సరం
నంచుమేము మనదేశము
సంపాదించుచున్న పట్టు
తో మాఫ్యాట్రీలోనే
పడుట, కేయట, రం
గులుకేయట మున్నగు
గులకల వివిధరకముల

విస్త్రుతములనులగులతో నిత్యవిక్రయమైన జరిపాదా అంతు
లు కమ్మలతోను కేయటచేయించి ఎర్రతులకు తదితరులకు విక్ర
యించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన కిరీట అభిలభారత కాం
గ్రెసువస్తుప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవిదే
శములోని పట్టుకత్త్రుములు అన్నిటిలోను ఎక్కువవాణ్యమై
నవిగా అందరకు తెలిసిననున్నది. ప్రదర్శనమునగురించి వ్రా
యుచు మాబట్టలగురించి కీయామ కాంతిభూషణగారు అమృత
బజారు పత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసెడి.

.... ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులు వారున్న మరెవరికీ
ప్రజలకుడ అన్నిరకములభివృద్ధులను ప్రదర్శించిరి. ఇంకనంద
వో కలరు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు పిలువేడు. పట్టు
కత్త్రుములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. వెదాపురం వర్తకు
లు ముప్పనవామిరాజు పీఠాజ్ఞగారు పట్టుకత్త్రుములను ధో
వతులను వర్తకు డ్డలు కొంటుగుడ్డలను కలగుడ్డలను చీరలను
మున్నగుకొనులును ప్రదర్శించిరి. బెంగళూరు అస్సామవారు
కూడ ప్రదర్శించిరి.

పట్టుకత్త్రుములగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొ
క్క ఆదేశమును రకములను విపులముగా వ్రాయుటలన దేశము
స్వదేశము పరిశ్రమలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ
నభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపక్షము
వందల మాబట్టలు దొరుకును.

కొందరువర్తకులు కేయటచేయుచున్న రకములలోనే
వాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మో
గవచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి
క్షణమున వుండేమాటేడ మామూలు ఇందున ప్రచురించితిమి.

పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యం
గారి ఔషధాలయమును గురించి
మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధానమం
త్రియగు ది. ఆనరబుల్ పానుగల్లు
రాజుగారి అభిప్రాయము:-

నేను పండిత స్వామిశ్రీనివాసయ్యంగారి ఔష
ధాలయమును సందర్శించితి నని చెప్పట కెంతయు
సంతసించుచున్నాడను.

అతిమూలము, దుర్బలత్వముమున్నగువ్యాధు
లకు పండితస్వామిగారు చేసిన చికిత్సలు చాల
గుణము లిచ్చునట్లు వాకబువలన నాకు తెలిసినది

నేను చాలమంది రోగులను చూచితిని. వారం
దరు పండితుని చికిత్సవలన తమవ్యాధులనుండి విము
క్తులమైతిమని ఒప్పుకొనిరి.

నేను మరికొంతమంది రోగులను విచారించగా
స్వామిగారు చికిత్సచేసిన పిమ్మట మరల మూత్ర
మును పరిశీలించిగా వానియందు పీషదారముల
జాడలేమియు కనబడ లేదని చెప్పిరి.

ఇట్లు స్వామిగారిచే పూర్తిగా కుదర్చబడిన
బారిని వైద్యశాస్త్ర పండితులు (సైంటిఫిక్ మెన్)
బాగుగ పరిశీలించలే నని కోరెదను.

పండితస్వామిగారికి యెల్లపుడును జయము
కలుగుగాక యని కోరుచున్నాడను.

పి. రామారాయణంగారు
హైదరాబాదు, పూనమ్మలిరోడ్డు,
కోటాకు, మద్రాసు.

అనంతపురంజిల్లా క్షామనివారణ

మదకసిరా తాలూకాలోని అగళి గ్రామములోని
తెప్పపనులు.

1. మా రొట్టా రేంజిలోని రైతులు 10, 12 సంవత్స
రాలుగా క్షామము అనుభవించుతువుండి చెరువులకు నీళ్లులేకను
పెట్టిన పంటలంతయు వర్షం లేనిదానివల్ల ఎండిపోయి జనులు
క్షీణించుతు వుండి పోయిన సంవత్సరము బొత్తిగా వర్షములు
లేకను చెరువులకు నీళ్లులేకను పెట్టిన పంటలు యావత్తు ఎండి
పోయినందున జనులకు వుండిన జీవరాసులును పూర్తి తక్కువ
ధరలకు అమ్మి ప్రాణములను కాపాడుకొన్నారు. ఇప్పుడు
అగళి గ్రామములో తెప్పపనులు పెట్టినందున మాలిచేయువా
రలు మాలి అయినను చేసి జీవనములు చేయుచున్నారు. తక్కిన
రైతులు యిదివరకే తమకువుండిన జీవరాసులను తక్కువ ధరలకు
అమ్మినందున యీ నెలలో వర్షం వచ్చినను వ్యవసాయములు
చేయుటకు ఎద్దులులేకను బావులలో తగినంత నీళ్లులేకను చాలా
దుస్థితిలోనున్నారు. బావులను రిపేరి చేయించుకొనుటకున్న
ఎద్దులను కొనుటకున్న ప్రైవేటు వ్యవసాయము చేయుటనే
కొందరు మానుకొనవలసియున్నది. పాపము రైతులు యిటు
వంటి కష్టములనుండి తమకుటగాను పై అధికారులకు ఎన్నియో
దఫాలు ఎద్దులకున్న బావులకున్న తకాలి యియ్యవలయు నని
అర్జిలుపోయినవి. కాని పై అధికారులు యీ విషయమై ఏమి
చర్యను తీసికొనకయున్నారు. త్వరలో తబాబీలు యిచ్చు
టకు మొదలుపెట్టనియెడల రైతులయొక్క తొందరలు చెప్ప
నక్కరలేదు.

2. గవర్న మెంటువారు చేయవలసిన మరియొక సహాయ
మేమన, అగళి గ్రామమునకు 4 మైళ్లు పాసలాలో నుండు
మధూడి గ్రామముయొక్క చెరువుకు వచ్చు సువర్ణముఖి వంక
మధూడి గ్రామమునకు దక్షిణమున నుమారు 2 మైళ్లు పాసలా
లో యీ వంక 2 భాగములయి ఒక భాగము మధూడి చెరు
వుకున్న మరియొక భాగము మైసూరు యిలాఖా మదలూరు,
చెరువుకున్న పోవుచున్నది. మదలూరు గ్రామము, పశ్చి
భాగము తగ్గగానుండుటవల్ల యీ భాగమునకు అడ్డముగా 6
అడుగులు ఎత్తుకట్ట కట్టియుండిరి. ఈ కట్టకట్టియుండినందున
మధూడి గ్రామముయొక్క చెరువుకు నీళ్లుసరిగా పోతువుం
డెను. ఇప్పుడు రాను రాను వంక కట్టకు సరిగా పూడియు
న్నందున వర్షంవచ్చి దండిగా వంకవచ్చినను తగ్గగానుండు మై
సూరు యిలాఖా మదలూరు చెరువుకు వచ్చిననీళ్లు యావత్తు
పోవుచున్నవికాని మధూడి గ్రామమునకు వచ్చువంకలో నీళ్లు
బొత్తిగా రావు. ఈ విషయముగా మా మధూడి గ్రామము
యొక్క రైతులు అధికారులకు తెలుపగా మా అనంతపురం
జిల్లా పాలించుచున్న కలెక్టరు శ్రీ పుషేంద్రపాయిగారు హాళి
అగళిలో జరుగుచున్న క్షామపనిని అక్టోబరు 1వ తేదీనుండి
అగళి గ్రామమునుండి మధూడి గ్రామమునకు ట్రాక్ నుపురు
చేసూ సదరు మధూడి గ్రామము చెరువుకు పోవు సువర్ణముఖి
వంకలు వెడల్పు తీయించి పూడియుండిన యిసుకనుతీసి రిపేరి
చేయించవలయునని పుత్తరువుచేసెట్టు విన్నాము.

3. ఇట్లు పుత్తరువు చేసియుండు సమాచారము
మధూడి గ్రామము రైతులు విని సంతోషముతో వుండిరి. హాళి
ఒకవార పుట్టినది. అది యేమన "యిప్పుడు వర్షం వచ్చినం
దున మధూడి గ్రామమునకు పై అగళి గ్రామముయొక్క తెప్ప
పనిని మార్చుటకు పిలువెదు. కాన పై సువర్ణముఖి వంకను
రిపేరిచేయను సాధ్యములేదు, అని తిరిగి పుత్తరువులు వచ్చినట్టు
సమాచారములు తెలిసినది. ఈ సమాచారమే నిజమయితే
అన్యాయముగా మధూడిగ్రామము రైతులు చెడిపోవుచున్నారు
ఎంత వర్షంవచ్చి వంకనిండా పోసినను మిమాడిచెరువుకు మాత్ర
ము సదరి వంక రిపేరి అయ్యేవరకు నీళ్లువచ్చి ఎంటులు యెన్నటి
కిన్ని పండవు.

4. కనుక మా అనంతపురం జిల్లాను పాలించుచున్న
శ్రీ పుషేంద్ర పాయిగారు ఖుద్దన యీ మధూడి గ్రామమునకు
వచ్చి చెరువును సదరి సువర్ణముఖి వంకనుచూచి తక్షణం
వంకను రిపేరి చేయించేదిగాక రైతులు వ్యవసాయం చేయించు
కొని జీవనములు చేయు సాధ్యమైనంత త్వరతో తకాలిన్ని
యిచ్చి రైతులకు కాపాడవలయునని కోరినాను.

యం, వి. సుబ్బారావు,

ఆంధ్రప్రదేశ్ మహాసభ

4 వ ప్రకటన

1. మహాసభ అక్టోబరు 18,19,20 తేదీలందు గోల్క
హోటల్లో సమావేశమగును.

2. మహాసభకు శ్రీయుత గాడిచెర్ల వారిస్వోత
రావు ఎం. ఏ. గారు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

3. బ్రాడ్వేలోని జాకరయ్య ఆశేరా హతానుయొక్క
క్రింది భాగము ఖద్దరు ప్రదర్శనమునకై పుచ్చుకొనబడినది. ఆ
పుట్టిఫలము కొద్దిగా మాత్రమే యున్నందున అంగళ్లు పెట్టదల
చుకొన్నవారు తక్షణమే 10 రూపాయలు బాడుగనంపి స్థా
నమును రిజర్వుచేసికొనవలయును ప్రదర్శనము అక్టోబరు 17 వ
తేదీనాడు ప్రారంభించి 27 వ తేదీవరకు జరుగును.

4. మహాసభా సమావేశ సమయమున ప్రతినిధులందరును
నూలుపడుట కేర్పాటు చేయవలసినట్లు తీర్మానింపబడెను. శ్రీ
యుత వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు వలసిన రాట్నముల
నొసగురట్టుకు దయతో సంగీరించిరి. నూలుపడుట పొట్టిప
రీక్ష జరుపవలయునని శ్రీయుత రంగంశ్రేష్ఠిగారు చేసిన సలహా
నామోదించుచు వా రొసంగ నెంచిన 5 బహుమానములను ఆ
హ్వానసంఘమువారు కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా నామోదించిరి.
పోటిలో పాల్గొనదలచినవారు ఒకరూపాయ ప్రవేశదకుము
నియ్యవలయును. పీల్లెనవో ఎవరిరాట్నములను వారే తెచ్చు
కొనవలయును.

5. శ్రీయుత కె. యల్. నరసింహం, (బి. యల్.
తరగతి విద్యార్థి) గారిని విద్యాధిస్థులందరినీవకదళమునకు
కాపైనుగా నెన్నుకొనడమైనది. దళములో చేరదలచుకొనిన
ఆంధ్ర విద్యార్థులందరును ఆంధ్రపత్రిక ఆఫీసులో ప్రతిరోజు
సాయంత్రం 4 గంటలు మొదలు 5 వరకును ఇతరసమయము
లందు నెం. 96, వరదాముత్తయప్పక వీధియందును వారికేర్ల
నియ్య ప్రార్థితులు. శ్రీయుత సురేంద్రనాథ ఆర్యాగారు సా
ధారణ వాలంటీరు దళమునకు నాయకులుగను శ్రీయుత యల్.
శ్రీరాములునాయుడుగారు ఉపనాయకులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

6. ప్రతినిధులకు బడకును భోజనమునకును జార్జి టౌను
నందు ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. శ్రీ
యుత సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠి యం, యల్. సి. గా రీ కా
భాధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి. ప్రతినిధుల జాపితాలు తక్ష
ణమే మాకు చేరినగాని తగిన ఏర్పాట్లను సకాలములో చేయు
టకు పిలువెదు.

7. తీర్మానములను నిర్ణయించుటకై ఒక ఉపసంఘ
మెన్నుకొనబడినది. ప్రతినిధులుగా రాదలచినవారు తాము
ప్రవేశపెట్టదలచిన తీర్మానములను తక్షణమే శ్రీయుత కొదారి
శివరామ కృష్ణారావు, ఆంధ్ర పత్రికాఫీసుపేర పంప బ్రా
ధికులు.

8. ఇకమిద ప్రతి సోమవారమునాడు ఆహ్వానసంఘ
సభలను బుధవారమునాడు కార్యనిర్వాహక సభలను జరు
బడును. సభ్యులు మరొక ఆహ్వానమున కెదురుమాడక ఈ
ప్రకటన ననుసరించి సోమ బుధవారములందు సాయం
కాలము 5-30 ఘంటలకు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమునకు
విచ్చేసి కార్యభారమును వహించి సభలను నిర్వహింపగా కొన
సాగించుటకు తగిన సన్నాహమును జేయవలయు నని కోరు
చున్నాము.

9. ప్రైభనుగూర్చిన ఉత్తరములను శ్రీయుత నేలనూ
తల సుబ్బారాయుడు నెం 6, మింటుసుబ్బారాయలు నాయుడు
విధి, చాకలపేట అని వ్రాయవలయును.

నేలనూతల సుబ్బారాయుడు,
పొన్నేరి రామకృష్ణయ్య,
యామినీపూర్ణ లలికమ్మ,
సంయుక్త కార్యదర్శి.

శ్రీశ్రీయాశక్తి యొడయ రాంధ్రపరిషత్తు

ద్వితీయ వార్షికవర్ధంతి- తాడిపత్రి
వైపరిషత్తుయొక్క ద్వితీయవార్షికవర్ధంతి రాగల ఆశ్వ
యుజ శు.శిలు భానువారము [5-10-24]న తాడిపత్రిబాలికా
పాఠశాలభవనమున శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకి వావిలికొలను సుబ్బా
రావుపంతులవారి యాజమాన్యమున జరుపనిశ్చయింపబడినది.

వడ్లమన్నాటి హనుమంతరావు,
ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

లేబరుపక్షము లోపములు

నిష్పలములగు వాగ్దానములు

మూలానా మహమ్మదాల్లిగారు విమర్శ

మూలానా మహమ్మదాల్లిగారు హిందూస్థాన్ టైమ్సులో ముట్టు వ్రాయుచున్నారు:-

జేయిల్లో రాజకీయ కైదీలు అనుభవించవలసియిందని వివిధరకములగు బాధలనుగూర్చి చాలమందికి తెలియదు. నేను నా కారాగృహములనుగూర్చి చెలిపినచో విజ్ఞప్తులు జేయుటనందు నేను బడిన కడగండ్లు రాజకీయ కైదీలలో ముఖ్యులైనవారు బడియుండరని నమ్మకము గలుగును. ఏదైన ఒక యిబ్బందిని తొలగింపవలెనని సర్ జార్జి లూతుడుగారి ప్రభుత్వము ఆజ్ఞాపించినను ఆంగ్లోయిండియను జయిలర్లు అడ్డుపెట్టుచుండిరి. దేవుడు వరమిచ్చినను పూజారి వరమిచ్చుడను సామెత రీతినున్నది. బొంబాయి రాజధానిలోగూడ నాకు ఆంగ్లేయ పత్రికల నొసంగుచుండిరి. ఈ సౌకర్యము జయిలరు దయదల్చుటచే గలిగెను.

ఒకనాడు 'ఫార్వెన్లీ రివ్యూ' అను ఆంగ్లేయ పత్రిక యందలి కొన్ని భాగములను చించివైచి మిగిలినదానిని నాకిచ్చిరి. అందు, 1922 ఎన్నికలలో గాల్ విప్లవ చరిత్రలగు లేబరు సభ్యులచే నొడింపబడినది డెలుపుచు హాల్లర్లు నైటుగారు వ్రాసినవ్యాసమును ఒదివి సంతసముతో గంతులువైచితిని. నూతన పార్లమెంటునందు లేబరుపక్షమువారు 150 మంది చేరిన సంతోషవార్తనుగూడ ఆవ్యాసమునందే జదివెడిని. దేశీయ వర్తకసంక్షోభము లేబరుపక్షము వాల్టీయగు వేరొక యెన్ని కనుజరుప నిశ్చయించినపుడు తన పక్షమునకు యింత దారుణాపజయము కలుగునని యనుకొనలేదు. కాని యీ అపజయము వాంఛించవలెనదే. ఈ రీతిగానైన లేబరుపక్షము బ్రిటీషు ప్రభుత్వార్థికారమునకు రాగలదని సంతసమయ్యెను. ఇవన్నియు యేల జ్ఞాపకము చేయుచుంటినగా, ఇండియాలో మితవాదపక్షమునకు చేరిన గౌరవ సభ్యుడొకడు ఒకజాతివారిపై నిందలమోపుట జూచి అసహ్యించుకొనుచు, తానే ఒక వ్యాసమునందు అసహాయవాదులపై అట్టి నిందమోసెను. బ్రిటీషువారికి, లేబరు కర్మమువారికిగూడ విశ్వాసము లేదని అసహాయవాదు లనిరట. నేను నిశ్చయముగా అసహాయవాదినే కాని, లేబరుపక్షమువిజయమునకు నేను బొందిన సంతసము వారి వలన లాభముల నాశించువారు బొందునటువంటిది కాదు. వారి విజయమునకు నేనుగూడ సంతసించెదనుగాని, నేను గాల్ కాప్రీ గారివలె అన్ని దేశములవారిని విస్మయించువాడను గానని నేను పూనాలా చెలిపియుంటిని. లేబరుపక్షమువారిని శత్రువులు జేసికొనుటకు నేనంగీకరింపను. విశేషములందు భారతదేశమిత్రులు అతిస్వల్పము. వారిని దూరముజేసికొనుటకు నేను బూనుకొనను. అట్లని లేబరుపక్షమువద్ద సౌకర్యములేడను మహమ్మదాల్లిగారు తిరిగిసంపాదించుచునుటకు మనముజేయు త్యాగముపై న మనయందున్న ధర్మముపై నాధారపడుదుము. మనయిరువురపై నధికారముజేయుచుండిన బ్రిటీషు పాలకవర్గమునుండి లేబరుపక్షమువారు తప్పించుకొనినందులకు నేను సంతసించుచున్నాను. అట్లే భారతీయులుగూడ బంధముల విరలింపుచున్నాను. లేబరుపక్షమువలె వారి స్వల్పవాక్కుగూ స్వల్పమబడయుటకు పరాత్పరుడు సామర్థ్య మొసంగవలెనని లేబరు పక్షమువారు ప్రార్థన సలుపవలెనని మనవిజేసెదను. మనము జేయు సమరమునందు శత్రువులులేరు. లేబరుపక్షము నాయకులలో చాలమందితో నాకు యెక్కువ పరిచయము గలదు. వారిలో కొందరు నాకున్నే హితులు గలరు. వారిని శత్రువులుగా గణించుట అసంభవము. కాప్రీగారు నన్ను అసహాయవాదినగుటచే యెన్నన్నను, లేబరు ప్రభుత్వముపట్ల నా యభిప్రాయ మిట్లే యుండును. వారిని విమర్శింపవలెందరబడుచున్నారని యెవ్వరనజాలరు. నేను పక్షమువారు అధికారమునకు వచ్చి 8 నెలలయినది. ఏ స్వల్పసంస్కారమునకైన అనేకతరములవరకు చేచియుండ గలవారు 8 నెల లేమి లెక్క యనవచ్చును.

లేబరుపక్షమువారు పార్లమెంటునందు క్రొత్త వారుగారు

కార్యక పక్షమునందు అగ్రస్థాన ములకరించువారలో కొందరికి ఇండియా దేశమునుగూర్చి, స్వామ్యభవము కలవారున్నారు. ఉద్యోగమునకు వచ్చుటతోనే ఇండియాతో సంబంధము కలుగజేసికొను లేబరుపక్ష సభ్యులవలెగాదు. ప్రధానమంత్రికి

పార్లమెంటునకు క్రొత్తగాదు. అతనికి స్థిర్యోద్యోగములవద్దగాని సానికాధికారులవద్ద శిక్షణగాని బొందవలసిన ఆవసరము లేదు. ఇండియా ప్లేటు సెక్రటరీగారి నియామకము లేబరుల పక్షమువారికి ఆశాభంగమైనది. వారు కర్నలు వెడ్జివుడుగారు నియమించబడుదురని తలంచిరి. ఆ ఇండియామంత్రిగూడ తనకు ఇండియాదేశపు వాంఛలన్నియు తెలియుననియు, భారతీయుల న్యాయమగు హక్కుల గూర్చియు, ఇండియాలో పని జేయు ఐరోపియనుల యిబ్బందులను గూర్చియు స్వయముగా తెలుగుదుననియు ప్లేటునునుపత్రిక విలేఖరికి చెలిపియుండెను. ఇండియాను గూర్చి బాగుగ తెలియున్న కర్నలు వెడ్జివుడుగారు కూడ మంత్రివర్గమునందుండిరి. లేబరుపక్షమువారు నేర్చుకొనవలసిన దెక్కువలేదు. వారెరిగిన విషయములను మరువ గూడదు. అట్టియెడ లేబరుపక్షమువారు ఇండియాకు యేమి మేలొనర్చెను?

వారు యికముందేమై కార్యరూపమున జేసి జూపింపగలరనుట అబద్ధము. వారు మాటలరూపముగా చెలిపిన జంతయు నిష్ఫల మయ్యెను. రామ్మో మాగ్డగాల్లుగారు ఉద్యోగమునకు రాకమునపే జనవరి మాసము నందు ఒకసందేశము నంపిరి. అందు, క్రైస్తుతో సరిసమానమగు నాయకుడు గావించిన 'తీర్మానము' స్వభావమును తాను తెలిసికొనజాలనట్లు వెల్లడించెను. రాజ్యాంగవిధాన క్రమమును దప్పి పరిపాలింపబడుచున్న భారతదేశమునకు, స్వేచ్ఛారాజ్యమును ఇంగ్లాండునందే కొందరికి సరిపడని రాజ్యాంగవిధానమును బోధింపసాగెను. చివరకు మనల బెడరింప జూచెను. "ప్రభుత్వమును స్థంభభూత మొనర్చు ప్రయత్నములకుగాని, దౌర్జన్యమాచనలకుగాని ఇంగ్లాండులో నేపక్షమువారును భీతిల్లురు" అని జెప్పెను బెడరించుచుండెను. ఇతరపక్షములవారి వద్దనుండి యిట్టి బెడరింపుల నెన్నియో భారతీయులు వినియున్నారు. రామ్మో మాగ్డగాల్లుగారుగూడ తన ప్రధానామాత్య పదవిని, అప్రీతు ఛాంబెరు లేమగారికి సహజముగ ధోరణితోమండు ప్రకటనలలో ప్రారంభించెదరని, వారు దలంచి యుండలేదు.

ఇట్టి ప్రకటన కాలికుబరీ ప్రభువుగారు ఇండియామంత్రిగనో ప్రధానిగనో యుండినపు డవలసినదని నను అప్రీతు గారనిరి. టోరీపక్షమువాడగు అతనికిని, లేబరుపక్ష నాయకుడగు మాగ్డగాల్లుగారికిని యెక్కడి వాటిక?

మగ్డగాల్లుగారిలో మార్పు

మగ్డగాల్లుగారిలో మంచి నెంచి జూడవలెనన్న ఆయన ఇండియానుగూర్చి వ్రాసిన రెండు గ్రంథముల జదివిన చాలును. 1919 సం॥ మహాత్మ్య గాంధీగారు అసహాయాద్యమును ప్రారంభింపనున్న పుడు మాగ్డగాల్లుగారు యిప్పుడు ఎరిగి బెడరించుచున్నారో అట్టి మాకే వ్రాసిబంపిన సందేశము నుచూరించిన సరిపావును. ఆయన సందేశమును కాంగ్రెసు పేరనంపి ఇట్లు చెలిపెను. "దేశీయవాంఛ నీడేర్చుకొనుట న్యాయమగు సంపూర్ణ కార్యక్రమము నేర్పిరిచి, మామగావలసిన దానిని సాధించెదమనియు, మేము విధించుకొనియుండని యెట్టినిబంధనలకు లోబడియుండువారము కామనియు, యిందుకు సంబంధించిన ఎల్లరకు తెలియునట్లు ప్రకటించుడు" అనియెను. అప్పుడు రామ్మో మాగ్డగాల్లుగారు మనలో నొకరుగానుండెను. కాని యిప్పుడు ఆయన జెప్పిన రీతిగనే "న్యాయమగు సంపూర్ణ కార్యక్రమమును" కాంగ్రెసు విధించినదానిని అనుసరించుచు, ఆయన జెప్పినట్లే 'యందుకు సంబంధించిన వారెల్లరికి' (ఆయనతో సహా) మావాంఛ నీడేర్చవలకు పాటుబడెదమనియు, వేరు నిబంధనలకు లోబడి యుండుమనియు ప్రకటించుచుండ, రామ్మో మాగ్డగాల్లుగారే మావర్గము నిందించుచున్నారు

కర్నలు వెడ్జివుడుగారు అధికారమునకు వచ్చుటతో ఇండియాను లిబరలు పక్షమువారి కుటలు ప్రారంభమైనవి. ఆయన గూడ లేబరుపక్షం వాల్కోత్తైన సమయమున ఉపన్యసించుచు ఇండియాదేశమును గూర్చి గొప్పచిత్కు సంప్రాప్తించెననియు లేబరుపక్షమువారు దాని నెదుర్కొన నలసియుండుననియు నుడివెను. ఇండియా వేరొక విర్లాండు కాగలదు. ఇండియాలో విద్యాధికులు సినుఫీయను పద్ధతుల నవలంబించుచున్నారు. వారు ప్రజాభావాల్యమునంతను స్వాధీనము జేసికొనగలరు. అప్పుడు క్రైస్తవరాజ్యాంగవేత్తలకు ఇంగ్లాండులోవంటి సమస్యలే నెదుర్కొనును. లేబరుపక్షమువారు ఇండియాకు అధినివేశరాజ్యస్వాతంత్ర్య మొసగుట మంచినది భావించియుండిరి. కాని వారు గూడ, అట్టివి ప్రసాదించుట కేలము అర్హులగుటపై కాంతి సంతకమును పైనే ఆధారబడియుండలేదనియు భారతజాతీయవాదుల సామర్థ్యముపై నాధారపడి యున్నదనియు చెలిపి

కొనిరి. నిజమే, ఇండియా విషయముచిక్కే. ఏమన వెడ్జివుడుగారు జెప్పినట్లు లేబరుపక్షమువారి సామర్థ్యతను విశ్వాసమును పరీక్షించుటకు ఇండియాపరిస్థితు లొకసాధనముగా నున్నవి. ఆయనవేసిన సినుఫీయను పద్ధతుల నవలంబించుటను గూర్చి ఆయన డా॥ కిన్యాగారికి స్వయముగా వ్రాసిన క్షేపణ నేను కరాచి జేయుటలో చదివియుంటిని. ఈలేఖను రీడింగు ప్రభువుగాకే కిన్యాగారి కందజేసిరి. రాజకీయాభిప్రాయములందు తా మెట్లు జెప్పిన అట్లు నడుమకొను వారిలో నొకరిగా డా॥ కిన్యాగారిని మార్చుటకు వెడ్జివుడుగారు ఆలేఖయందు ప్రయత్నించిరి. అప్పుడు జరుగునని దలంచిన రొండులేఖలు సమావేశమునకు కిన్యాగారిని రాగొరెను. ఇట్టి సమావేశమునందే ఇంగ్లాండులో సినుఫీయనుపక్షమువారు టోరీపక్షమును విస్మయపరచినదియు దాస్యమునుండి స్వేచ్ఛను బడయుట యెంతయుత్యాహాకరముగ నుండునో ఆసందర్భమునందే తనపక్షమువారు స్వామ్యభవమును తెలిసికొనిరనియు చెలిపెను. ఆయనభవమునుబట్టియే ఛాంబెరులేను బర్లిను పాడుపక్షములవారు ఇండియా దాస్యమును గూడ తొలగించుట కంగీకరించిన కర్నలుగారు చెలిపిరి.

ఇండియాలో సినుఫీయనుపద్ధతులు

ఇండియాలో అసహాయవాదు లా పద్ధతుల నవలంబించుటకు ద్వేషింపకున్నను, యీలేఖలని సినుఫీయనుపద్ధతులపై అనూయ కలుగ లేదు. తరువాత రీడింగు ప్రభువుగారి ఉపన్యసన పునరుద్ధరణగూర్చి కామన్సువల్లో చర్చజరుగునపుడు, కర్నలు వెడ్జివుడుగారు, నిజముగా ఇండియాలో నిరంకుశ ప్రభుత్వమే భారతీయుల సంబంధము వీడుకొనునట్లు నిర్బంధించుచున్నదని గురించిరి. అప్పుడిట్లు నుడివిరి. "ఇండియాదేశము సామ్రాజ్యము నుండి వీడిపోయినచో మనము సఖ్యులతో వీడిపోవుట మంచిది. దక్షిణ విర్లాండులోవలె శత్రుత్వముతోగాదు. ఇండియాను విడిచిపెట్టనమ్మునా యనుః ప్రశ్నకన్న ఇండియాతో సఖ్యుల యుంచుట యేవరకులపై నుంచుకొనవలెను అనునది యెక్కువముఖ్యమైనది. విర్లాండు విడిచినట్లు విడబడినచో గొప్పప్రమాదము సంభవించును. కర్నలుగారు 1921 సం॥లో తెలిపిన కిన్యాగారిలేఖ యందు సినుఫీయను పద్ధతుల కనుకూలాభిప్రాయముకన్న యీఉపన్యాసాభిప్రాయములే యెక్కువసత్యమును డెలుపుచున్నవి. కాని 1924లో ఉద్యోగమును స్వీకరించునను నూచన యనుపడునపుడు అతని యందు మార్పుగలిగెను. టోరీనాయకుని యభిప్రాయములతో సరిసమానముగా నుడివెను. ఇండియాకు స్వాతంత్ర్యము కన్న మాపుమేరలేదు. అధినివేశస్వపరిపాలనగా మార్పులకు వీలుగలదు. కాని అదిగూడ త్వరలో చేకూరజాలదు. అభివృద్ధి జాతీయవాదుల సామర్థ్యముపై నాధారపడి యుండును. ప్రస్తుతసమయమున మనకేది సాధ్యమగును అని మన మాలోచింపవలసి యున్నది. (న.శేషము)

పగుళ్లకు తైలము

నెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0 11-0 1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్తే 0-5-0 మూతరు. అరికాళ్లు, అరిచేతులు, చిర్మము కారకవలన, కితగారి వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లుమాని జలపోయి మంచిదర్పము రాగలదు. పగుళ్లునొప్పియు నయముగను. స్వల్పక్రయము. కాలి పగుళ్లకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి మె 0 12 0. వి. పి. వత్స 1-2 0 జ్వరహరిని అయిదుపూటలు నేలించిన పట్టు విడుపు జ్వరములు. శిశురాజ్యవరములు ముడిగను నీరుత్త జ్వరములు మో ను

వాయువు నొప్పలకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. 1-5-0 అకసాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని మార్పువలన, 1. జ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్లసంయముల నొప్పలు, 3. కీళ్ల బిగడియుట, 4. సందులయందు ఉబ్బుట, 5. లేమటకు కదలంకుట వీలులేనటులు సర్వాంగములు బిగడియుట మొదలగునవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగినతోడనే సంది యందు పొట్టు నొప్పలు పోయి శరీరము యధాస్థితికి వచ్చును. బాధగల స్థలముల చేదీసికొని, ఇటుకపొడుముతో గాని గాచి అమ్మతాంజనము రాయవలెను. అమ్మతాంజనం డిపో, ము. రామ. గొంగూరు

జినివా నానాజాతి మిత్రసభ

యధ్యక్షకరములను తగ్గించుట

వికనీరుమహారాజాగారి యువన్యాసము

సరిహద్దునమస్క

సిద్ధా, పెట్రెంబరు 29:— పెట్రెంబరు 6 తేదీన జినివార్ మునాడు నానాజాతి మిత్రయొక్క రవ్వ భ జినివాలో జరిగిన వప్పుడు, రాష్ట్రేష్ నాల్గూరును యం. హెర్రయిటుగారు ను యుద్ధపరిశ్రమలకు తగ్గింపవలసినదని చెప్పినదానినిగూర్చి చర్చజరిగినప్పుడు ఒకనీరు మహారాజాగారి యిష్టపన్నవీరి:—

“నేను భవ్యమృతు కిదియే మొదటిసారి యొనర్పటికిని నేను కేవలము త్రొత్తవానిగారాలేదు విలయన శాంతిమహాసభ నుండియు నాకీజాతిసమితిలో సంబంధములదు. అప్పుడు నేను హిందూదేశమున గూడ యాసమితిలో జేర్చుటకు రాయ బారములు నడిపితిని కావున నాకీ పుడిచ్చుట నుండుట యెంతయో మనము ను గూర్చుచున్నది. మరయు హిందూదేశ సంస్థానాధిపతి నిరర్థక యాయవకాశమునై కొని వాంఛికిని యాసమితియెడలగల గౌరవభావమును, శాశ్వత శాంతిసౌఖ్యములను ప్రపంచములో నెలకొల్పవలెనని ప్రయత్నించుచున్న యాసమితియొక్క ప్రయత్నములలో వారికిగల యభిలాషను విశుతెలుప నిచ్చుగించుచున్నాను. పరస్పరహేయ సంధినిగూర్చి బ్రతుకు ప్రధానమంత్రిగారు వ్రాసిన లేఖలోను వారామోదించుచున్న పంచాయితీ సూత్రములలోను మేముందరమును యొకేభవించుచున్నామని హిందూదేశము తరపున నేను చెప్పనిచ్చగించుచున్నాను. యుద్ధమంత భయంకరమైనదో నైతికులకు తెలియును. యుద్ధముల నకలుగు భయంకరపరిణామము ఎల్లప్పుడును నైతికులవలన గాక అప్పుడప్పుడు నెమ్మదిగానుండు వివిధయశులవలన కూడ గలుగుచున్నవి. మాడు ఖండములలోను యుద్ధముల సంకతి నేనానా గుగా చూచినాను. కావున యుద్ధములనగలుగు భయమును, యుద్ధపరిశ్రమలలో గూడిన శాంతిని తగ్గించుటకు చేయు యేపద్ధ తివ్రమ నేను చేయుత నొపంగదను. కాని యుద్ధపరిశ్రమలను తగ్గింపవలెనను మనయ-కలలో కాలినినిలుపుటకు తగిన హమీయ లేకపోయినయెడల యుద్ధమునకు మూలముగు ఒకవిధముగు భయమును జాతులలో కలిగించినవార మగుదుము.

కాబట్టి పరస్పరహేయసంధిని నూచించినవారి అదృశ్య మలతో మన మేకీభవించుచున్నను బ్రిటిషుసామ్రాజ్య ప్రభుత్వ మువారితోగూడ మన మేకీభవించకపోలేదు. వియన హమీయలు సరిగాలేకపోవుటవలన ఒక్కసారిగా యుద్ధపరిశ్రమలను తగ్గించినయెడల ప్రభుత్వములలో పోరాటపుబుడి సాదహావవచ్చును. ప్రధానమంత్రిగారు తనజాతిలో వ్రాసినటువంటిన్నీ మన మేకీభవించుచున్నట్లు. అట్టిన్నీ వాననలతోకుగా భూగోళ శాస్త్రముప్రకారముగా హిందూదేశ మున్నుశ్రీతినిబట్టి కొన్నివిషయము లాలోచించవలసి యున్నది. ప్రస్తుత మీ సంధివిషయమయ్యేగాక యుద్ధపరిశ్రమలను తగ్గించువను దృష్టిసవ రణలలో యాదభ రెండుటికిచ్చినను ఆసంగతుల మనవైఖరిని నిర్ధారణ చేయవలసియున్నవి గావున వాటి నేనిప్పుడు చెప్పుచున్నాను.

సరిహద్దునమస్క

హిందూదేశమున పలుచిక్కలతో మాడుకొనియున్న సంధి ద్రుసమస్యగలదు. మాసరిహద్దుగీత కరాచీవద్దనున్న హిందూ హాసముద్రమునుండి చైనానాయులవరకు నున్నది. ఈసరిహద్దు ప్రాంతములన్నియు సాధారణముగా యెట్టిన్యాత్రాప్రమును యెరుంగక కేవలము కరీరదారుధ్యముమీదనే ఆధారపడియున్న కొండజాతులలో నిండియున్నవి. మైదానములలో శాంత ముగనివసించువారిపై బడి దోమకొనుటలెప్పుడొక మేయదేశ్య మేమియులేదు. ఈజాతులన్నియు యూరపుఖండమునుండి శుపాతులు ముందుగుడుసామాను మొదలగునవి ధారాళముగా దిగుమతిచేసికొనుచున్నారు. ఎంతదగ్గరవెచ్చించి ప్రయాసపడినను రాష్ట్రేష్ నాల్గూరు చెప్పినట్లు యాదిగుమతివ్యాపారము పూర్తిగా స్వాధీనములోనికిరాలేదు. వారిలో కొంతమందివద్ద ప్రపంచములో కల్ల విక్రీలి క్రేస్తమైన యుద్ధసామగ్రి గలదు. తక్కినసరిహద్దు భాగములలో దట్టముగానుండి దాదాపు మార్గములేనటువంటి అరణ్యములుగలవు. ఈయరణ్యములలోగల జనాభా కేవలము పశుమోతర దేశములలోని ప్రజలవలె లేకపోయినను వీరునుకొంతవరకు నైతికవృత్తి యందున్న వారే. హిందూదేశ మునకు సరిహద్దుప్రాంతమునుండిగల భయము అధికశాంక్షముల

మలను, పంచాయితీసూత్రవ్యాపనములను తగ్గదు. హిందూదేశ ములో నైతికజలమును కనివ్యపరిమాణము దగ్గరనుంచుటకు ప్రయత్నించునప్పుడు మనము యావిషయముగూడ తప్పకవిచారింపవలెను. సభవారికి నేను మరియొక సంగతిగూడ చెప్పవలసి యున్నది.

మనకు మనప్రక్కనున్న జాతులతో మైత్రిసంబంధములు చిరకాలముండుననుకొని మనమునమ్మినను, అన్నిజాతులను యాజాతిసమితిలో సభ్యులుకారనుసంగతి మనముజ్ఞాపకముండు కొనసలెను కావున ఆయాజాతులవారిని జాతిసమితివారు విధించు ఆర్థిక నైతికనిబంధనలు బంధించబాలవు.

మరియుజాతిసమితిలో నున్న ఆసియాఖండజాతులు ఒకవేళ యాభాగ్యతలన్నిటిని ఒప్పుకొన్నను, ఆయాజాతు లాక్రమించియున్న స్థానములనుబట్టి యుద్ధపరిశ్రమలను తగ్గించినట్లుయిన హిందూదేశమునకు తగినసాయమును చేయబాలవు. యుద్ధపరిశ్రమల నిష్పాదు తగ్గించినట్లుయిన, వెంటనే కలుగఁగల మేమనగా హిందూదేశ ప్రజల రక్షణకై యిప్పుడున్న హమీ అన్నియు మిసీనము లగును.

సంధిని నిరారకించుట

కాబట్టి యాసాధారణ ప్రత్యేక కారణములవలన యా పరస్పరహేయసంధిని నిరారకించుటలో మేము బ్రిటిషుసామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి ననుసరింపవలసివచ్చుచున్నది. కాని యిట్లు చెప్పుచున్నంతమాత్రమున శాంతిని కోరుటలో ప్రపంచమున మే మేజాతికిని తీసిపోవుటలేదని చెప్పుమిన్నాను. మా కెంతైనను యుద్ధము చేయవలెనని లేదు. యుద్ధమువలన కలుగు భయముగాని యుద్ధమువచ్చునను బెదరింపుగాని మమ్ముకా ధింపక మాపని మేము చేసికొనగలగినయెడల మాకంతయేచాలను.

పంచాయితీసూత్రము

పూర్వమునుండి వచ్చుచున్న ఆచారమునుబట్టియు స్వభావముచేతను గూడ మేము నెమ్మదికలవారము. నేను నిజస్థితుల నెందుకు చెప్పుచున్నాననగా నిజస్థితులను దాచినయెడల శాంతిని నిలువబెట్టబాలము. అవియే యుద్ధమునకు కారణములగును. మానవజాతిలో 5 వంతు లేక 8190 లక్షల ప్రజలక్షేమములను గాపాడుట కవసరమైన యానిజనీతు తెరింగియుండి నట్లుయిన, పంచాయితీసూత్రములను, యుద్ధపరిశ్రమలను తగ్గించుటకును న్యాయశాస్త్రసమస్యలకు మగు నిబంధన లేర్పరచుటకును ప్రపంచములోని జాతులకన్నిటికిని శాంతినిచ్చుటకును యాసభివా లేర్పరచుపద్ధతులను బద్ధులమై యుండుము. (అ.ప్రె)

ఆదిమాంధ్రులు - యేలూరు

24-9-24 సం॥ తేదీని శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మ గారు మావంగగూడెమునకు ఉదయం 7 గంటలకు వచ్చిరి.

తిలకమ్మగారిని గౌరవించుటకు శ్రీమతి పురుషులు వచ్చి రామాలయమువద్ద భజనాటి యేర్పాటు చేసి ఈసభకు, శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు అగ్రాసవాధిపురాలుగా నుండవలయునని అంగలూగు రావెస్వామిగారు కోరినందున వార వేంకయ్యగారు బలపర్చిరి.

సభాప్రారంభము

శ్రీగాంధీజాతీయ విద్యాలయమున చదువుచున్న బాల బాలికలచే, జాతీయగీతములు పాడించి సభవారికెల్లకకు భక్తిని విజృంభింపజేసిరి. అంతట శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు లేచి నేను యిదివరకు చూచినప్పటికన్న యిప్పుడు మీరు చాలా బాగా యున్నాను. ఉదయము స్నానము చేయుచున్నారను. మీరు యాదినము తడిబట్టలతో యిప్పుడు నన్ను చూచుటకు వచ్చినందున యిదివరలో నేను చెప్పినప్రకారము, స్నానము చేయుట శ్రీపురుషులు నుడుబు తిలకముధరించుట నాకు చాలా ఆనందముగా నున్నది. మీరందరు కద్దరుబట్టలు కట్టుచున్నారను. రాటుము వడుకుట నేను మిమ్ములచూచుట నాజన్మకన్యమైనది అనియు, కొన్ని పద్ధతులను చదివి సభవారికెల్లకకు ఆనందము కలుగజేసిరి. ఆదిమాంధ్రులు కలుగూరి వాగు రోజు 1 కి రూ 0-0-6 వేయిచున్న చందాపుస్తకము చూచి ఆనందించి తక్కిన గ్రామాదుల వారు కూడా యిదేవిధము చందావేసికొనినయెడల మీరు త్వరలో బాగుపడెదరనియు మీదబ్బు మీకు చాలుననియు, యా యేర్పాటుచేసిన శ్రీయత పుష్ప నారాయణమ్మారీ నాయుడుగారికిని శ్రీవెల్లంకి కృష్ణమ్మారీ పంతులు గారికిని నావందనము లనుచు విరమించిరి.

అంతట కలు మూసినవార తెల్లరు లేచి, నేను మానితిననియు నేను మరల ఆవలించిచే నాచం నాదబ్బు నాకు యివ్వవలదనియు, మరి ఒకరు నేను యేడుకామంగలైన నన్ను చూచినను నాకు గూ 5-0-0 జాల్కానా వేయవలయుననియు, మరి ఒకరు లేచి, మన కులనాయకుడగు, శ్రీ కుసుమ భర్తన్నగారు మనవూరు వచ్చినప్పుడు నేను ప్రమాణముచేసి ఆయనయెదుట ఒప్పుకున్నాననియు, అదిమొదలు యిప్పటివరకు నేను ఆహ్వాటకు చెక్కులేదనియు, తిమవంటివారెల్లరు మాకు చెప్పుటచే మానివేసితి మనియు, ఇప్పుడు మాదేహాస్థితి చాలా బాగున్నదని, శ్రీమతి తిలకమ్మగారి యెదుట చెప్పుకొనిరి.

అంతట అతల నూర్యనారాయణగారు లేచి, మనజాతి కొరకు అమితోత్సాహమున్న శ్రీ గాంధీమహాత్మునిగురించియు, శ్రీగూడూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారు, శ్రీ కాశీనాథుని వాగ్దేవరావు పంతులుగారు, శ్రీ ఆద్యదేవర కాశీశ్వరరావు పంతులుగారు, శ్రీ వేమూరి రాంజీరావు పంతులుగారు మొదలైన దేశభక్తులు దీనజాతులకై చేయుచున్న సేవకు గూర్చియు, ఆదిమాంధ్రుల కెల్లరకు తెలిపినవెంటనే, శ్రీ గాంధీమహాత్మునికి జయ అనుచు, సభవారి కెల్లరకు పండ్లు ఫలహారములు పంచిపెట్టి కర్పూరహారతుల యిచ్చి శ్రీమతి తిలకమ్మగారిని పుష్పమాలాలంకృతురాలగజేసి, జయజయధ్వనులు మిన్నముట్ట పాలు 12 గంటలకు సభ ముగింపబడెను.

అంగులూరి రాయలు.

నమ్మకము

కల్పలేదు

మోసములేక

యీ మూడు విషయములను ప్రతి ఒక్కరు గమనించ తగినవి.

పురుషుల

చేతి గా

లు సులు.

ప్రస్తుత కాలపు నాగరికమునకు తగినట్లు అనేక సుందరమైన మాదిరిలో ఈ గొలుసులు 2 1/2 సవరము ఎత్తు మొదలుకొని 6 సవరములు ఎత్తులవరకు తయారు చేయబడును. చేదారం మజారి రప్ప 5 మొదలు గు 15 ల వరకు గలదు. మోపుకు పుష్పరంగ కమలములు, పట్టె కెంపులు, సీమకములులు అమర్చిన ప్రత్యేకముగా సామ్యు చేర్చింపవలసియుండును. సవరము బంగారుకు, సీమ చెండికి పూచీనిచ్చెదము. 172 పుటలుగల చిత్రమైన క్యాలటగు 1.5 సరరు 1

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చెనాబజారుోడ్డు, ముదాను.

నెలవే విల్లింగు

ఆగేట్

పవుంటన్ పోనా

కాకటన్ లెన్ ప్రపంచమునందు, నూరినప్పటికి అని చెప్పదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా అగ్గి నియా, 7000 గల ఖండ్లములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇవ్వుడిప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ విక్రమముగా జనాదరణను పొందుచున్నది.

సాధారణమయిన "ఆగేట్" కలము

మామూలంగా ఉపయోగించుటకు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆగేట్" గాజుపాతీ నుడయోగించుట యెక్కువగు నూతన 3 1/2 లు. ఒకరూరీ గిరాలో నుండునెడల అందు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మైలాపూరు

వి.కోరి యా.డి.పో,

ముదరాను.

మహాత్ముని మహాపవాసదీక్ష

నేడు వదిలేనవరోజు

ప్రమాదలక్షణములు తొలగిపోయెను

సందిత మాలవ్యాగారు మహాత్మునకు ప్రహ్లాదచరిత్రను చదివి వినిపించిరి

మహాత్ముని లేఖ

21 రోజులును దీక్షను నిర్విఘ్నముగ కొనసాగింపగలను - నా కేబాధయును లేదు

డాక్టరుల ప్రకటనము

నిన్న (1 వ తేదీ) నెవ్వరిని మహాత్మునిచెంతకు రానీయలేదు

“నేడు (1 వ తేదీ) ఉద్రవకరముల గు లక్షణము లేవియును మరల కనబడలేదు. శరీరసిద్ధి ఎప్పటివలెనేయున్నది. సీరసముతప్ప మరేబాధయును లేదు. చాల ఉల్లాసముగా నున్నాడు. నేడు మహాత్మునిచెంత కెవ్వరిని రానీయలేదు” అని డాక్టరు అన్నార్, డాక్టరు రహమాను గార్లు నిన్న 1 వ తేదీని ప్రకటించిరి.

నవజీవనపత్రికకు తంతివార్త

“బాపూ చాలసీరసముగా నున్నాడుగాని మరే బాధయును లేదు. చాల ఉల్లాసముగా నున్నాడు. శరీరములో నెప్పుడేమియును లేవు. బాగుగా నిద్రపట్టుచున్నది. మూత్రమందు దోష మేమియును మరల కనబడలేదు. నేడు (1 వ తేదీ) ఉదయమున వసారాలోనుండి సూర్యరశ్మి ననుభవించెను. అప్పుడు ండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు దగ్గరకున్నుండి శ్రీమహాభాగవత మునందలి ప్రహ్లాదచరిత్రను చదివి వినిపించిరి. చేతినాడి, ఊపిరి, శరీరోష్ణము, రక్తవృత్తి మున్నగున వన్నియును బాగుగానున్నవి.

మహాత్మునిలేఖ

“నా కెట్టిబాధయును లేదు. 21 రోజుల దీక్షను నేను అనాయాసముగా గడుపగలుగుదును. నన్ను చూచుట కెవ్వరును రానక్కరలేదు” అని మహాత్ముడు స్వయముగా నేడొకలేఖ వ్రాసెను. అని శ్రీమహా రాజగోపాలాచారిగారు నిన్న డిల్లీ నుండి ంపినతంతివార్త నిన్న (1 వ తేదీ) రాత్రి స్థవటివను పత్రికకు (అహమదాబాదు) చేరినది.

ఇతర నాయకులు

మాలానా ఆబ్దులుకలాం అజదుగారు

“ఐదురోజులు దీక్షగా చర్చలు ఆలోచనలు జరిగినవిషయములను వివరించుచు చాల విషయశీలికవచ్చిరి. కాని అతికఠినమున దీర్ఘ కాలమునుండి వనకుచాలకష్టములకు కలిగించుచున్నట్టి దియునగు నాసమస్యను దైవానుగ్రహమున వారు తృప్తికరముగా పరిష్కరింపగలిగిరి. ఇది మనదేశమున గొప్పశుభసూచన. రక్తీన సమస్యలను చర్చించుటయందును పరిష్కరించుట యందును కష్టమేమియును కలుగదు. ఈ సభవలన అద్భుతఫలితములు కలుగునని నేనెన్నడును ఆశింపలేదు గాని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో సభలో తేలిక కొన్ని ఫలితములు అద్భుతములనియే చెప్పక తప్పదు.

“ఇక రెండు మతములవారును సామరస్యముతో నుండుటకు తగిన సాధనమేదియును కనబడని స్థితి ఏర్పడినదనియే తోచుచున్నది. గాన రెండుమతములవారును ఎంతవరకు పోదగునో ఆపరిమితి కడువిశాలముగా నిర్ధారణచేయుటఅవసరము. ఆ

టులచేసినచో ఆహద్దు మీరకుండ వా రెంతవరకు పోగలుగుదురో చూడవలసియున్నది. ఆవిషయమును వారే నిర్ణయించుకొనగలరు. సమయానుగుణ్యముగా నిష్పటికి తప్పించుకొనిపోవుటకు తగినమాటలాడుటకు నేనంగీకరింపను. డార్జన్లములనుగూరించియు మితిమీరిన కోర్కెలను గూర్చియు తేలికమాటలతోకాలముగడపగూడదని నేను నిర్ధారణచేసికొంటిని. సత్యమును తెలుపుటవలన ఎవరికెట్టి మనస్తాపముకలిగినను సరే నేను వెనడియువాడ గాను. నిజమును స్పష్టముగా తెలిపెదను” అని 21 వ తేదీని నేను మహాత్మున కరిగింపగా మహాత్ముడు సమ్మతించెను. మొదటినుండియు మహాత్ము డానియమున నె అనుసరించుచున్నాడు నే నీపద్ధతులనే సభలోగూడ ననుసరించితిని. అందువలన చాల గొప్పకష్టములును అతిక్రమనిరోధములును కలుగవచ్చునని రెండవరోజుననే నేను గ్రహించితిని. చాలసారులు బలనిన్నిరోధములు తటస్థించుటయేగాక దుర్జనులుగాగూడ కనబడెను గాని కాంతిక్షమల నెలకొలుప దీక్షబూనిన నాయకులు పట్టుదలను వదలక పనిచేయుటవలన మన మాశించినదాని కంటె నత్యధికముగ ఫలితమే కనబడెనని నేనిప్పుడు తెలుపగలుగుచున్నాను. మెట్రోపోలిటనుగారుగూడ ఈయెదురోజులును మాతోపాటు కష్టపడి పనిచేసినందులకు సభ్యులందరును చాల కృతజ్ఞులై యున్నారు.

ఉపవాసదీక్ష

మహాత్ముని ఉపవాసదీక్షలో నేడు 14 వ దినమైనను మహాత్ముడు చాల చురుకుగానే కనబడుచున్నాడు. మొగము చాల తేటగా నున్నది. మహాత్ముని ఆత్మశక్తిప్రభావమును పరికింపగా నాకు విస్మయము కలుగుచున్నది.” అని నిన్న (1 వ తేదీ) మాలానా ఆబ్దులుకలాం అజదుగారు నడివిరి.

హాదీహాడ్కిన్నను సతిగారు

మహాత్ముని లేఖ

ఉపవాసదీక్షను వదలవలెనని కోరుచు హాదీహాడ్కిన్నను సతిగారు బొంబాయినుండి మహాత్మునకు వ్రాసినలేఖకు మహాత్ముడే స్వయముగా పెన్సలుతో నామెకు ప్రత్యుత్తరము వ్రాసి పంపెను.

“మీరు వ్రాసినలేఖ చేరినది. వందనములు నాకు చేయూతయొసంగి నన్యార్థమున నడిపించుమని నేను నిరంతరము జగన్నాథుని ప్రార్థించుచునే యున్నాను. ప్రార్థనచేసేయే యీఉపవాసదీక్షను బూనితిని. మరణార్థి నై నేనీదీక్షను బూనలేదు. విమలభావమునుగోరియే యీతవ మొనరించుచున్నాను. కాని భగవంతు డవ్యధానంకల్పించినచో దాని నెవరు తప్పించగలుగుదురు. కేవల మానవప్రయత్నమున ఒక్కరోజులో నై కమత్యము చేకూరుట అసంభవమని మీరు వ్రాసినది నిజమేయైనను విశ్వాసప్రార్థనలయందు గల అద్భుతశక్తి అగణ్యము” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

హాడ్కిన్నను సతి లేఖ

“గాంధీగారిపుడైన నీదీక్షను మానునటుల డాక్టరులును మిత్రులును నచ్చజెప్పెదరుగాక. గాంధీగారిపట్లను శ్రమతికన్తూరి భాయిగారిపట్లను నాకత్యధికముగ ప్రేమయును. గౌరవభావమునకలవు. నేను సామ్రాజ్యాధిమానముగల పూర్వాచారల (కన్యకృతిపు) తెగలో చేరినదాన నేయైనను జాతీయవాదులలో చాలనుండి నాకత్యంత మిత్రులుగా నున్నారు. అసహాయోద్యమమువలనను పాతకాలల ఐహిష్కమువలనను బొంబాయి

నగరమునకును నగరవాసులకును చాలనష్టముకలిగినదని నేను నమ్ముచున్నానుగాననే కాల్వారేపనువారు గాంధీగారికి సన్మానపత్రము నీయగూడదని వాదించి ప్రతికూలముగానే ఓటునిచ్చితిని. సన్మానపత్రమొసగుటకు జరుపబడినసభకుగూడ నేను వెళ్లలేదు. వాయకులసభపట్ల నాకు చాలసానుభూతి కలదు. ఈ సభవలన మతద్వేషములు, మతకలహములు మున్నగు దురాగతములన్నియు నంతరించుగాక. భారతదేశవాసులందరును మాతృదేశముపై గాఢముగ ప్రేమతో కలిసి దేశసేవచేయుగూరు గాక అని నేను ప్రార్థించెదను” అని హాడ్కిన్నను సతి ప్రకటించెను.

మెట్రోపోలిటనుగారి అంత్యవాక్యములు

“నేను మహాత్ముని చూడగా నాకు అత్యధికముగ విస్మయము కలిగినది. ఆయనకుగల ఆత్మశక్తి (విలుపవరు) అపారము. నేను 21 దినములును నిరభ్యంతరముగాను నిరపాయముగాను దీక్షను జరిపి శుభముగా ముగింపగలను అని గాంధీగారు నిరంతరమును తనకుతానే ధైర్యము చెప్పకొనుచుండుట వలన చాలప్రయోజనము కలుగుట నిశ్చయము. ప్రార్థనయందు గాంధీగారికిగల గొప్పశక్తి మన్ని టికంటెను విశేషఫలము నొనగగలదు” అని మెట్రోపోలిటనుగారు నుడివిరి.

నేటి ఎంగుయిండియా పత్రిక

మహాత్ముని వ్యాసరచన

నేడు (2 వ తేదీ) అహమదాబాదులో వెలువడిన ఎంగుయిండియాపత్రికలో మహాత్ముడు చాల స్వల్పముగానే వ్రాసెను

“భారతప్రభుత్వవర్గముగా నేర్పడిన ఆంగ్లేయులలో హృదయపరివర్తనము గలుగవలెననియే యంతకాలమును పరితపించుచుంటిని. అది యింకను కలుగనేలేదు. ఇప్పుడు ఆవిషయము ను వదలి దేశీయుల హృదయములలో మార్పు కలుగవలెనని పరితపించవలసి వచ్చినది” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

గాంధీమహాత్ముని ఉపవాసదీక్ష

ఉ|| భారతిరాజ్యస్కంధమన, భారతరాజ్యసమీజనందు - నీ వారమునుంటివయ్య! యువవాసము సల్పగ స్కంధమద్దియే తీరునవృక్షకాఖిలిక దిక్కులనంతట ప్రాకశేర్ష్యకో వీరప్రతోపవాః! యిక వీడును దీక్షచ మీజవృద్ధిక్తై.

ఉ|| దేహముపాడుకాగ, తనదేశముపై నభిమానముంచి, తా దాహమునైన నొల్ల కిల, దారుణమా నువవాస దీక్ష మీ మోహనదాసగాంధీ, యిలబూ నెను మీకుగ మేలుకొందు, మీ కాపావమే! గాంధీ నిక గావగనైనను పోచుమానుడి.

ఉ|| నిన్న నెగాక మొన్నగద మేదిని జబ్బది చెందెగాంధీ-తా నెన్నగదుర్బలండు, ఇక-నెన్నెయి నాల్గిటులండలేడు. మీ రన్ననుదేశభక్తుల - నయ్యయే వైరమదేలమికు? మీ యన్నను గాంధీనే! యువవాసము జెందగ జేతుకవిష్కధిక్.

ఉ|| చాలును చాలులెందు; ఇక జాగిచ్చేయక మేలుకొందుకో పాలను మార్చుకొండు, మది వైరపుభావముబాగిరండు. మీ పాలిటిదేశభక్తు పరిపంధిని గాంధీని కావంబొందు-మే మాలము మాని మైత్రిసహ-వాసులమైతి మనుండు, కుద్ధిగన్.

తే|| భారతీయ స్వరాజ్య సాభాగృహక్షేత్ర, మీకునేకీదురాకుండి నెమ్మిక బ్రోచి, శుభము చేకూర్చి మిమ్మెలు సుగుణకంధి!

ధైర్యగుణగాంధీ! మోహనదాసగాంధీ!

హిందూబాలుడు

ఉదియగిరి.

సింహళమునకు నల్ల మందు

సిన్హ, నెట్టెంబరు 30:-ఒక నియమితధరకు మరీమా దుసంవత్సరములవరకు సింహళమునకు నల్లమందును సప్లయచేయవలసినదని సిల్హాను ప్రభుత్వమువారు రడిగినందువలన యిండియాప్రభుత్వవారు రంగీకరించిరి. 1923జనవరినుండి యిటు పంపదురు.

నాయకుల సభ

నిన్న ద్వితీయ సమావేశము జరిగెను

మొదట రెండు తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను

మూడవ తీర్మానము ముపవాదింపబడెను - విషయనిర్ణయ సంఘసభగూడ నిన్న మరల జరిగినది

రెండు తీర్మానము లామోదింపబడెను

26 వ తేదీ నాయకులసభ మొదట సమావేశముజరిగినది. మరల నిన్న (1వ తేదీ) సాయంకాలము 5 గంటలకు రెండవ సమావేశము జరిగినది. 27 మొదలు 30 వ తేదీ ఆగ్రహారమును విషయ నిర్ణయ సంఘము సభలు జరిగినవి. నాలుగు రోజులు లిలంబ మేర్పడుట చే విషయనిర్ణయ సంఘమునకున్న కొనబడనిసభ్యులలో చాలమందియును మెట్రో పోలిటను చింతావనీ గార్లు మున్నగు విషయనిర్ణయ సంఘసభ్యులును భారతావనసంఘసభ్యులు కొందరుగూడ తొందరపనుల వలన వెడలిపోయి క్రొత్తవారు మిగిలినందుచున్నారని కాన నిన్న జరిగిన సభకుగూడ నాయకులు హెచ్చుమందియే వచ్చిరి. అలశ్యమునకు గలకారణమును అధ్యక్షుడగు పండిత శ్రేణుగారు వివరించిరి. "విషయనిర్ణయ సంఘసభలో అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులును తీర్మానములనుగూర్చి చాల శ్రద్ధగా చర్చించిరిగాన యాసభలో మరల వర్ధింపుట అనవసరముగాన వారి నామోదింపగోరెదను" అని అధ్యక్షుడు మొదటి తీర్మానము నుపపాదించెను.

1

భారతనిర్ణయసంఘము

1 భారతదేశమున పెక్కుచోట్ల హిందువులకు మహాన్యదీక్షలకు విరోధములు చాల ప్రబలుటచే పోట్లాటలు జరిగినవి. అందువలన చాలమంది చనిపోయిరి. దేవాలయములను పాడుచేయుట, దోపిడీలు, ఇండ్లు తగలబెట్టుట, మున్నగు ఘోర కృత్యములుగూడ చాలచోట్ల జరిగినవి. ఇందుల కీసభవారు చాలవిచారించుచున్నారు. ఈదుష్కారములు రాక్షసకృత్యములు మత్తెధ్వములకు విరుద్ధములు. ఈ కొట్లాటలలో నష్టపడినవారి కందరికిని యీ సభవారు మనఃపూర్వకముగా సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. ఇతరులను శిక్షించుటకును పగదీర్చుకొనుటకును ఎవరైన భారతనిర్ణయసంఘ గడంగినచో వారు మత్తెధ్వము చేసినవారందురు. అట్టివివాదాలు కలిగినను మధ్యవర్తుల సంఘములద్వారానే పరిష్కరింపవలెను లేనిచో న్యాయస్థానముల ద్వారానైన పరిష్కరించు కొనవలెను.

ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను.

2

భారతజాతీయ పంచాయితీసంఘము

"15 నుండి 30 వరకు భారత జాతీయ పంచాయితీ సంఘ మేర్పడవలెను. వీరు ఆయా ప్రాంతములలోని రెండవ మతముల ప్రతినిధులతోను ఆలోచించి కాళాపంచాయితీ సంఘముల నేర్పరుపవలెను. ఇది వరకీర్జీల జరిగిన కలహములు యిటువైపు జరిగవచ్చు కలహములు మున్నగువానినన్నిటిని పరిష్కరించుటకును కాళాపంచాయితీల నేర్పరుచుటకును అందుకు కావలసిన నిబంధనలను చేయుటకును యీసంఘమువారి కధికార మియ్యడమైనది. ప్రస్తుతము మహాత్మాగాంధీ, హాకిం అబ్దులుఖాను, జి. కే. నారాయణ (పార్టీ), డాక్టర్. ఎస్. కాట్టా (క్రైస్తవుడు), మాస్టరు సుందరసింగు లిల్లూరి (సిక్కు) గార్లు విదుగురుల సంఘముగా నేర్పడుటకును మహాత్మా జీసంఘమున కధ్యక్షుడుగా నుండుటకును వీరిని ఎన్నుకొనడమైనది. తక్కిన పది మందిని ఎన్నుకొనుటగూడ వీరి కధికారమియ్యడమైనది" అను తీర్మానముగూడ అధ్యక్షుడే ఉపపాదించెను. అదియును ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను హాకిం అబ్దులుఖానుగారు అన్నసభ్యుల సంఘసభకు రాజాబక్ షోయిన చోహాలా అబ్దుల్లా అబ్దుగారు వారిస్థానమున పనిచేయదగినని సూచింపబడెనుగాని ఆరోగ్యము సరిగానున్నంత కాలము, సంఘసభకు తప్పక వచ్చెదనని అబ్దులుఖానుగారు నుడిచిరి.

3

నిబంధనల తీర్మానము

ఈ తీర్మానముగూడ విషయనిర్ణయ సంఘసభలో నామోదింపబడెనుగాని దానిని నిన్న సాయంకాలము నాయకులసభలో నుపపాదించిరి. దానినిగూర్చి నిన్న చర్చ విషయము జరుగలేదు.

"1 వ తీర్మానములో వివరింపబడిన సర్వసామాన్య భర్త్యము ననుసరించి అన్ని మతముల ఆచార సాంప్రదాయములనుగూర్చియు మత సహనమును దేశీయులలో కలుగజేయుటకు

(అ) ప్రతివ్యక్తియును లేక ప్రతిమతమువారును తమకునచ్చిన మత్తెధ్వముల ప్రకారము నడుచుకొనుటకును వానిని వివరింపుటకును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలదు గాని వారు యితరుల హక్కులకు భంగము గలిగింపకుండను యితరుల మనస్సులకు నొప్పి కలిగింపకుండను స్వమత్తెధ్వముల ననుసరింపదగును. ఒక మతమువారు వేరొక మతమువారి మత్తెధ్వములను, మత్తెధ్వములను, ఆచార సాంప్రదాయములను ఎంతమాత్రమును ఎన్నడు నిరసింపగూడదు."

"(ఆ) దేవాలయములు, ఛావరగుడులు, ప్రార్థనశాలలు మున్నగు దైవస్థలములు పరమపవిత్రములు గాన ఏమతమువారును యితరమతములవారి దైవస్థలముల నెట్టికారణమునను గూడ మైలపరుపగూడదు. ఒక వేళ ఒక మతమువా. కింకొక మతమువారి దైవస్థలములను పాడుచేసినను ఆమతమువారు పగదీర్చుకొనుటకు దోషులగువారి దైవస్థలములను మరల పాడుచేయగూడదు. మరెట్టి ప్రబలమును ఆగ్రహకారణము కలిగినను, అట్టి ప్రయత్నము నెవరైన చేయబూనినచో దానిని వారింపుట దేశీయుల కందరికిని ప్రధానకర్తవ్యమై యున్నది. అట్టి దుష్కార్యము జరిగినచో ఆదుర్భాగ్యులను అన్ని మతములవర్ణములవారును వెంటనే కఠినముగా నిరసింపవలెను"

(ఇ) (1) గోవధలను చేయుటకు మహమ్మదీయులకు హక్కుగలదు. వారు దానిని మానవలెననిన సద్భావ, సామరస్య, సఖ్యతలవలననే కలుగవలెను. పరస్పరగౌరవము వృద్ధిపొందవలెను. మహమ్మదీయులు విశాలహృదయులు కావలెను గాని దౌర్జన్యమును చూపుటలను హిందూసంఘసభ్యులలో తీర్మానములు చేయుటలనను శాసనసంఘసభ్యులలో చట్టములు చేయుటలనను న్యాయస్థానాధికారులు ఈ తరువులు చేయుటలనను గోనవధలు నిలిచిపోవునని హిందువులు తలపోయగూడదు.

(2) ఇదివరకు రెండు మతములవారికిని గోవధలనుగూర్చి ఆయాస్థలములలో జరిగిన ఒడంబడికలను మరల మార్చగూడదు. ఇదివరకు గోవధలు జరుగని క్రొత్తస్థలములలో మరల గోవధలను జరుపగూడదు. ఈవిషయమున వివాదాలు కలిగినచో మూడవ తీర్మానము ప్రకార మేర్పరుపబడిన జాతీయపంచాయితీసంఘమువారిద్వారానే దానిని పరిష్కరించుకొనవలెను.

(3) హిందువులకు మతసంబంధముగా మనస్తాపమును కలిగించురీతిని గోవధలను చేయగూడదు.

(4) గోవధలను తగ్గించుటకు దేశమునందలి మహమ్మదీయు లందరను శక్తివంచనలేకుండ పనిచేయవలెనని యీసభ యందలి మహమ్మదీయ సభ్యులు కోరుచున్నారు."

(5) 1. హిందువులు దేవాలయములలో ఆరాధనలు చేయుటకును గంటలను వాయింపుటకును శంకముల నూడుటకును హోతుల నిమిత్తులకును హక్కుకలదు. వారియిండ్లలోను దేవాలయములలోను (అవి మసీదులకు చేరువగానున్నను) ఇతరస్థలములలోను అన్ని వేళలలోను పూజలు జరుపుటకును వారికివారు దానిని మానవలెననిన సద్భావ, సామరస్య, సఖ్యతల వలననే కలుగవలెను. పరస్పరగౌరవము వృద్ధిపొందవలెను. హిందువులు విశాలహృదయులు కావలెనుగాని దౌర్జన్యమును చూపుటలనను మహమ్మదీయ సంఘసభ్యులలో తీర్మానములు చేయుటలనను శాసనసంఘసభ్యులలో చట్టములు చేయుటలనను న్యాయస్థానాధికారులు ఈ తరువులు చేయుటలనను గోవధలు నిలిచిపోవునని మహమ్మదీయులు తలపోయగూడదు.

2. ఇదివరకు రెండు మతముల వారికిని వీనినిగూర్చి ఆయాస్థలములలో జరిగిన ఒడంబడికలను మరల మార్చగూడదు. ఇదివరకు హోతులు జరుగని క్రొత్తస్థలములలో మరల వానిని జరుపగూడదు. ఈ విషయమున వివాదాలు కలిగినచో మూడవ తీర్మానము ప్రకార మేర్పరుపబడిన జాతీయ పంచాయితీ సంఘమువారిద్వారానే దానిని పరిష్కరించు కొనవలెను.

ఈ (1) మసీదులయెదుట వాద్యములను మోగించుటను

హిందువులకు హక్కుకలదు. వారు దానిని మానవలెననిన సద్భావ, సామరస్య, సఖ్యతలవలననే కలుగవలెను. పరస్పర గౌరవము వృద్ధిపొందవలెను. హిందువులు విశాలహృదయులు కావలెనుగాని దౌర్జన్యమును చూపుటలనను మహమ్మదీయ సంఘసభ్యులలో తీర్మానములు చేయుటలనను న్యాయస్థానాధికారులు ఈ తరువులు చేయుటలనను వాద్యములు నిలిచిపోవునని మహమ్మదీయులు తలపోయగూడదు.

(2) ఇదివరకు రెండు మతముల వారికిని వీనినిగూర్చి ఆయాస్థలములలో జరిగిన ఒడంబడికలను మరల మార్చగూడదు. ఇదివరకు వాద్యములు జరుగని క్రొత్తస్థలములలో మరల వాద్యములను జరుపగూడదు. ఈవిషయమున వివాదాలు కలిగినచో మూడవ తీర్మానము ప్రకార మేర్పరుపబడిన జాతీయ పంచాయితీ సంఘమువారిద్వారానే దానిని పరిష్కరించు కొనవలెను.

(3) మహమ్మదీయులకు మతసంబంధముగా మనస్తాపమును కలిగించురీతిని వాద్యములను వాయింపగూడదు.

(4) మసీదులయెదుట వాద్యములను తగ్గించుటకు దేశమునందలి హిందువులందరను శక్తివంచనలేకుండ పనిచేయవలెనని యీసభయందలి హిందూసభ్యులు కోరుచున్నారు."

(5) ఇతర మతములవారి ప్రార్థనలకు అర్చనలకు ప్రత్యేకింపబడిన స్థలములలో తప్ప యితర స్థలములన్నిటిలోను, మసీదులలోను, స్వగృహములలోను, బహిరంగ ప్రదేశములలోనుగూడ మహమ్మదీయులు ప్రార్థనలు చేయవచ్చును అలాగే జపింపవచ్చును.

(బు) (1) మాంస విక్రయమునకును జంతురక్తమును నిర్ణయింపబడి యితర ఆక్షేపణలులేని స్థలములన్నిటిలోను జట్కాబాలి పద్ధతిని వధించినను శిఖా పద్ధతిని వధించినను అన్నిరకముల మాంసమును విక్రయింపవచ్చును గాన ఏరకము మాంసమును విక్రయించినను ఎవ్వరును నిరోధింపగూడదు (2) మాంస విక్రయమునుగూర్చి వివాద కలిగినచో పంచాయితీవారిచే పరిష్కరింపబడవలెను.

(బు) ఎవరు ఏమతము నవలంబించినను, ఏమతమువారైన యింకొక మతము నవలంబించినను, అన్యమతమునవలంబించినవారు మరల స్వమతమును స్వీకరించిను ఎవరును వారిని బాధింపగూడదు. తమమతమును వదలెనుకొనునను ఆమతమువారు వారిని శిక్షింపగూడదు.

(7) ఎవరినైన ఒక వ్యక్తిగాని ఒక సంఘముగాని యింకొక మతములో కలుపవచ్చును. అట్లు అన్యమతమున కలసిన వానిని స్వమతస్థులు మరల తమమతములో చేర్చుకొనవచ్చును గాని దౌర్జన్యము, మోసము, మున్నగు నీచ సాధనముల నెవ్వరును పయోగింపగూడదు. బహిరంగముగాబాధించి సమృద్ధినిబడేసియే కలుపవలెను. 16 ఏండ్లలోపు వయసువారిని కలుపగూడదు. అట్టిచిరుతల తలితండ్రులుగూడకలసినపుడు చిన్నవారినిగూడ కలుపవచ్చును. లేనిచో కలుపగూడదు. 16 ఏండ్లలోపువా రెవరైన అగతితులుగా కనబడినపుడు వారేమతమునకు చేరినవారో ఆ మతమువారికి వారిని వశపరచవలెను. అన్యమతములో కలుపుట మరల స్వమతములో కలుపుటమున్నగు నవి రహస్యముగా జరుగవలెను.

(8) ఒక మతమువారు తమస్థలములో ఒక దేవస్థానమును కట్టబూనినపుడు యితరమతములవారు నిరోధింపగూడదు గాని ఒకచోట నొక దేవస్థలమున్ను పుడు క్రొత్తగా నింకొక దేవస్థలమును కట్టగోరువారు అదివరకున్న దేవస్థలమునకు తగ్గింక దూరముగా కట్టవలెను" అను పదివరకులును ఈ తీర్మానమునందున్నవి.

లాలా లజపతిరాయగారు

మూడవ తీర్మానము

అనుబంధమున దీనిని నాలుగవ తీర్మానముగా వ్రాసిరి

ఈ తీర్మానమునుగూర్చి మాటలాడవలెనని లాలా లజపతిరాయగారిని అధ్యక్షుడు కోరెను. "నేను పాశ్చాత్య దేశముల నుండి యిపుడే వచ్చితిని. ఇట్టి మతకలహములు యీ దేశమున ఎన్న రీతిని ఆ దేశములలో లేవు. ఇపుడు మనదేశమున్నంతో పేదరికములో పాశ్చాత్య దేశములలో నొక్కటియును లేదు. బొంబాయిలో మిల్లపనివారిండ్లు నివసించుచున్న యిండ్లు పండులదొడ్డనవచ్చును గాని మనుష్యులు కాపురముండగినవి గావు. మన దేశములోనున్న అంతఃకలహములే మన దారిద్రమునకు కారణము. మన దేశమున జనసంఖ్య చాల హెచ్చుగాని నిన్న మాట నిజమైయెను మన మింకను బానిసలమే యున్నాము"

చే మనకేవిధమైన శక్తియును లేదు ఈ రీతిగా నాంబూలతో కలహించుచున్నంతకాలము మన కాధ్యాత్మిక సంపదకలదని చెప్పుకొనుటకు గూడ మన కధికారము లేదు. గాంధీమహాత్ముడు ఆధ్యాత్మికవిధానమును బోధించెను. పాశ్చాత్యదేశములలో మహాత్ముడు నెరుగనివారును గౌరవింపనివారును ఒక్కరును లేరు. గాంధీమహాత్ముడు బోధించి ప్రారంభించిన దౌర్జన్యవిరహితమగు అసహాయోద్యమము విఫలమైనందులకు ఐరోపాఖండ వాసులగు సామ్రాజ్యవాదులు పోగుచున్నారని నాతో లోకులు హులందు గారు తెలిపిరి. నన్నాయన ఆహ్వానింపగా నేను వారింటికి వెళ్లి ఫలాహారము చేసితిని. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి అసహాయోద్యమమునకు మూలాధారము కాన నట్టి మూలాధారము విఫలమగుట కలన ఉద్యమము భంగమైనది. ఈ స్థితి కలుగుటకు హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ బాధ్యులే. తమ బాధ్యత నీరెందు మతములవారును దైర్యముగా ఒప్పుకొనుట మానవలక్షణము. (సత్యమము)

విషయ నిర్ణయనభ

1 వ తేదీ సమావేశము

ప్రతికల వ్రాతలు

“ఉత్తరభారతప్రతికలలో కొన్నివివాదలను వృద్ధినిందించునట్టి వ్రాతలను వ్రాయుటవలననే కొట్లాటలు ప్రబలెను. ఆప్రతికలు కేవలము ఆతిథ్యోత్సవలను అవాచ్యములగు నిండా నాకల్యములను అన్యమతదూషణలను ప్రకటించి యార్జనలను వృద్ధి నొందించెను.

అట్టివ్రాతలు వ్రాయుట చాల అక్రమము. అట్టి ప్రతికలను కరప్రతికములను దేశీయులు నిరసింపవలెను. ఇకమీదట పంచాయతీసంఘము లిట్టిప్రతికలను పరికించుచుండవలెను. వానిలోని అసత్యములను వెంటనే ఖండించుచు ప్రతికలలో ప్రకటించుచుండవలెను. కొన్నిచోట్ల హిందువులు మహమ్మదీయుల మనీషులను పాదుచేసిరిని తెలిపినదిగాన యీసభలోని హిందువులట్టి దురాగతములను చేసిన హిందువులను నిరసింపచున్నారు. క్రైస్తవులు, పార్సీలు, సిక్కులు, తాద్రులు, జయనులు, యూధులు, ముగ్గురు అన్యమతములవారి ధర్మములపట్లగూడ హిందువులును మహమ్మదీయులును మతసహనమును చూపవలెనని యీసభలో సభ్యులగు హిందువులును మహమ్మదీయులును కోరుచున్నారు. అను తీర్మానమును నిన్న విషయనిర్ణయసంఘ సభలో నామోదింపబడెను.” (అ. ప్రె.)

రామోలా యుత్సవములు

గల్లంతులు జరుగుచున్నవనియు గనపడెను

లాహోరు, అక్టోబరు 1:—ప్రతిసంవత్సరముజరుగురామ లీలాయుత్సవములు నిన్నటిదినున ప్రారంభమైనవి. అక్టోబరు 12 తేదీ వరకు జరుగును. పలుకుబడిగల హిందువు లొకసంఘముగానే స్వేచ్ఛి యుత్సవములను సాగించుచున్నారు. అక్టోబరు 5, 6, 7, 12 తేదీలలో ఊరేగింపులు జరుగును. ఎట్టిఅవాంఛ రములును కలుగకుండుటకై పోలీసు ఏర్పాటు చేయబడినవి. కాని యిప్పుడు వైషమ్యభావములు తగ్గిపోవుచున్నవి గావున ఉపప్రభుము కలకత్తా పోవచ్చును. తగ్గప్రభుత్వములుగావీతప బడుననియు ఉత్సవములను జయప్రభముగ సాగించుటకు ప్రజలుగూడ పోలీసువారియొడ సహకారభావమును జూపుచున్నా నియును తెలియుచున్నది. ఈ సంఘమువారు ప్రజలసహాయము నింపరకే ఆడిగియున్నారు. కావున యెట్టిభయమును లేదు. (అ. ప్రె.)

ఇండియా మంత్రిసంఘమున ఉద్వేగములు

సిమ్లా, అక్టోబరు 1:—ఈదిగువ ప్రకటన ప్రకటించబడినది:— ఇండియామంత్రి తన సంఘములో యీ దిగువ క్రిందవర్గములను నియమించెను.

జనరలు సర్ ఎడ్మండుహార్జో జి. సి. బి. జి. సి. ఎన్. బి. గారి తరువాత జెనరలు సర్ హోలెమహిడకును, కె. సి. బి. కె. సి. బి. ఇ. గారు వారికినే పనిచేయుటకును, సర్ జేమ్స్ బెన్సెంటు బ్రాస్వెల్లు కె. సి. యచ్. బి. సి. బి. ఇ. గారి కింబాదో రెడెనాల్లు, ఆర్థర్ ముంటీ కె. సి. బి. ఇ. యచ్. బి. గారికి పని చేయుటకును నియమించబడిరి.

(అ. ప్రె.)

దండకము

(కందేరు వెంకటేశ్వరరావుగారు)

శ్రీమద్రమాకల్పవల్లీ! సుసంతానవైశ్యాదులకు గన్న తల్లీ! నపుణుండు, నీయుద్ధపుత్రుండు, శ్రీలోకమాన్యుండు, నిన్నాసి యెన్నేండ్లొ కారాగృహంబుందు వాసంబుగా నుండి, నీకీర్తి కేధంగమునేక, నామిక్వికా సౌఖ్యముం దెంగదా! యల్లె మున్నెందరో ధీరులేకొంత వాసంబులంతేసి, నానావిధానాన వృక్షాదులనీ శేరి, యాకంద మూలంబులకాదిండు నారాయణాం గుప్త సంజాత శీతాజలంబాని శీతోష్ణద్వంద్వంబులకా గల్పి, విశ్వేశ్వరుని గీర్తిని విధింపి భాసిల్లరే! అట్లనీయుద్ధపుత్రుండు, కన్యానాథుండు, “శ్రీ గాంధీదేవుండు” నిన్నాసి పెక్కిండ్లు దేశేతర స్థాన వాసుండు నైయుండి మేలొలిపాసంబునకా దేలండే! యాశ్రీకాదేశమందున్ బ్రజాసంఘమున్ గాంచి రక్షింపదే! ... కేశమందున్న అన్యోన్య వైరంబుల న్నానరంగో సమానంబుగా నుండు ధర్మోపదేశంబు నేయంగ, వాతవ్య మూహింపగాలేక, దుర్భాగ్యు లాకీతి స్వారాజ్యనాగ్గంబు కడ్డంబుగానిల్చి, యన్యోన్య పోరాటముల్ జూప, నావృద్ధిన్ జూచి, యానత్యశిలుండు, జిష్టుండు కాపిసభ దుండ, శ్రీగాంధీసోమండు, సంతోషవార్ధిన్ విసర్జించి, చింతాసముద్రంబు నన్ మున్దీవేత్తోండుపాయంబు నూహింపగాలేక, నేడీ యుపాసంబుకై దాకడంగెంగదా! తల్లీ! నీయందు మున్నెందరో పీరులన్ శూరులన్ రామకృష్ణుల యాతారముల్ వచ్చి యా భూమిఁ బాలించి, యాచంద్ర, తారార్కమాఁ గీర్తి దామొందరే! వామనాతార యాపుండు బ్రహ్మత్వమున్ జూంద - శ్రీజానకీనాథుడారాముఁ డయ్యోధ్యుఁడల్లంబునన్ ఔత్తవంశంబు నన్బుట్ట ద్వాపారకాలంబునన్ గృష్ణుడే శూద్రుడై యుండ, నిక్కాలమున్ జూడ, వింతల్ గనుంబట్టి, వైశ్యోద్భవుండైన మాహాత్మనామావశిష్టుండు, నాగాధిపతిండు నాతారయాపుండుఁగాఁదా! యింకన్ సంశయంజేల నోయమ్మ! యాభారతంబా! జగత్సానాంబా! దయన్ గావలెనా! మరియాలింపంగనేలా! మనంబుందునూహించి, మాహాత్ముడీక్షన్ బురింగిల్చి, విజ్ఞానస్ఫూర్తింత్రి యుత్సాహశక్తిన్ బ్రవేశింపఁజేయంగదే! తల్లీ! నీపుత్రకుత్ ముప్పదోక్షంబులకాగూడ నాహాసీరంబులన్ జీర్ణహాలాఁగ జేయకగనకశక్తి హీనాత్ములై, యామహాత్మ్యగియున్ యోగియున్, జోగియున్నెన గాంధీశనామంబునకే దచ్చి, నిద్రాదుల న్నీడి చింతించుచున్నారా? జాతున్ బరిక్షించి గాకంబు, నీవృత్తంబులన్ దెచ్చి మున్ముందు మాహాత్ముకున్ యిచ్చి సాధింపనూహించెదో! యీవిధంబైన మామూళ్లు మున్నెన్నోపొయెంగదే! యింక నాలస్యమేలకే దగం జేయనీకున్ రసంబొల్కు పల్కున్ మరింబల్చి యానందవారాధిలో ముంచి నీ దాస్యబంధంబులన్ ద్రెంచి, భ్రాతృత్వము న్నెంచి, యన్యోన్య స్నేహంబులంగూర్చి, సాధ్యంబుగానుండు కాలంబులోనకే స్వరాజ్యాధికారంబుఁ బెంపించగఁగ జేయ దివింపదే! పెంపదే!... లోకమాతా! జగత్సాక్షిత్వయిండి కేశబులన్ రూపురూపన్ దగన్ జేయు శ్రీగంగసంఘనదారుల్ మరింగల్ప గోదావరీ తుంగభద్రాదులన్ గన్నతల్లీ! కృపాసాగహో ద్భూతచారిత్రమాతా! మముంగన్నతల్లీ! నమత్కల్పవల్లీ! నమస్తేనమస్తే నమః.

ఉత్తర హిందూస్థాన వరదలు

నష్టవివరములు

సిమ్లా అక్టోబరు 1:—వరదనష్టములను గురించియు, తుపానులన ప్రయిను సర్వీసులకు కలిగిన యిబ్బందినిగూర్చియు రైల్వేబోర్డువారికి వచ్చినవార్తలు ప్రారాగతవు. సంయుక్త రాష్ట్రములలోను తూర్పుపంజాబులోను కొండలలో వర్షములకురియుటవలన అనేక రైల్వేలకు విశేషనష్టముకలిగి ప్రయిను సర్వీసులు నిలిచిపోయినవి. ఇప్పటికి మిక్కిలి నష్టమైనవి. 1. ఓ అండు ఆర్ రైల్వేలో లామ్కూరు లాండుహృద్వినుద్ధ్యులైన గండ్లు 2 జగ్గ్రీకాలానామధ్య చిన్నచిన్న మతెనలుగొప్ప నష్టము కలిగి అండు ఆర్ రైల్వేలోని దారిలో మొరాదుబాదులో పల్కూరుమధ్య గండ్లు 4 మొరాదుబాదు ఢిల్లీమధ్య 5 గండ్లు, 5. మొరాదుబాదు కాఫిలాంగండ్లు భూమిపగులులు 6. మొరాదుబాదు చాండేషిక్కు నష్టము-రైలుబండ్లు ఆలస్యముగా పోవుచున్నవి. ఓ అండు ఆర్ రైల్వేలో ప్రధానబాటమొరాదుబాదు కాఫికును కలిగిననష్టములు కొన్నిదినములవరకు యబ్బందిని కలిగించునని లోకుడున్నది. (అ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

నాయరుబిల్లు

తిరునంతపురం, అక్టోబరు 1:—ఈయనయమున శాసనసభలో నాయరుబిల్లుపై మక్కుతాయం ఆస్తి నిపంచునను విషయమున కొన్ని సవరణలపైనను చర్చతిరిగి జరిగెను. 1088 వత్సరము 1 నిబంధనచేయబడక భూర్యము సంపాదింపబడిన మక్కుతాయం ఆస్తి పంచుకొను విషయమున తారావాడు ఆస్తిక్రింద చేర్చబడినదానినిగానే యెంచవలెనను చనిషిసభలో ఖాయపరపబడెను. పంచుకొనప్పుడు తారావాడు మేజేకుకు ఆతిథివను భాగమేగాక తారావాడు ఆస్తి సహాయమున తాను స్వయముగా సంపాదించినదానిని సగము పంచి యాయవలెనను సవరణయు సభలో అంగీకరింపబడెను. తక్కినసవరణలపై విచారణ జరుగుచున్నది.

(అ. ప్రె.)

లాహోరు

అక్టోబరు 1:—రైల్వేగండ్లును గురించి తరువాతవచ్చిన సమాచారములవలన, అంబాలావద్ద నిలిచిపోయిన ప్రయాణికులు భటిందాగుండా చాలఆలస్యముగ ఢిల్లీకిచేరినని తెలియుచున్నది. అంబాలావద్ద గొప్పగొప్పగండ్లైవడినవని తెలియుచున్నది. అందువలన లాహోరునుండి అంబాలా నగరమునకు అన్నివిధములగు యాణములును ఆపివేయబడినవి. పశ్చిమోత్తర రైల్వే మాపర్మెంటు యీవిధముగా చెప్పవచ్చును:- మారన్ పూరు డివిజనులు నూపర్మెంటు యీసాయంకాలమున తొలిచేయుచు, అంబాలానగరము శంభుస్థేవనులమధ్య గండ్లలోనీరు దిగి పోవుచున్నదనియు, యీస్థేవనులమధ్య శుక్రవారము రివేషి నుండి ఒక్కరైవడిమీద పనిచేయుటకు విజగలుగవచ్చు ననియు చెప్పవచ్చును.

లాహోరు నిహాలమధ్య టెల్లిగ్రాఫు టెలిఫోను తంతులు పరిచేయబడినవి. టెలిఫోను తంతులు రెండుదినము లైనతిరువాత యీసాయంకాలమే పరిచేయబడినవి. అంబాలాకు 28 రైలవూర్తము లేకపోవుట చాల విక్కుగా వున్నది. ఇప్పుడు అంబాలాకు పోవలసినవారు ముందు భటిందాగుండా ఢిల్లీకి పోయి అచ్చటినుండి అంబాలాకు వెనుకకు రావలసి వచ్చుచున్నది. వర్షము ఆగి పోయినను ఆకాశ మింకను మేఘావృతమై యున్నదనియే వార్తలు చెప్పవచ్చును. దాదాపు అన్ని రైల్వేలుగానే వచ్చుచున్నవి. రైల్వేలవారు సాధ్యమైనంతయు చేయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

సీతారామస్వామిగారి ఆత్మహత్య

కింగ్డ్రాబాదు, అక్టోబరు 1:—యచ్. జి. యన్ రైల్వేలో అసిస్టెంటు ఆజిటుగా 21 సంవత్సరములు పనిచేసిన సీతారామస్వామిగారు కత్తుకొసికొరి ఆత్మహత్య గావించుకొనిరి. ఆతన స్వప్రీతివల్లయుండుగాకుమాడుచుంచి ఆస్పత్రికి గొంబాయెను. కాంతికు 4 గంటలలో మృతినిందినెను. విచారణచేయగా తనకాఖిలో జరుచున్న యొక విచారణవలన సీతారామస్వామిగారు మనస్థైర్యమును పోగొట్టుకొనిన వారైరిని తెలిసెను. తాత్కాలికముగా పిచ్చియై త్రి ఆత్మహత్య గావించుకొనెనని తీర్పుచెప్పెను. (అ. ప్రె.)

ఆలీబాబా అండ్ పార్టీరాబర్సు

అదృష్ట విజయము

మూడేనుటలు! 100 రోజులేక మింతపర్యంతము చనియె యింగని ఆపరాధపరిశోధన రూపక మిదియే: నవర. భరి. మైకడుపుబ్బువచ్చింపుచు శాహహ యనిపించునది యిదియే: సూజనులగు చిక్కనిమాటల పాటలతో నిలకలు నాడుకను నిదియే. నవరభరిమము వెల రు 12-0

1. భుగ్గిన విజయము (నాటకము)	రు 1.0-0
2. మహా —————	1.0-0
3. చిత్రికేతు.	0-14-0
4. జగన్మోహిని	1.0-0

మిమనము. — పాము రై బుచ్చిరాజుగారు, గోదావరి జిల్లా కాకినాడ

పుదుక్కోట ఐదవ గ్రంథాలయసభ

ఆగస్టు 2, 3, తేదీల పుదుక్కోటలో
సమావేశమగుట

సూరి నెంకటనరసింహశాస్త్రిగారి
అధ్యక్షతన వ్యాసము.

గ్రంథాలయసభవిధి

సాధారణముగ, గ్రంథాలయసాంస్కరిక సమావేశ మనిన గ్రంథాలయమునకు సంబంధించిన పుస్తకముల పట్టికలు గ్రంథకర్తల నామములు, విభాగములు, మొదలగు ప్రత్యేక విన రముల సమగ్రమును యని ప్రతిమహాదను తలచును కాని మన మింకను గ్రంథాలయోద్యమమును గూర్చి ప్రచారము చేయు స్థితియందే యున్నాము. గ్రంథాలయములయొక్క లాభములను గూర్చునను సరిగా బోధించలేదు, ఈ ప్రచారమునందు పనిచేయువారు బహు కొద్దియందు. జాతీయ విద్యావిధానమున దొక భాగముగ గ్రంథాలయములను పరిగణించునది రావలెను. గ్రంథాలయము యొక్క విధి పుస్తకములను ప్రాసంగికముగా రాసు లేర్పరుచుటయే కాదు. బాలుడుగాని వృద్ధుడుగాని, ఆడవానిగాని, మగవాడుగాని, గొప్పవాడుగాని, కొద్దివాడుగాని, ఎవడైనను ధర్మ గ్రంథాలయముయొక్క ప్రాముఖ్యతను గమనించునట్లు చేయుట గ్రంథాలయమునకు విధియైయున్నది. గ్రంథాలయములు సాంఘిక కేంద్రములు. ఇతరులన్ని విధములవారును కలిసి కొందురు. కాంక్షింకను, తననుమననత్యము, ఓర్పు మొదలగు సుగుణములు ఆకర్షకములుగలవు. నాగరికత ప్రారంభము నుంచయు మనదేశము జ్ఞాననిలయము గా మన్నదని మన మెంత యుష్కాలిగినను మనము వయసు ముదిరిన యువకుని విద్యను గూర్చి తన క్రోధాగ్రహమును కలగలేదు. గ్రంథాలయ మట్టి చాని విద్యాశిక్షణమునకు త్రోవయిన నూహ యిప్పుడెప్పుడే మనకు కలుగుచున్నది. వివిధవిద్యాసంస్థల సహకారమును పెం పొందించు వ్యాఖ్యకర్తలే గ్రంథాలయములు అనువిషయ మింక ను దేశమున కర్థముగలేదు. తెలివిమాలమున మాత్రమే జ్ఞాన మురాదు; దానిని పెంచు విధానదృఢత్యమునందు మనజానికై యభివృద్ధి చెందును. ఇట్టిదానిని గ్రంథాలయములే కొనిరాగల వనుభావ మింకను పూర్వముగా కలుగలేదు గ్రంథాలయసహకార పద్ధతివలన గ్రామములందున్నవారుగూడ పట్టణము లందున్న గ్రంథాలయములయొక్క లాభమును పొందగల రనువిషయము ఏకాగ్రహముగ మత్రము తెలియును. గ్రంథాలయము లందు, బాలురభాగము, స్త్రీలభాగము, పనివాండ్రభాగము, అని భాగ విభజనలు మన గ్రంథాలయములందు లేవు. గ్రంథాలయోద్యమము దీనిని బట్టిచూడ కొద్దిగా గాని గొప్పగా గాని దేశమంతటను వ్యాపించినట్లు లేదు. ఈ పై చెప్పినవిషయము లన్నియు జనులందు పూర్తిగా ప్రబోధముపడయినచో "గ్రంథాలయముజనుల విశ్వవిద్యాలయము" అను జాతీయదైనికతీతితమునందు పనికి మాలిన దగును. కనుక నిపుడు మన మొనర్చు సమావేశమువంటి సమావేశములు ప్రచారము చేయుటకేగాని గ్రంథాలయపు ప్రత్యేక పుష్కల నిర్వహించుటకు కాదని తలచుచు నికముందు మన దేశమందొక గ్రామముగూడ గ్రంథాలయములేనిదై, ప్రతి మనుజునకు గ్రంథాలయాలభ్యుపసంధివించినవాడై యుండకుండునగాక యని కోరుచున్నాను.

ప్రాచీన కాలమున గ్రంథాలయోద్యమము

భారతదేశమునందు గ్రంథాలయమునుగూర్చి గొప్పపరిశ్రమ. నాగరికతారంభమున విజ్ఞానము నోటిమాటనుండి వెలువడినది. పూర్వకాలమున బ్రహ్మము, రాజగుట వీరే గ్రంథాలయములుగా నుండిరి. వైదిక ఆధ్యాత్మిక ప్రకాశము లను పరివరములందు వీరే ప్రసరింపజేసిరి. అక్షరాశ్యమణానందముల ప్రాచీనకాలము లగయబడినవి. వ్రాతప్రతులు మతములందును, రహస్యత ఆలయములందును, ప్రత్యేక భవనములందును, రాజులసభామున నేమి ప్రజల ప్రాత్యహమున నేమి దానియించబడినవి. ఏండాదేశవర్తనమునందు బుద్ధునికాలము గొప్ప గ్రంథాలయోద్యమ సమయము. శాద్ధసన్యాసులు వ్రాతప్రతుల నేమి తమగురువేయుట వారి విధ్యుక్తధర్మము. ఇంత కాలము గడచిన తరువాత, నిట్టి ప్రాచీనసంస్థల కనుగొని, పోషింపజేయుటకు ప్రయత్నించినవారు పడినకష్టములను తెలిసి

కొనుట దుస్సాధ్యము. వీహాచే శాద్ధసన్యాసియగు ఫాహియా నుడు పాలిట్రపుత్రునను నొంతుములో మహాయానవ్యాఖ్యను కనుగొన్నట్లు తనగ్రంథమున వ్రాసియున్నాడు. తరువాత ప్రతి శాద్ధవిహారము అన్నివిధములైన జ్ఞానమును దెబ్బపుస్తకాలయ ముగానుండియుండెను. తదుపరి గుప్తాజ్యకాలమున "నలంద" మొదలగు జ్ఞానాగారములను చూపునట్లులము చరిత్రయందు మనకు కాన్పించుచున్నది. బుద్ధగయలో నిప్పటికిని కనుపడు తొమ్మిదిఅంతస్తులగుడిని బోలిన "రత్నోదధి" యను తొమ్మిది యంతస్తుల పుస్తకాలయము నలందకడ నుండెనని చరిత్ర చెప్పుచున్నది. ఈ సంస్థనుగూర్చి హర్షచక్రవర్తికాలమున వచ్చిన చీనాయాత్రికుడు హుయన్ త్సాంగ్ మనోహరముగా వర్ణించి యున్నాడు. క్రీస్తుకు పూర్వము 3 వ శతాబ్దమున ఈ నలంద నాశనమైనట్లు తెలియుచున్నది. ఈ నలందమాదిరిగనే బీహారు రాజులగు పాశ్యులు రెండు గ్రంథాలయములను ఉదంతపురి, విక్రమశీలయందు స్థాపించిరి. ఈ రెండు సంస్థలందును శాద్ధ, బ్రాహ్మపుస్తకములు కలవు. ఇవి 18 వ శతాబ్దమున భక్త్యాద్భిల్లి దండెత్తినపుడు నాశనము చేయబడినవి తెలియుచున్నది. ఈ గ్రంథాలయములను రక్షించువా రాసమయమున కొన్ని ముఖ్యములగు వ్రాతప్రతులను గొనిపోయి నేపాలదేశమున తలదాచికొనిరట. శాద్ధగ్రంథాలయములు మొదలగునవికాక హిందూదేవాలయములగుడ గ్రంథాలయములుగా నుపకరించినవి. పురాణములు, పుస్తకములను గుర్తెత్తు విరాళములుగా నిచ్చుట మతధర్మముని ఘోషించుచున్నవి. శాద్ధజైన మతపుస్తకములు గూడ అతీతగనే చెప్పుచున్నవి. ప్రాచీనశాద్ధగ్రంథాలయములకు కట్టిన దురదృష్ట జైనమతగ్రంథాలయములకు గలుగలేదు. అవి యిప్పటికి కలవు. ముఖ్యముగా పశ్చిమహిందూదేశమునందు వాటిని చూడనగును. ఈ గ్రంథాలయములు మధ్యయుగమున గొప్పనగరములగు పాథాను, శివోమియరు, నూరతు, కాంచే అహమదాబాదులగు దుత్త తి కానవును. పుస్తకములు అట్టపై పైయందు పెట్టెకు 15 పుస్తకముల చొప్పున దాచబడినవి. వీటిని రక్షించుట, వ్రాయుట, శాద్ధసన్యాసుల ధర్మమై యున్నది.

మొగలాయి పతానుల కాలములం దాగ్రంథాలయస్థాపన, పోషణ గొప్పవిద్యాసంస్థలవేరులందుండి రాజధర్మములం దొకభాగముగా నుండియున్నవి. ఫిరోజ్షా విద్యయన ఆదరణ చూపిన మహాసభాపుడు. అతడు నాగరుకొటను జయించినపుడు అచటి హిందూ దేవాలయమునందలి గ్రంథాలయమును రక్షించి పెక్కుగ్రంథములను పారశీకములోనికి భాషాంతరీకరణము నొనరింపజేసెను. హుమాయూను, అక్బరు, జహంగీరు మొదలగుమొగలాయి చక్రవర్తులు విద్యాపోషకులై గ్రంథాలయముల స్థాపించి, క్రొత్తపుస్తకముల కూర్పించిరి. మహమ్మదీయలకాలమున తలనెత్తిన చిన్నిరాజ్యములు గూడ సారస్వత విభవమునకు తమభాగము నొసగి యున్నవి.

గుప్త సామ్రాజ్య వినాశానంతరము రాజులై నహిందూ నృపులు విద్యాపోషకులై గ్రంథాలయముల హాపించిరి. అందు మొదటి గ్రంథాలయము ధారానగరమును పాలించిన భోజుడు స్థాపించినది. మాల్యాదేశమును చాళుక్యులు జయించినపుడు దీనిని చాళుక్యరాజాస్థాన గ్రంథాలయముతో చేర్చిరి. రాజాస్థాన గ్రంథాలయాలభివృద్ధికి పాటుపడిన చాళుక్యనృపుడు విశాలదేవుడు.

జర్మనీ దేశమునందున్న "బాణా" విశ్వవిద్యాలయము నందు విశాలదేవుడు కూర్చిన రామాయణమునకు నకలున్నదని ఓనుట కుత్సాహము కలుగక పోదు. ఆక్వారు, బికానియర్, జమ్మి, మైసూరు, నేపాలు, మొదలగు హిందూసంస్థానము లిప్పుడుగూడ రాజాస్థానమున గ్రంథాలయములహాపించుచున్నవి. ఇందులో చాలాసంస్థానములు వాటిగ్రంథముల పట్టికలను ప్రకటించినవి. ఇపుడు తంజావూరునందున్న గ్రంథాలయము సం దేశక గొప్పపుస్తకములు గలవు. ఈ గ్రంథాలయమునందు పుస్తకముల పట్టికను తయారుచేయుటకు ప్రభుత్వము నారు నియమించిన డాక్టరు బర్నెసుగారు తమనిజేదికమునందు "ఇది ప్రపంచమున నన్నిటి కంటెను ప్రాముఖ్యమై నట్టియు, వివిధయైనట్టియు పుస్తకములకు కలది" యని వ్రాసియున్నారు.

తంజావూరును తెలుగునాయకులు 16, 17 శతాబ్దములం దుపాలించినపుడు తెలుగులివియందు వ్రాయబడిన వ్రాతప్రతులనేకము లీగ్రంథాలయమునందు చేర్చబడెను. తెలుగునాయకుల కాలమున నుద్భవించిన యీగ్రంథాలయము గాంచి అర్జున పై న నే ను గ ర్య ప డు చు న్నా ను. 18 శతాబ్దములో మహారాష్ట్ర లీదేశమును పాలించినపుడు ఈ గ్రంథాలయము నభివృద్ధిజేసిరి. ప్రస్తుతకాలములో మన కనేక

గ్రంథాలయములు గలవు. రాజధానులందున్న గ్రంథాలయములలో కలకత్తాలోని ఇంపీరియలు లైబ్రరీ మరరాసులోని కెన్నమా రాలయలైబ్రరీ మొదలగునవి గొప్పవి. ప్రతి విశ్వవిద్యాలయము నకును మంచి గ్రంథాలయ మొకటి యున్నది.

జిల్లా ముఖ్యస్థానములందు గూడ డేడ్స్ యొకనిధమున గ్రంథాలయము లున్నవి. నాగరికత గల ఏకాంతైకము పూనా లోని భండార్కరు సంస్థయు హిందూదేశ నేతక సంస్థయువారి గ్రంథాలయమును సంతోషదాయకము లయు యుండకపోవు. భారతదేశమున ప్రస్తుత గ్రంథాలయోద్యమము

ప్రస్తుతకాలమున భారతదేశమున గ్రంథాలయోద్యమము నకు మార్గదర్శకుడను గౌరవము బోధాపాలకునికి దక్కువలసి యున్నది. యూరపు అమెరికా ఖండములందు సంఘాతము సజ్జనుపుడు గ్రంథాలయముల కచట జరుగు కృషి వీక్షించి 1911 లో తమ సంస్థానమునందు అమెరికాలోని గ్రంథాలయోద్యమమున ప్రఖ్యాతిపడెనని డబ్ల్యు. ఏ. బార్డెన్ గారి ప్రాత్యా హమువలన గ్రంథాలయోద్యమమును బయలుపెట్టెడిరి. బోధా కేంద్రగ్రంథాలయ శాఖను వీరు స్థాపించిరి. వీరి కనేక భాగము లేర్పరుపగడెను. జిల్లాగ్రంథాలయములుపట్టణగ్రంథాలయములు గ్రామ గ్రంథాలయములు సంచార గ్రంథాలయములు మొదల గునవి పెక్కు స్థాపింపబడి విజ్ఞానము కావలసిన ప్రతిమనుజునకును వీరసాద యువకన్యక గ్రామపట్టణవాసు లను భేదములేక జ్ఞానాగారము తెరవబడినది. మీ ప్రదేశమునందలి గ్రంథాలయభివృద్ధి నాకన్న మీకేబాగుగా తెలియును. తిరువేండ్రము లోని పబ్లికలయిబ్రరీపై నీ యుద్యమముతయం నాధారపడి యున్నది. విచ్చికసంఘము లనేకములు శాఖలుగా బయలుదేరి నవి. వీటిని సంస్థానమే హాపించుచున్నది. స్థానికసంపాదక త్వముక్రింద మహారాష్ట్రమున పెక్కు భాండాగారములు పని చేయుచున్నవి. అక్కడ కేంద్రసంఘము ఉద్యమాభివృద్ధికి మిగుల పాటుపడుచున్నది. మైసూరు యందుగూడ సంస్థానములు గూడ ఈ ఉద్యమమునకు చేయూత నొసగుచున్నవి. అచట గూడ త్వరలో నీ యుద్యమము నల్లడల వ్యాపింపగలదు. మా ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు క్రిందటి శతాబ్దారంభముందు ననే యాయుద్యమ ముత్పత్తియైనది. అప్పటినుంచియు అది జయప్రథముగాకొనసాగుచునే యున్నది. ఆపుడపుడు జరుగు రాష్ట్ర జిల్లా తాలూకా సభలములమున గ్రంథాలయోద్యమ ప్రచారకల యత్యాహము పెంపంది ఉద్యమత్రాభివృద్ధికి ఆవరణసాగ్యము లగు మార్గములు కనిపెట్టుచున్నారు.

అ మె రికా

పరదేశములందు అమెరికాలో నీయుద్యమమునకు పరిపూర్ణ త్వమునిధించినది. గ్రంథాలయోద్యమము ప్రతివృత్తికిని వశీకరణము చేసికొనుటకు త్రొక్కిన త్రోవలు వివిధములు. తక్కువైన సమావేశములను ప్రచారములు జరిపిరి. ఉద్యమాభివృద్ధినిగూర్చి గ్రంథాలయ స్థాపన, పాలనలగుర్చి చర్చ లనేకములు జరిగినవి. తీర్మానములు చేయబడినవి. గ్రంథాలయోద్యమసంబంధ మగు ప్రతి విషయమునుగూర్చియు ఈయుద్యమమునందు అధికము గా కృషి పరిపినవారు ప్రతికలందు వ్రాసిరి. విద్యార్థులు నెలపునసములలో సంచారమునకు బయలుదేరినపుడు సంస్థాన గ్రంథాలయములు తమ ప్రతినిధులను ఆ విద్యార్థుల వెంట విద్యార్థులకు తాహకరముగ విషయములను బోధించుటకు పంపు చుండెడివి. ఈ ప్రతినిధులు తమయూపన్యాసములు ముగియగనే తాము చెప్పిన విషయము ఫలానాపుస్తకములో నున్నది. ఆపుస్తకము ఫలానా గ్రంథాలయములో ఉన్నది అనిచెప్పి విద్యార్థులనాగ్రంథాలయములకు పంపెడి వారు చదువరుల నాకర్షించుటకు గ్రంథాలయములందు ప్రత్యేకపు గదులు సభ్యులకొకరు వినియోగింపబడెడి. కార్మికుల కుత్సాహము కలుగజేయు పుస్తకముల పట్టికను పూర్వకరీలయెదుట కట్టి ఆపుస్తకములు దొరకు గ్రంథాలయముల వైనిలాసములను పొందుపరచెడివారు గ్రామస్థులకు పంచిపెట్టుటకు పుస్తకములను సొటూరుకాయలపై లైబ్రరీ సహకారుల కిచ్చి గ్రామప్రదేశములకు పంపెడివారు. ఇంతకాక ఉపాధ్యాయులను, బాలకులను ఉపయోగకరమైన పుస్తకములను ప్రత్యేకముగా పెట్టెల అరలయందుంచి ఉపాధ్యాయులకడ వదిలి పెట్టి పోయెడివారు వీరవారుండు స్థలములకు పుస్తకముల పంపెడివారు. ప్రజలు చదువు రానివారైచో గ్రంథాలయాధికారులు పుస్తకముల చదివి వినిపించెడివారు. అమెరికా దేశములో జ్ఞానాభివృద్ధికి జరిగెడిపనులందు యివి కొన్ని విధములు.

ఆంగ్ల దేశము

అమెరికాయందువలె ఆంగ్లదేశమున నీయుద్యమము వ్యాపింపలేదు కాని కార్మిజీవరకు కోటిశ్వరుడు యీ యుద్యమాభి

వృద్ధికి విరాళముల కోట్లకొలది నొసగి ఆమెకావారి కృతజ్ఞతల నంది "కార్తీకీ యువై టెడ్ కింగ్డమ్ను బ్రహ్మను స్థాపించి యుద్ధమును సంపూర్ణముగ సఫలపరచెను. దీనికై జరుగు కృషియంతయు వివిధము పెద్దపట్టుములందు గ్రంథాలయముల స్థాపించుటకు, వివిధగా విరాళములు ప్రోగుచేయుచున్నవి. పెంట్రిల్ లైబ్రరీల స్థాపించగనే పుస్తకముల గ్రామములకు పంచిపెట్టుట కవకాశములు కలుగజేయబడుచున్నవి. అదిగాక సంగీత సభలు, నాటక ప్రదర్శనముల కావించుట కీట్రస్తు య త్నించుచున్నది. నేషనల్ లైబ్రరీకి ప్రత్యేకవిరాళముల నిచ్చు చున్నది. ఇండస్ట్రియల్ వైకాలజీ సంస్థగూడ విరాళముల నిచ్చుచున్నది. అది బాలర యభివృద్ధికార కుత్యాహము చూపు చున్నది. పెద్దలగువారి విద్యావిషయమున కీట్రస్తు ప్రత్యేక పు శ్రమ తీసికొనుచున్నది. ఈపనియంతయు కంప్రీ కమ్యూనిటీ కాన్సిల్స్ ను విచ్చికసంఘముల సహకారము జరుగుచున్నది. కేంద్ర గ్రంథాలయములకు, విద్యార్థులకు, గ్రామగ్రంథాలయ ములు మొదలగు అనేకముల కీట్రస్తు ధనహాయమును చేయు చున్నది. సంగీతము, నాటకము వైకాలపుస్తకముల ప్రచురించుట కీట్రస్తు పూనుకొనినది. వీటన్నిటివిదన యాట్రస్తు వెచ్చించు సొమ్ము బ్రహ్మాండమైనది.

బెలియము

బెలియమువంటి చిన్నరాజ్యములో మారుమూలమున్న ఏమునుజుడైనను తపాలాబిల్డ్ నోకదానిని పంపునంతమాత్రమున తనకు కావలసిన పుస్తకమును రాజగ్రంథాలయమునుండి బడయు గల్గుచున్నాడు.

యూరపునందలి తక్కినరాజ్యములు గ్రంథాలయము లను రాజగ్రంథాలయములుగా స్థాపించినవి. ఇంతవరకు మనము స్వదేశ పరదేశములందు ఈ ఉద్యమమున జరుగు కృషినిగూర్చి తెలిసికొంటిమి. కనుక ప్రస్తుతము గ్రంథాలయోద్యమమును గూర్చి మనము చేయవలసినపని నరయుదము.

సంస్థాన గ్రంథాలయోద్యమము

గ్రంథాలయోద్యమ మన నేమి? దాని యభిప్రాయము లేమి? దాని ఆశయము, వ్యాప్తి, ఎంత? గ్రంథాలయ మొక పుస్తకములపై యనియు గ్రంథాలయాధికారి ఆ పెట్టెను భద్రపరచువాడనియు ప్రార్థనలుచూచివుడు నశించినవి. కాని ప్రాతగ్రంథాలయములు, పంస్థానగ్రంథాలయములు, తరువాత ననుకరించిన గ్రంథాలయములు ఇంకను మామూలు మాదిరిగానే యున్నవి. కాని పాశ్చాత్యదేశ ప్రకారముగా గాని బరోడా లోని గ్రంథాలయోద్యమమును బట్టి గాని చూచిన గ్రంథాలయ మునాపు డొక నూతనభావము గోచరించుచున్నది. గ్రంథాల యము జనుల విశ్వవిద్యాలయము. ఎట్టిమనిషియైనను ఆతని దుచులనుబట్టి తెలివితేటలనుబట్టి వ్యక్తిభివృద్ధికి ఓడ్చాడు కలుగజేయుటయే గ్రంథాలయముయొక్క ఆశయము. అందు పలన గ్రంథాలయోద్యమము తరపున జరుగుకృషి అట్టిఫలితమునే కలుగజేయునట్లుండెను. విదేశములం దీయుద్దమ మెట్లు కొన సాగుచున్నదో మనము తెలిసికొంటిమి. ఈ విషయమున నా యభిప్రాయముల నీ వర క నే క ప ర్యా య ము ల ప త్రి కా ము ఖ ము న ఉ ప వ్యా స ము ల ద్వారా తెల్పియేయున్నాను. భారతదేశమునందును తదితర దేశములందును యావిషయమై జరుగు ప్రయత్నములనుగూ ర్చి తెల్పియేయున్నాను. కనుక యిచటనున్న ప్రతినిధులు మీ దేశమున కనుకూలముగ పద్ధతులపై పనిజరుపు తీర్మానముల తెల్పురుగాక. అందులన నేను నామార్గములను నూచింప నవసర ములేదు. పూర్వీకులు చెప్పినామెత్తప్రకారము "మనసుంటే మార్గంపున్నది." అన్నిటికిని ముఖ్యము మనస్సు. "మనసుంటే మార్గము దానంతట అదే కనుపడుతుంది" ఇది యీ యుదమ మన పనిచేయువారల కడకుమనలకు కొనిపోవు చున్నది.

వ్యక్తి సంస్థలు

గ్రంథాలయములను స్థాపించుటకు సంస్థానములను వాన మొంతకొరి ప్రోత్సహించిననూ వ్యక్తిసంస్థలు విచ్చిముగ నీవిషయమున ముందంజ వేయవలయును. పాశ్చాత్య దేశములందు గూడ నీయభిప్రాయమే నాలుకొని యున్నది. ఒక సంస్థానము ఏదో ఒక ఉద్యమప్రచారము చేయదలచినపుడు అది ఎంతప్రజా పక్ష మైననూ స్వేచ్ఛ లేకుండయిస్తానుసారమభివృద్ధిచెందుటకు వీలు లేకుండ ఆయుద్యమమునకునిబంధనలుకట్టుబాటలనువీర్చాటుచే యెంచుట సహజము మనదేశము నందలి పురాతనసంస్థల విషయము నరసిన సంస్థానమునకు మిగులతక్కువ అవకాశములనిచ్చి సంఘాభివృద్ధికి భంగమురానివిధము లన్నియు చేయబడినవి. అట్టికుట్ర పరిస్థితులందు మన సారస్వతము, కళలు పెరిగినవి. దీ

ని మూలము ననేదేశ మందు సంతోభము రాచక్రియాం దో శ స ము లు క లు గు చున్నప్పుడుగూడ జాతీయ కల్పనామేధా పటుత్వము, శక్తి తగలేదు. ఇందుమూలముననే వ్యక్తిదాత్మత్వము ప్రవహించినం ఘమునకంతయు కీర్తితెచ్చినది. మన ఉద్యమమునకు మానవజ్ఞానమును వృద్ధిచేయుటయే ముఖ్యమగు యభిప్రాయము. ఎంత మంది మానవులుగలరో అన్నివిధములగు మనస్సులు మార్గములు కలవనిచెప్పట అతిశయోక్తికాదు. సమానోత్తి, నిబాధనవిధానము, మానవమేధాపటుత్వము నడ్డకొనగూడదు. ఇదియే సంస్థానపాలనయందలిలోటు. సంస్థాన సాంఘిక ప్రావల్యమున్న యిపుడుగూడ అమెరికా మొదలగు ప్రజాప్రభుత్వ స్థానములందుగూడ విరామకాలమునందు జనులపయోగించుకొనుటకు విచ్చికముగ వ్యక్తిసంస్థలు స్థాపింపబడుట చూచుచున్నాము. ఇవి స్థానిక సంఘములనుండిగాని సంస్థానా దాయమునుండిగాని సాయమును పొందవచ్చును. సంస్థానముండి సాయమును తగ్గించి చెప్పటకు నేనివ్వపడదు సంస్థానమును లక్ష్యింపక, సంస్థానాభిప్రాయముల లేదులేదు, సంస్థానవిరాళములనందగూడదని నాయుద్దేశ్యముకాదు. నేకోరునదేమన ముందు జనులకు బుద్ధిపుట్టి వారు ప్రయత్నించిన ఆప్రయత్నములను సఫలము గావించుటకు సంస్థానము సాయపడవలెననియు, సంస్థానమిచ్చిన విరాళములు తగిన విధముగా ఖర్చుపెట్టుచున్నది, పాలన సరిగాజరుగుచున్నది, గ్రంథాలయము ప్రజలకుపయోగించు చున్నది. సంస్థానము చూచుచుండవలెను. ఈ ఉద్యమము యొక్క సత్వగ ప్రచారమునకు తగిన శ్రద్ధతోను ఉత్సాహముతోను, శక్తితోను పనిచేయువారు కావలసియు న్నారు. పవిత్రమైన మన భరతేశ్వరమునందు, మానవ జీవితము ప్రతిదినము గూడ సంస్కారమునందుటకు యత్నించుచుండ, యాఉద్యమమునకు, ధన, కాల, శక్తి, ఉత్సాహములను చెచ్చింపవలయునని ప్రత్యేకము విజ్ఞప్తిచేయుటనవసరము. మన దేశ చారిత్రమును పూర్తిగా నరయుదు. అందు మీకు కయ్యములకు బదులు కాంతిస్థాపనల ప్రాబల్యము గోచరించును. అంతమార మెందులకు? మన గ్రంథాలయోద్యమమునందే ప్రాచీనకాలము నుండియు వచ్చుచున్న వ్రాతప్రతుల తిలకింపుడు. అని తెల్పు నదేమి? నిశ్చలత స్వాధ్యాయము, ఆత్మశుద్ధిలనుగాదా! మనదేశ చరిత్రయందు కాదు. ప్రపంచచరిత్రమందెల్ల క్షిప్రమగు సమయములందు మనవిపుడున్నాము.

నమూనా

అగ్ని సంభవమలె భారతజాతిని కాపాడుచున్న స్వాధ్యాయ త్యాగవతారము గాంధీమహాత్ముడు, జాతీయండ్ జాతీకుమ నసత్వకాంతుల రాయబారమును గొనిపోవుచున్న రవీంద్రుడు, ఆత్మసంయమమునంది, పరిపూర్ణముగ మానవుల నేపించుటకు తన సాంసారిక జీవితమును త్యాగమొనర్చిన అరవిందుడు, యిట్టి మహానభావులుండగ, జాతీయభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు మనకు తగిన మార్గదర్శకులు, నిదర్శకులు లేరని తుమాపణల మనము చెప్పుకొనజాలము. ప్రస్తుతము మనదేశమున జరుగు జాతీయ పునర్నిర్మాణమునందు యీ యుద్దమ ముఖ్యక్రమమైనట్టియు అవిభజ్యమైనట్టియు పాలుకొనవలసి యున్నది. సంఘమునేకము చేయుటకు దినకిగల సంభావ్యతల సెక్కువగా తెల్పవసరము లేదు. మనజాతియొక్క నాశములందుజేరి నరములకొరకు చున్నకులద్వేషవ్రాణములు, మనమీయు ద్యమమును జయప్రదముగ కొనసాగించుచో, సశించితీరును. విరామకాలమున తనప్రజల నాకర్షించుటకు తాను త్రొక్కుత్రోవలే ఆజాతియొక్క నాగరికతను నిరూపించుచున్నది. ఈసందర్భమున గ్రంథాలయములకన్న కేరొక దానిని చెప్పటకు వీలులేదు. క్రమముగా నిర్మింపబడి పనిసాగించు గ్రంథాలయము, ప్రజలకు, వైదిక జీవితావస్థల నుండి విరామము, ఔన్నత్యము, ఉత్సాహప్రసాంత ర్గరుములు, మహాత్మ్యమందొక యణువను జ్ఞానము, జ్ఞానాలను ప్రవేశము, సంస్థానసత్కార సంప్రాప్తికర్త, కలుగజేయునటుకు సంకేపములేదు.

మీరునడుములు బిగించి ఉద్యమప్రచారమున ముగుడు, ఈప్రాచీన దేశమున నిరాడంబరజీవితమును, అత్యున్నత భావములను, నెలకొల్పిరను కీర్తి మీకెకలుగును. అట్లుకాదు, మహా త్యాగాంధి వాక్రచ్చినటుల.

మనహృదయ సింహాసనములనుండి పతితుడైన ఈశ్వరున కాలనిపూర్వస్థానము నొసగి ముక్తిగ నుడు."

ఓంకాంతి

పెద్దిరాజుగారి ఆయకట్టు తీర్మానము

ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి

(ప్రభుత్వప్రకటన)

తూర్పుకృష్ణా పశ్చిమ గోదావరి డెల్టాలయందు నీటిసర పరాయగు ఆయకట్టు క్రింద చేర్చబడు మెరకభూములకు ఎక రాయొక్కంటికి రూ.25 శిస్తువిధింపవలెనని 1920 ఆక్టోబరు మాసములో ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిరి. వరుసగా 5 యేండ్లకు పైబడి నీటిసాగుబడి యందున్న ఏకసాలాభూములకు మాత్రము ఎకరమునకు రూ. 12-8-0 విధించిరి.

గా|| రివెన్యూ సభ్యుడు కృష్ణాజిల్లాకు 1921 ఆక్టోబరు మాసములో బోయినపుడ బెజవాడవద్ద కొందరు రయతులుగూడి సదరుశిస్తు రద్దుపరచవలెనని విన్నవించిరి. ఆవిషయమంతయు మరల విచారించుటకు గా|| సభ్యుడు వాగ్దానము జేసెను. బాగుగ విచారించిన పిదప నీటిసాగున్న ప్రత్యేకముగా కొనుక్కొనుటవల్లనో లేక యితరభూములవద్దనుండి మార్పుతెచ్చుకొనుటవల్లనో సంపాదించిన బూములకు తప్పకకొన వాటన్నిటికి శిస్తుండవలెననియే ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి.

శిస్తువిధించవలెనను ప్రకటన రద్దుపరచమని గోరుచు పి. పెద్దిరాజుగారు గావించిన తీర్మానమును మదరాసు కాసన సభలో 1924 ఫిబ్రవరి 8వ తేదీన ఆమోదించబడెను. కాసనసభలో చర్చననుసరించి యావిషయము మరియొకసారి విచారించబడెను. శిస్తువిధించుటకు గల ముఖ్యకారణములు యాదినవ దెలియపరుచడమైనది.

మెరకభూములను ఆయకట్టునందు చేర్చుటవలన అభూములు పల్లపు, బూములుగను గుర్తింపబడి ప్రతియేడు పల్లపు పంటలు పండించుకొనుటకు హక్కుకలిగియుండును తూర్పు కృష్ణా పశ్చిమ గోదావరి డెల్టాలలో 72, 000 ఎకరములకుపైగ ఆయకట్టునందు చేర్చుటకు నూచింపబడెను. అంత విస్తీర్ణమును ఆయకట్టులు చేర్చుటకు కాల్యలను పెద్దవి జేయుట వైకాల్యాభివృద్ధిచేయుట తిరిగి నూతన యేర్పాటులనేకము జేయవలసియుండును.

పల్లపుబూములుగా మార్పుడు వాని సదుపాయమున కై యాయభివృద్ధియేర్పాటు లన్నియు చేయుట కగుఖర్చు భరించుటకై శిస్తుపనులు జేయవలెనని ప్రత్యేకోక్తిగలు నూచించిరి. ప్రభుత్వమువారు రామోదించిరి. 1914, 15 యాఖర్చు 15 లక్షలగునట్లు అంచనాజేయబడెను. ప్రస్తుత రేట్లుప్రకారము యింకనధికమగును. ఈనూచింపబడిన శిస్తువలన అయిన ఖర్చుంతయు వనూలుకానేరదు.

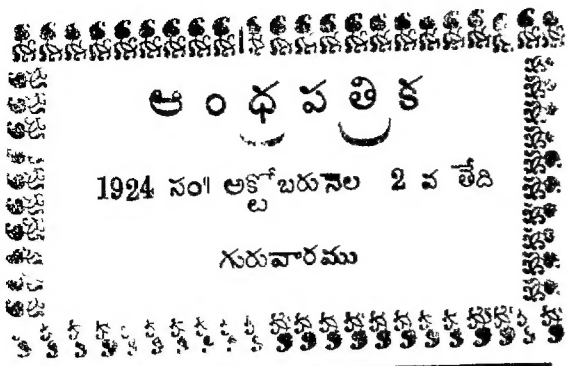
గవర్నమెంటు గ్రామములలో పల్లపు పంటలు పండించు మెరకభూములపై ఒక రూపాయిచొప్పున రేటు వనూలు చేయబడుచున్నది. నూతన శిస్తు అముల జరుగునప్పటినుండియు అవి పెట్టిలో మెంటు పల్లపు భూములుగా గణింపబడును. ఈ రూపాయి చార్జీవనూలు నిజపిజేయబడును. దీనివలన ప్రభుత్వమువారికి సాలునకు సుమారు రూ. 63,000 నష్టము వచ్చునట్లు అంచనా చూడబడెను.

ఈ పనులకు ఖర్చు పన్నులరూపమున వనూలుజేయక, సామాన్య రాబడినుండియే చెల్లినచో నూతన ప్రాజెక్టుల నచులజరుపుటకు వీలుండదు. ఈ భరువు పన్నులు చెల్లించువారిపై బడకున్నచో యా భూములయందు మార్పుజేయకుండుటయే గత్యంతరము. అట్లాన్వేషనచో రయతులకు గాని ప్రభుత్వమువారికి గాని లాభకరముగనుండదు.

ఇట్టి పరిస్థితులందుచే, రయతులకు యీ మార్పువలన తమ భూములవిలువ హెచ్చుటచే వచ్చు లాభము చెల్లింపవలసిన శిస్తుకన్న చాలతక్కువమగుటచే, శిస్తు విధింపగూడదను తీర్మానము సంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారికి కారణముగపడదు. చాల పేదరకము భూములపంటివానికి వేసికైన కష్టముగ నుండుచో వాటివిషయమును ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగా వాలోచించెదరు.

డబ్బీ 1-కి కష్టముల తలెము రు. 0-8-0

ఈతలెము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుప్పగకు రాయుటకు ఉపయోగించును. అమ్మతాంబసం డిపో, మదరాసు - గాంధీయి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 నవంబరు 2 వ తేది

గురువారము

మహాత్ముని తపో సుహృదులు

గౌరవ మహాత్ముని తపో సుహృదులైన ఎల్లర హృదయముల నాకిరించుచున్నది. ఆత్మ కిట్టి మహాశక్తి గలదని పేరును, ఆధునికయుగ ప్రజలు మరచిపోయిరి. భౌతిక సాధనములను పెంపు చేసికొనుటయందే తమ కాలము నంతను గడుపుచుండిరి. ఎట్టి సందేశములుగాని వ్యాసరంజనలుగాని బుట్టింపలేని గాఢానుతాపమును, మహాత్ముని ఉపవాసము గలుగజేసెనది. మహాత్మునికన్న ఎక్కుడుకాల ముపవాసము చేయగలవా రుండవచ్చును. ఎక్కుడు కఠినవ్రతముల నాచరించువారుండవచ్చును. కాని, ద్వేషరాహిత్యమునందును, హృదయవివ్రతతయందును మహాత్ముని మించినవారుండరు. మహాత్ముడు నిష్కల్మషహృదయు డగుట చేతనే, అతడు గావించెడి తపము ఆమూల్య మగుచున్నది. అట్టివారొక్కరయినను కారాగృహవాస మనుభవించిన అఖండఫల ముండును. ఉపవాసవ్రతముల నాచరించుట కెల్లరకును అధికార ముండదు. అధికారము లేనివారాచరించెడి వ్రతములు, సిద్ధిపొందుము లగుచున్నవి. అట్టి యోగసాధనలు దొమ్మరివిద్యలగుచున్నవి. రాజయోగసాధన చేయగలవారిత్యల్పసంఖ్యాకులు. ప్రాచీన కాలమున జనకమహారాజువలె, నేడు గాంధీమహాత్ముడు సర్వ భౌగోళములమధ్యనుండియు, వానిచే కట్టువడక, పరిపూర్ణమై రాగ్యమును జూపగలుగుచున్నాడు.

భగవంతుడు ఉత్కృష్టధర్మ మనియు, భగవంతుని మాణము ఎంత యధికముగ నున్న నంతనాగరికము ముదురుననియు శ్వేతప్రపంచ మెలుగెత్తి చాటుచున్న సమయమున ఆధ్యాత్మికసంపదయే ఉత్కృష్టమని గాంధీమహాత్ముడు తనజీవితమునందు నిదర్శనపూర్వకముగ జూపుచున్నాడు. ఆధునిక రాజ్యాంగవేత్తలు రాజకీయధర్మములగూర్చి తమ తమ యభిప్రాయములను పూర్తిగ మార్పుకొనవలసిన తరుణ మాసన్నమయినది. ఆరికశాస్త్రజ్ఞులు తమసిద్ధాంతములను మూలద్రోసి ధర్మాధిక్యము నంగీకరింపవలసిన తరుణ మాసన్నమయినది. మతగురువులు మతమనిన నేమియో కనుగొనవలసిన సమయ మరుదొందినది. జట్టు, బాట్టు కట్టభేదములతో తగువులాడుట అప్రశస్తమని ఎల్లరును గ్రహింపవలయును. మతముల కింత బాహ్య చిహ్నములున్నను ఆయాసాధనలభేదముల ననుసరించి యయ్యవలె ప్రవర్తించుటే ఒకరిపై నొకరు కలహములకు కాలుడువ్వ నక్కరలేదు. కాని మతములన్నిటికిని అట్టయడుగున ఏకధర్మమే నిలిచియున్నదినియు నిట్టి సూతనధర్మము ననుష్ఠించువారే మహాత్ములనియు ప్రవక్తలనియు అవతారపురుషు

లనియు వేర్వేరు నామములచే బిలువబడు చున్నారనియు గ్రహించుచో అన్ని మతములను గౌరవింపవలసిన యవసరము గనుపించును. ఏమతమును దూషించుటయు పాపకృత్య మని స్పష్టమగును.

ఇతరమతములను, మతోద్ధారకులను నిందింపవలదని, మహాత్మునియమతస్థాపకులగు మహాత్ముడు ఆదేశించినటుల, ఆ మతమునందు విశేషపరిజ్ఞానము గలవారు దెలుపుచున్నారు. “యే యథామాంప్రపద్యంతే, తాం స్తథైవ భజామ్యహం” అని శ్రీకృష్ణుడు అర్జునుని కుపదేశించుటచే, ఎవ్వ రేవిధమున భగవంతుని సేవించిన నావిధముననే భగవంతుడు అనుగ్రహించునని తెలియగలదు. శత్రువునుగూడ ప్రేమింపుమనియు, ఒకచెంప గొట్టవచ్చిన రెండవ చెంప నీయమనియు, బోధించిన జీసెనుక్రైస్తు హృదయ మెంతవిశాల మయినదో యూహింపవచ్చును. క్రీస్తుమహాపదేశముల నతనియనుచరులూచరించుచో, నేడు సంగ్రామముల కపకాశముండేదా? శత్రుత్వమునకు చోటుండేదా? నానారాష్ట్ర సంఘమువారు, ఏమి చేయవలయునని మీ మాంసజేయటతో కాలము గడుపుచున్నారు. కాని, క్రీస్తుసంపదేశమును ఎదుటనుంచుకొని పనిచేయుచో, వారి కతికఠినముగ గనుపించెడిసమస్యలన్నియు అతీసులభముగ పరిష్కారమయ్యెడివి. పాశ్చాత్యపదేశముల నిపుడు ప్రేరేపించెడి సూక్తి “శత్రువును ప్రేమింపు” మని కాదు. “శత్రువు నెన్నడును మరువవల”దను వాక్యములు యుద్ధసమయమునను కిమ్మటనుగూడ పాశ్చాత్య ప్రపంచమున ప్రతిధ్వనించెను.

హిందూ మహాత్ముని కలహముల గాంచి మహాత్మునికి గలిగినవిచారము అపరిమితము. దానిలోతును గ్రహించుటకు సామాన్యుల కలవి గాదు. 21 దినము లుపవాసము సలుపుట తన కవసరమనియు ఈ సాధననుండి బైకివచ్చుచో తన కెక్కుడు పవిత్రతయు శక్తియు లభించు ననియు మహాత్ముడు నమ్మి యిందుకు గడంగెను. భగవంతునికిని తనకును మధ్య ఎవరును అడ్డమురావలదని విన్నవించెను. ఉపవాసవ్రతమునకు ఫలితము డిల్లీ సమావేశము. డిల్లీ సమావేశమునందు అనుకూల తీర్మానములు గావించబడెను. కాని తీర్మానములతో పని ముగియదు. హృదయమునందు మార్పు గలుగవలెను. ద్వేషబీజములు తొలగిపోవలయును. ఇందుకు మార్గమేమి? హాడ్డికోనకొనతికి వ్రాసిన లేఖలో మహాత్ముడు మూలసూత్రము పేరుల దెలుపుచున్నాడు.

“మానవ ప్రయత్నములమూలమున సంయోగము ఒక్కదినమున గురురనేర దని నేనంగీకరించెదను. కాని విశ్వాసమును ప్రార్థనయు సామాన్యబుద్ధి కగోచర మగు వింతలను గలిగించును.”

పై వాక్యములలో మహాత్ముని యపదేశపరమార్థ మిమిడియున్నది. భగవంతునిపై భారము వైచి ఏకాగ్ర్యము నారంభించినను అనుకూలఫలము గలుగకమానదు.

మహాత్మునికిగల బలము విశ్వాసబలము. అతనికిగలబలము ప్రార్థనాబలము. లేనియెడల నిన్న మొన్నటివరకు కదలికజూపని నాయకులు, ఇప్పుడు

మూపుచున్న అదృష్టసంచలనమునకు వెరుకారణముండజాలదు. “నన్ను ముందుకు నడిపింపుమని నేను అనుదినము భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రార్థన ముగిసినపిమ్మట, నేను ఉపవాసము ప్రారంభించితిని. నేను చనిపోవుటకుగాక, నేవజేయుట కెక్కుడుపవిత్రతను అర్హతను గడించుట కిట్టి వ్రతమును పూనితి” నని ఆలేఖయందే మహాత్ముడు తెలుపుచున్నాడు. కాని, మహాత్మునికోర్కె, నెరవేరవచ్చును, నెరవేరక పోవచ్చును. నెరవేరక పోయినను మహాత్ముడు భగవానునిపై కినుకవహించడు. “భగవంతునియిచ్చ వేరుగనుండిన, ఎవ్వరేమి చేయగలరు?” అని మహాత్ముడు దెలిపిన వాక్యములందు భక్త్యావేశతత్పరత గనుపించును. పరమేశ్వరుని ఇచ్చకు తన ఇచ్చను మహాత్ముడు లోబరుచుచున్నాడు. మహాత్మునితపము, గావించినహృదయ పరివరణము ప్రత్యక్షముగ గాచరించుచున్నది. హాడ్డికోనకొనతిగారు అసోసియేటుడు ప్రెస్సు ప్రతినిధికి దెలిపినసంగతులే యిందుకు నిదర్శనము. మహాత్ము డిటీవల బొంబాయికి విచ్చేసినపుడు, మ్యూనిసిపలుసంఘమువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించుట, ఈమె కేమాత్రము ఇష్టములేకుండెను.

బొంబాయి కార్పరేషను సభ్యురాలగుటచే, ఈమె వ్యతిరేకముగ వోటు జేయుటయే గాక, విన్నప మర్పించుసమయమునగూడ హా జరుగాక బోయెను. తాను కన్నెర్వేటివుననియు, ఇంపీరియలిస్టు ననియు, నీమె అంగీకరించుచున్నది. అట్టి తీవ్రప్రతికూలవాదినయితము, గాంధీ దంపతి ప్రేతన కమితగౌరవమును, ప్రేమయు గలవని దెలుపుటయగాక, డిల్లీ సమావేశముపట్ల సానుభూతి జూపుచు, అన్ని జాతులమధ్య గల ద్వేషభావమంతరించుగాక యని కోరుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని తపఃప్రభావము శత్రువులనుగూడ మిత్రుల జేయగలుగుచున్నది. ఇండియా మెట్రపాలిటనుగారు దెలిపినయభిప్రాయము, అన్యమతస్థులలో గలిగిన సంచలనమునకు నిదర్శనమని ఎంచవచ్చును “మహాత్ముని సిద్ధి అత్యాశ్చర్యముగ నున్నది. అతని ఇచ్చాశక్తియు, ఉపవాసవ్రతమును ముగించితిరవలయునను ఆత్మసంబోధనమును, అన్నిటికంటెను ఆప్తార్థ నాపటిమయం దతనికి గల సరాడంబరపరిపూర్ణ విశ్వాసమును, అతని కనుకూలించుచున్న” వని మెట్రపాలిటనుగారు నుడివిరి. హిందువులును మహాత్మునియులును పరస్పరకలహములందు గాక, విశుద్ధజీవితమునం దొకరి నొకరు మించుటకు ప్రయత్నము సలుపునెడల, భారతమాత సంతోషాంబుధియందోలలాడగలదు.

ఒకరి నొకరు హింసించుట దైవసేవ గాక రాక్షసకృత్య మనిపించుకొనును. మతముల నిజార్థము గ్రంథములతో నిమిషియంపవచ్చును. కాని వానిని దెలుపగలవారరుదుగనున్నారు. ఆప్రకార మాచరించెడివారు ఇంకను స్వల్పముగనున్నారు. మతము లన్నియు నేకగమ్యస్థానమునకే దారీజూపునని తెలిపెడివారు బయలుదేరి గాని అవి ఎటుల సాధ్యమో నిదర్శనపూర్వకముగ జూపగలవారు బయలుదేరక పోవుట చే ఫలము లేకబోయెను. మతమునందలి అంతరార్థమును గాంధీమహాత్ముడు నేడు బోధించుటయ గాక ఆచరణలో జూపుచున్నాడు. పండితులు పామరులు గూడ గ్రహించు

నటుల జేయుచున్నాడు. ఇకముందు హిందూ దేశమునందు హిందూమహమ్మదీయ కలహములు ప్రబలునెడల భగవంతునికిని గాంధీమహాత్మునకును దేశమాతకును ఘోరాఽఽచారము జరిగినటుల యగును. హిందువులను మహమ్మదీయలే గాక అన్నిజాతులవారును అన్నిమతములవారును కలహముల కెంతమాత్రము గడంగక సోదరప్రేమను జూపుట ముఖ్యము. అదియే స్వరాజ్యము. అదియే స్వాతంత్ర్యహోదాము. ప్రజలు స్వశక్తిచే నిట్టి కార్యమును సాధింజాలమని పెరిగిందచో మహాత్మునితోపాటు భగవానుని ప్రార్థించుట ముఖ్యము. భగవాను డనుగ్రహింపకమానడు.

మహాత్ముని డహసీతిని గూర్చి వైద్యులు కల వరపడినను, మహాత్ముడు కలవరపడలేదు. మహాత్మునిసంతృప్తి నానాటి కధికమగుచున్నది. పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు భగవతమునందలి ప్రహ్లాద చారిత్రమును మహాత్మునికి చదివి విను పించుచుండెను. మాలవ్యావంటి ధర్మాత్ముడు పురాణశ్రవణము గావించుచుండ, మహాత్ముడాల కించుట ఎటులందునో యూహించుట సులభ సాధ్యము. ఆత్మశక్తిప్రభావమును ఆనాడు ప్రహ్లాదుడే చూపగలిగెను. భగవద్భక్తివలన నెట్టికార్యములను సాధింపవలగునో, గనుబటచెను. భక్త్యా వేళభరితుడై ఎట్టికష్టములనయినను భరింపగలిగెను. తుదకు ఈశ్వరసాక్షాత్కారము గాంచెను. నేడు మహాత్ముడును ఆత్మశక్తిని పెల్లడిచేయుచు, భగవద్భక్తివిశేషమును ప్రకటించుచున్నాడు. ప్రహ్లాద చారిత్రము మహాత్ముని కీసమయమున ఎట్టి మనోత్సాహము గలుగజేయునో చెప్పవలయునా? ఇరు వదియొక్కదినములును సరాటంకముగ గడిచిపోవు నని మహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. మహాత్ముని తపము ఫలించునటుల అనుగ్రహింపుడు. భరతీయు లెల్లరును ఈశ్వరుని వేడుట ప్రయోజనకరము. మహాత్మునకు సంతృప్తిగలుగునటుల, అన్ని పక్షములవారును నూలువడుకుచు, అహింసను కాపాడుచు, జాతైక్యకృత్యమును బలపరుచుటకై తమశక్తిని వినియోగించుట ముఖ్యము. అందుకు మారుగ ఉపవాసవ్రతమును చాలింపుడని తిండి వార్తలు పంపినమాత్రాన, ఇసుమంతయు ప్రయోజన ముండదు.

నేడు పదునైదవ వ్రతదినము. ఉపవాసము నారంభించి రెండువారములు గడిచిపోయినవి. ప్రపంచమునందెల్ల ఉత్తమోత్తముడని పేరాంచిన మహాత్ముడు రెండువారములు అహారము ముట్టక ఘోర తప మాచరించుచుండ, ప్రజలు తిమిధర్మమును నిర్వహించుచున్నారా యని యోచింపవలయును. లేనియెడల, నేటినుండియయినను, ఎవర ధర్మమును వారు నెఱవేర్చి బ్రయత్నింపవలయును. అహింసా రక్షణము కనీసధర్మము. అహింసను వదిలుకొనిన, జాతీయోద్యమపు శ్రేష్ఠత యంతరించును. మహాత్ముని యభీప్రము నీవిషయమై నెరవేర్చుటకు, ఎల్లరును ప్రతిసవట్టవలయును. కలహమున కెవరు పూని నను, స్వాతంత్ర్యము దూరమగును. “గాంధీమహాత్ముని ఇచ్చాకై నాలోగలగించిన భావపరంపరలను తీన్నగ తెలుపుటకు మాటలు చాలకున్న”వని మాలానా కలాం అజద్ గారు సూచించిరి. అజద్ గారు మహమ్మదీయ నాయకులలో నుత్తమ

ఆంధ్ర గాంధీ మహాత్ముని వుజాని ధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్చుదు

2-10-24

చందాలు 49152-12-5 ఇదివఱకు 24179-6-11
 ఇదివఱకు పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు

స్థానము నాక్రమించుచున్నారు. కాని, మహమ్మదీయులలో నేమి హిందువులలో నేమి గాంధీమహాత్ముని తపోమహిమ గలిగించిన భావపరంపరలు, తాత్కాలికముగ బైకి పొంగి పిమ్మట సమసి పోకుండ, కార్యరూపము దాల్చి శాశ్వతప్రయోజనము గలుగజేయుట యవసరము. హిందూమహమ్మదీయసంయోగము బలపడగాక!

గాంధీమహాత్మునికి విజయము గలుగు గాక!
 ఆయకట్టుతీర్మానము నిరాకరించుట

సంస్కరణములు నిరర్థకములనియు, శాసన సభల తీర్మానములకు విలువలేదనియు జూపుటకు, పెద్దిరాజుగారి ఆయకట్టుతీర్మానమునకు గలిగిన ఫలితమే నిదర్శనము. ఈవారము ఘోర్టుసెంటు జార్జి గజెట్టులో, ఆయకట్టుతీర్మానము సంగీకరింప వీలు లేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఇందువలన కృష్ణా గోదావరి డెల్టాప్రజలకు గలిగెడి యాశాభంగము నింతింతని చెప్ప వీలుండదు. ఆయకట్టుతీర్మానమును పెద్దిరాజుగారు ప్రవేశపెట్టుటకు గల కారణములను చదువరు లెరిగియుండురు. మెరకభూములను పల్లపు ఆయకట్టులో కేర్చుటకు, 1920 సంవత్సరమునందు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ఎకరమునకు 25 రూపాయల వంతున ఫీజును విధిచుటకు తీరువు జేసిరి. బెజవాడకు రివిన్యూ మెంబరు గారు వెడలగ, రయితులు రాయబారము బోయి ప్రభుత్వపుటు తీరువును రద్దుజేయింప వలసినదని కోరిరి. ఇతరవిధముల గూడ రయితులందోళన సలుపుచుండిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనకబోయిరి. ఈ సంవత్సరము ఫిబ్రవరినెలలో జరిగిన శాసన సభలో ఆయకట్టు ఫీజుకు సంబంధించిన ఉత్తరువును రద్దుపరుపవలసినదను తీర్మానమును పెద్దిరాజుగారు రుపపాదించిరి. శాసనసభవారు దీని సంగీకరించిరి. తమ మొదటి యుత్తరువును సమర్పించుచు ప్రభుత్వమువారి పుడు కొన్ని కారణముల జూపుచున్నారు. ఈ కారణములు నిస్సారమనుటకు సందియములేదు. రయితులు చెల్లించెడివిన్నులుగాక ఆయకట్టులో భూములను చేర్చుటకు ప్రత్యేకపు ఫీజు నీయవలయుననుట మిగుల నసభ్యము. పెద్దిరాజుగారి తీర్మానమును శాసనసభవారు సంగీకరించుటచే తమ యభిప్రము నెరవేరెని రయితులు విస్మయించిరి. కాని ప్రభుత్వోద్యోగులు పన్నుల కొరకు మరల నొత్తిడిజేయుటయు వెనుకటి యుత్తరువును రద్దుజేసినటుల ప్రకటింపక బోవుటయు

రయితులలో తీవ్రాందోళన గలుగజేసెను. పెద్దిరాజుగారు ఉదకమండలమునకు జని ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము సంగీకరించెద రనియు ప్రభుత్వప్రకటన ముత్సరలో వెలువడుననియు గ్రహించి ప్రతికలకు తెలియజేసిరి. ఇందువలన రయితులకు గలిగిన యాశాభంగము తొలగెను. ఆయకట్టు ఫీజును వసూలు జేయ గూడదని తాత్కాలికముగ గావించినపర్పాటును, పెద్దిరాజుగారి హెచ్చరికయు గలిసి, ఆశలను పురికొల్పుచుండగ, ఇంతలో మరల నిట్టి పిడుగువంటివార్త విను పించుట శోచనీయము. తమ మొదటియు తరువు రద్దుజేయ వీలులేదని ప్రభుత్వమువారి పుడు స్పష్టముగ ప్రకటించుచున్నారు. తమ ఉత్తరువువలన వ్యక్తు లెవరికియినను కష్టము గలుగునెడల తాము విచారించెద ము. ప్రభుత్వమువారు తెలిపినంత మాత్రమున ప్రజలలో సంతృప్తిగలుగజాలదు. వెనుకటికన్న నిపుడు శాసనసభలు తీర్మానముల సులభముగ గావించవలగుచున్నది. అంతియగాని వాని సమలలో బెట్టుటకు వీలులేకున్నది. ఇట్టి తీర్మానములవలన నేమి ఫల ముండును? స్వరాజ్యసిద్ధివలన గాని రయితుల అభీప్రము లయినను నెరవేరజాలవు సత్వర స్వరాజ్యప్రాప్తికై, రయితులు తమశక్తిని ధారబోయవలసిన యవసర మెంత గలదో జెప్ప నక్కరలేదు.

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభ
 వ్యాసవర్షము
 శ్రీరామునిశిలము
 వైవాళ్యమును నేటివరకు పండ్రెండు మంది పండితులు మాత్రము మాకార్యస్థానమునకు పంపియున్నారు. ఈవ్యాసములు ఈనెల రెండు రోజుల రవివారమునాడు పరిశీలించబడి అందు బహుమానార్హములగు ఉత్తమ వ్యాసములు నిర్ణయింపబడును. మరికొందరు పండితు లెవైన పంపవలయున్నయెడల వారి వ్యాసములు 4-వ రోజు శనివారము లోపుగ స్వీకరింపబడును. తదనంతరము వచ్చు వ్యాసములు అంగీకరింపజేరవు.
 గద్దె రంగయ్యనాయుడు
 విద్యాశాఖాకార్యదర్శి 40/41 పిడారియారు కొవెలపేడి.
 జార్జి టౌను-మద్రాసు.

బెజవాడవార్తలు: సవరణ:—నిన్నటి పత్రికలో ప్రకటింపబడిన బెజవాడవార్తలలో ముగ్గునిసీపలు ఎన్నికలను కీర్తికక్రింద 9, 10 పంతులలో పూర్వము కాంగ్రెసు పార్టీకుండి ఎన్నికలకు కొన్ని సోషలిస్టుపూర్వము “వీటిప్రాయన” అనబడు బదులుగ “చనిపోయిన” అని అచ్చుపార బాలుపడినందుల కెంతయుచింతిలెదము. “వీటిప్రాయన” అని పాతములు చదువుకొన ప్రార్థితులు. 17 వ పంక్తిలో “యోచించుటవలన” అనియుండుటకు బదులుగ “యోచించుటవలన” అని అచ్చుపార బాలు పడినది.
 (అం. పం. సం.)

విదేశ వార్తలు

ఇంగ్లండు-ఈజిప్టు

లండన్ సంభాషణలు

జగులులుచామాగారి యాశలు

లండన్, అక్టో 1:—ఉదయం 12.55 మగ్గవాల్డు జగులు లుచామాగారి సంభాషణలనుగూర్చి బ్రిటిష్ ప్రజలకు అగమ్యగోచరముగ నున్నది. ఏమియు తెలియబడలేదు. వ్యవహారము ఎటులు జరుగుచున్నది మగ్గవాల్డుగా రింకను తెలుపలేదు. సంభాషణలు తృప్తికరముగను, నెమ్మదిగను జరుగుచున్నవనియు, ఇంగ్లండు ఈజిప్టు స్నేహపాతములు మరింత బలపడుచున్నవనియు జగులులుచామాగారు తెలుపుచున్నారు.

మరాఠ్ యుద్ధము

మ్యాడ్రీడ్, సెప్టెం 30:—స్పెయిను నైన్యములు మెహానులో ప్రవేశించెనని అధికారులు ప్రకటించిరి. లారాచీప్రదేశములో ఘోరముగ పోరాటము జరిగెను. ఉభయపక్షముల వారికిని గొప్పనష్టములు గల్గెను.

వార్తాపత్రికల నచ్చొత్తుకాగితము ఖరీదును మాంట్రియలు యంత్రాలయములదారులు వచ్చేసంవత్సరము తగ్గించెదమనిరి.

లిబరలు నాయకులు

గ్రేప్రభువు ఫ్లానే జ్యూక్యాంపుప్రభువు లిబరల్స్ ప్రభు నాయకుడుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

సర్ ప్రెడెంట్ ఫీల్డుగారు వైస్ ఆఫ్సీరులుగ నియమింపబడిరి.

బాల్టిక్ సముద్రములో 1488 సం॥ మునిగిపోయిన యుద్ధనౌక కనిపించెను.

మత సభలు

బ్రాహ్మసమాజము-ఆర్యమతము

లండన్ మతసభకు నేడు సర్ ఎడ్వర్డ్ గెయిటుగారు ఆధ్యక్షతను వహించిరి.

బ్రహ్మసమాజమునుగూర్చి కేవలచంద్రసేనుగారి కొమార్తె ఎ.కె. సి. సేనుగారు ప్రస్తావించిరి. సఖ్యతను స్థాపించుటకై బ్రాహ్మధర్మమును భగవంతుడు అవసరమగు ప్రవేశపెట్టెను.

ఆర్యసమాజమునుగూర్చి మెర్వాసీగారు తెలియజేయుచు తమ మతప్రచారమునకు ఎంతెంతోధము గలిగినను ఇప్పటికి 500000 మంది అనుచరు లున్నారు. క్రైస్తవమతప్రచారకులు హిందూమతమును పాడుచేయుటకు కాపాడుటకు ఈ ఛాత్రిక విద్యగూడ హిందూమతమును పాడుచేయుటకును కాపాడుటకు ఆర్యసమాజము నెలకొల్పబడెననిరి.

బాహిజం మతమునుగూర్చి హేటిఎపండ్జేగారు యువన్యశించిరి. తమ మతము మనుష్యులందరును ఒకటేయని భోధించుచున్నదనిరి. మతము హేతుజ్ఞానముతో సయన్యము గావలెననిరి. ప్రపంచముదంతటను స్త్రీపురుషులకు సంపూర్ణసమానత్వముండవలెననిరి. ప్రాపంచికశాంతి, సహాయకభావ యుండవలెననిరి. అంతర్జాతీయమత న్యాయసాసమును నేర్పాటు జేయవలెననిరి.

రాచకీయసాంఘికాభివృద్ధికి అన్నిజాతులకును ఒక భావగావలెనని ఆయినాముగారనిరి.

హిట్లరుగారిని విడుచుటకు వీలులేదనుట

బవేరియాలో హిట్లరుగారిని విడుదలచేయగూడదని పోలీసువారు తెలియజేసిరి. దీనివలన జాతీయవాదులకు ఆశ్చర్యము గల్గెను.

అమెరికను ప్రత్తిని విడుదలయంత్రాలయమున వారమునకు 26 1/4 గంటలు వడుకుటకు పనివాండ్లు నిశ్చయించుకొనిరి. దీనివలన 120000 పనివాండ్లకు నష్టము గల్గెను. 40000000 కడుళ్లకు పనిలేకపోయెను.

నైన్యములను తగ్గించు ఒడంబడిక

జపాను తనసవరణ ఉపసంహరించుకొనుట

చిక్కులు తొలగుట

జనీవా, సెప్టెం. 30:—జపానువారు తమసవరణ నుపసంహరించుకొనుటచే చిక్కులు తొలగినవి. తగవులువచ్చిన జాతీయమిత్రసభవారు సంఖ్యని కుదుర్చుటకును, నెమ్మదిగ పరిష్కరించుటకును అధికార ముండవలె ననుటచే జపాను ఆక్షేపణలేకుండ భోయెను.

దొమినియను ప్రతినిధులతో ఆలోచించినపిమ్మట ఒడంబడికను పూర్తిచేయుటకు ఉపసంఘమువారు ప్రారంభించిరి.

దొమినియను ప్రతినిధులకు తృప్తిగల్గెనని రూటర్స్ డెలువుచున్నాడు. జపాను భయము లేకుండ జేసిన తీర్మానము వారికి తృప్తిగ నున్నదట. చర్చసమయమున సంపూర్ణ సఖ్యత ప్రబలెను. సంఘమువారి సానుభూతి జపాను ప్రతినిధి కెంతయు నచ్చెను. చర్చసమయమున సామ్రాజ్యప్రతినిధులకును, దొమినియను ప్రతినిధులకును వలస సమన్వయగూర్చి మరల ప్రశ్నలేవియు బయలుదేర లేదు.

తగవు వచ్చినపుడు అది అంతర్జాతీయన్యాయసాసము వారు దానిని పరిష్కారము చేయునలెనా లేక తగవువచ్చినవా రే తమలో తామే పరిష్కారము జేసికొనవలెనో నిశ్చయించుకొనవలెను.

జాతీయమిత్ర ఒడంబడికకు భిన్నముగ ప్రవర్తించినవారు పుగ్రులని నిర్ణయించిరి. తమలో తమకు వివాదము గలుగునపుడు ముందుగా ఆసంబ్ధికి తెలియజేయుటకు ప్రవర్తించిరేని వారు నేరస్థు లగుదురు.

జాతీయమిత్రవారు ఏర్పాటుజేసిన తాత్కాలికయుద్ధవిరామపు ఒడంబడికకు భిన్నముగ ప్రవర్తించిన వారుగూడ పుగ్రులే యని నిర్ణయించిరి.

ఐరిషు సరిహద్దు ఒడంబడిక

సవరణచట్టము

కామన్సునభలోచర్య

లండన్, సెప్టె 30:—ఐరిషుఒడంబడిక సవరణచట్టమును రెండవసారి ప్రవేశపెట్టుచు దానిని ప్రవేశపెట్టుకొన్నచో ఒడంబడిక రద్దయినట్లులే యని మగ్గవాల్డుగారు తెలియజేసిరి. ఐరిషుపక్షమువారు రుభయలకును అణకూలముగ నుండునట్లుల ప్రభుత్వమువారు చేయవలసిన ప్రయత్నములన్నిటిని జేసిరి. ఇంకొకటి సాధ్యముగాదని తోచినతరువాత ప్రభుత్వమువారు దీనికి పూనుకొనిరి. ఈచట్టమును అంగీకరింపవలెనని అన్నిపక్షములవారిని మగ్గవాల్డుగారు వేడుకొనిరి. అందరును ఏకాభిప్రాయముతో నుండవలె నని గోరుచున్నారు. అన్నిరుజౌదార్యముగ దీనిని నెరవేర్చిన విషయశాంతి నెలకొల్పబడును.

బాల్టిక్, అస్పిక్తుగార్ల బిల్లును ఆక్షేపించమనిరి. విర్లండంతయు చాలవరకు చల్లబడినపుడే బిల్లును ప్రవేశపెట్టుట ఆశ్చర్యకరమనిరి.

సరిహద్దుకు సంబంధించిన ప్రభుత్వమువారిసమ్మతి లేనిదే సరిహద్దులో మార్పుజేయరాదని తెలుపుచు ఈబిల్లును నిరాకరింపవలెనని రీడుగారు తెలియజేసిరి.

1920 వ ఆక్టును చర్చించినపు బిల్లును నిరాకరింపవలెననిరి. అల్లరుకు ఆరుజిల్లాలను వదిలిపెట్టెదమని అభయమొసగిరని మ్యక్సర్న్ గారనిరి చర్చ నెమ్మదిగనే జరిగెను. ప్రస్తుతముచర్చ ఆపుజేయబడెను.

ఈవన్సు హత్య

కు కారకులైన వారిద్దరు తమంతట తామే ఒప్పుకొనుటచే మెక్సికో ప్రభుత్వమువారు పరిహారము నిచ్చెదమనలేదు. దానిని గోరలేదని కామన్సుసభలో మగ్గవాల్డుగారు తెలియజేసిరి.

అక్టోబరుప్రభుత్వమువారు నూటికి 25నుండి 75 వరకు దిగుమతిచేయబడిన బ్రిటిష్ సరుకులపై పన్నును విధించుటకు నిశ్చయించిరి.

డాన్ విధానము

ఫ్రెంచితీర్మానము

ప్యారిస్, సెప్టె 30:—తాము విధించిన దిగుమతిపన్ను వంటిదేయనియు డాన్ ని వేదిక ము లో తప్పబడినప్రకారము అదనపుపన్నును విధించమనియు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు జర్మనులేఖకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ఆంగ్లో సోవియటు సంబంధము

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముతో విరోధము లేదు

లండన్, సెప్టె 30:—సోవియటు ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముపట్ల అనగా బ్రిటిష్ రాయబారులతో విరోధభావమును జాపలేదని కామన్సుసభలో మగ్గవాల్డుగారు తెలియజేసిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో

నరమాంసభక్షణము

తండ్రి కొడుకుమాంసమును భక్షించుట

నెయిరోబీ, సెప్టె 26:—నెయిరోబీ నుప్రీముకోర్టు వారి ఎదుట నరమాంసభక్షణమును గూర్చి విచారణ జరుగుచున్నది.

మెట్టీటా జాతికి సంబంధించిన దేశీయులు కొడుకులు పశువులను వదలివేసినను కోపముతో భయంకరముగ తన ఇద్దరు కొడుకులను బట్టుకొనెను. ఒకడు తప్పించుకొని పారిపోయెను. రెండవవానితలను ద్రుంచెను.

ఎముకలనుండి మాంసమును వ్రేచెను. దానిని తనగుడిసెలోపల వ్రేలాడగట్టెను. దానిలో కొంతభాగమును తిన్నపిమ్మట తక్కిన దానిని గూడ మ్రొంగుటకు ప్రయత్నించెను. హంతకుని ఇద్దరు భార్యలు ఇంటికివచ్చి నరికివేయబడినకొడుకు తలను గనుగొనిరి అధికారులకు తెలియజేసిరి. వారు హంతకుని అరస్తుజేసిరి. హంతకునకు యాజ్ఞవము ఖయిదు విధింపబడెను. దీనికి కారణము వానిమనసు చెడిపోవుటయే.

తనభార్య చనిపోయిన విచారముననున్నట్లు ఉగండా దేశీయుడొకడు ఒక కుటుంబమున విరుగురిని జంపెనని అరస్తుజేయుటకు వెదకుచున్నారు.

'వర్కర్స్ వీక్లీ' సంపాదకునిపై

తెచ్చిన యభియోగము

ను వీలతోసివేసినని కామన్సుసభలో కలకల ముదయించెను. ఆతనిపై నేరమును స్థాపించుటకుగాని బాధ్యతను మోపుటకుగాని ఆధారములేదని విచారించివాడకేలవదలి పెట్టితిరనియు ఇతరుల ప్రేరేపణచే వదలలేదనియు అట్టార్ని జనరలు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

ఈవిషయమై చర్చ కేరద్రుతువునరకు అంగీకరించునని మగ్గవాల్డుగారు తెలియజేసిరి. అపుడు ప్రభువులసభలో ఐరిషు చట్టమును చర్చించునపుడు ఆలోచించవచ్చుననిరి.

ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసము లేదను అభిశంసనతీర్మానము జేయవలెనని బాల్టిక్ గుగారు నూచించిరి.

ప్రాంసు-జర్మనీ

వర్తకపు రాయబారము

ఎదుర్కొనుకష్టములు

లండన్, సెప్టె 30 రాత్రి 9:—రెపటిజినము ప్యారిసులో ప్రాంకోజర్మను వర్తకపు రాయబారములు ప్రారంభమగును.

వర్తకపు టాడంబడికను పూర్తిజేయుటకు ప్రయత్నించెదరు. కాని అంత మిలకనగ లేకుననుకొనుటకు వీలులేదట. పరస్పరలాభములను కలుగజేయుటకు పరామలు జర్మనీపట్ల అంకగీరించరట. జర్మనీ అన్నిదేశములతోబాటు అనుకూలముగ వర్తులను గోరుచున్నది. ప్రాంసు తనకు ప్రత్యేకముగ లాభములను గోరుచున్నది. ప్రాంసు ప్రత్యేకలాభములకు జర్మనీ అంగీకరించరాదని జర్మను ప్రభుత్వమువారు తమప్రతినిధులకు కబురంపిరట.

అమెరికాకు ప్రాంశు ఇవ్వవలసిన అప్పు

అంగ్లో తురుష్కతగవు

ను పరిష్కరించుటకు జాతిసమితివారి కృషి ప్రత్యేకసంఘమును నియమించిరి. తీర్మానము తేలువరకు ఉభయములు పూర్వమున్న పరిస్థితులలో మార్పును గలుగజేయకుండుటకు అంగీకరించిరి. జాతిసమితివారి తీర్మానము నంగీకరించెద రనిరట.

మొసోలుమాకు

తానే తురుష్కతనైనచో మసోలును తనదనిగోరెదనని మగ్గిననేనాని ఇస్మితు పాషాగారిలో జెప్పినసంగతి నిజము గాదనియు దానినిగూర్చి ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నామనియు తెలియుచున్నది.

అమెరికాకు ప్రాంశు ఇవ్వవలసిన అప్పు

వాషింగ్టన్, సెప్టెం 12:—అమెరికనులకు ప్రాంశు ఇవ్వవలసిన అప్పును తీర్చుటకు రెండు వ్రాతపద్ధతులను తెలుపుచున్నారు. మొదటి 25 సంవత్సరములలో ప్రెంచివారు అమెరికనులకు సాల్ఫూ ఇచ్చినసొమ్మును సగము ప్రెంచి పరిశ్రమలందు వినియోగింపవలెను. అమెరికనులు ప్రాంశుకు ర్ దేండ్లు గడువీయవలెను. ఈ విధుసంవత్సరములో ఇవ్వవలసిన వడ్డీని కలపగూడదు.

ఈ విధానమును అమెరికను అధికారులు అంగీకరించెదరనుకొనుచున్నారు. దీనివలన, జర్మనీకి డాన్ నివేదికమూలమున వర్తకపు టభివృద్ధి ఎట్లు గలుగునో ప్రెంచి అమెరికను వర్తకమునకు నభివృద్ధి గలుగుననుకొనుచున్నారు. ప్రాంశు ధరను నిలకడగ జేయుననుకొనుచున్నారు.

అస్సేరియా సేనలు రైలుమార్గమును ఆక్రమించుకొనుట

బగ్దాదు, అక్టోబరు 1:—అమేరియన్ కుత్తురముగనున్న క్రొత్త ఇనుపదారిని అస్సేరియా సేనలు ఆక్రమించుకొన్నవి. ఇరాకు పోలీసు స్టేషనులన్నియు ఒకటి తప్ప మరల ఆక్రమించుకొనబడెను. తురుష్కులు మరల దాడినల్పకుండ బ్రిటిషు వైమానికులు కాపాడుచున్నారు.

థాంప్సన్ ప్రభువు నిన్నటి దినము విమానముమీదకెయిరోకేగిరి. బగ్దాదులోనున్న వైమానిక సంఘములను, భవనములను, దళములను పరీక్షించిరి. కెయిరో ప్రయాణముతో థాంప్సన్ ప్రభువు ఆగస్టు 2500 మైళ్ల ప్రయాణము జేసి నట్లుగను.

మెక్కావై దాడి

కామన్వెన్సులో ప్రశ్నలు

(అంధాధికారిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, అక్టోబరు 2:—నిన్న కామన్వెన్సులో కమాండరు కెనెల్ గారు మెక్కావై నాహులీలు దాడివెడలుటను గూర్చి ప్రశ్నించిరి. హెడాజ్ ప్రభుత్వమునకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారుగాని, ఇరాకు ఈజిప్టు ప్రభుత్వములవారుగాని యేరీతిగ నైన సహాయము జేయుచుండిరాయని యడిగిరి. ఇబ్న్ సాదు ట్రిబ్యునల్ ఆంగ్లేయప్రతినిధి గలదాయని తెలుపగోరిరి. ఇది మరిక ప్రకటించినదానికన్న యెక్కువసమాచార మేమియు విదేశ కార్యాలయమువారు దెలుపజాలరనియు, తగవుగల సలమునందు బ్రిటిషు సహాయుదీయుల ప్రాణాధనముల సంరక్షింపవలెనని యిరుపక్షములవారికిని హెచ్చరించి యుండిరనియు మార్గ నాల్గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

మతవిషయములలో బ్రిటిషువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుకుండుట వారిసాంప్రదాయమని స్పష్టముగ చెలికబరచిరి. ఇస్లాములో యాత్రిష్ఠలము లధికారముగూర్చి అరేబియాలోని స్వలింత్తరాజులతో తగవులకు దిగరనియు చెలియబరచిరి.

పోర్టు సెంటు జార్జిగ జెటు

(సెప్టెంబరు 30-1924)

మ త కా ఖ

బాపట్లతాలూకాలో స్థూలపురమునందున్న జాను రాబర్డుకాపుగారికి హైందవ క్రైస్తవపెండ్లిండ్లు జేయించు అధికారమిచ్చిరి.

పోలీసు కాఖ

వి. రామచంద్రయ్యగారిని కర్నూలుజిల్లాలో డిప్టీ పోలీసు నూపర్నెంటుగా నియమించిరి.

డబ్బు రైలుగారిని విశాఖపట్నంజిల్లా ప్రాచీనపరి అసిస్టెంటు పోలీసు నూపర్నెంటుగా నియమించిరి.

సి. హెచ్. జాకెట్టుగారిని గోదావరిజిల్లాలో ప్రాచీనపరి అసిస్టెంటు పోలీసు నూపర్నెంటుగా నియమించిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన కాఖ మేజరు హెన్రీ క్లెమెంటు క్రాస్టన్ ఐ. ఎం. డి. గారిని గవర్నమెంటు కండ్లఅప్పత్రి నూపర్నెంటుగను మెడికలు కాలేజీ ప్రాఫెసరుగను సివిలు ఆర్డరు ఎన్రెలను వైద్యోగ్యోగిగను నియమించిరి.

ఈదిగువవారిని ప్రభుత్వమువారు జిల్లాబోర్డుభ్యులుగా నియమించుచున్నారు:—కడప కె. వెంకటేశం నెట్టిగారు, జి. వెంకటయ్యగారు, ఖా. బ. హాజీము సయ్యదు అబ్దులముజీదుగారు, ఏ. హెచ్. కామ్యూల్ జానుగారు. విశాఖపట్నం—హెచ్. వియ హిదాయతుల్లాపాషాబుగారు.

కెప్టను వెంకటసుబ్బుచూడేవారుగారిని కండ్ల ఆసుపత్రిలో మూడు నెలలు శిక్షణార్థము నియమించిరి.

హాస్పేటపురపాలకసంఘమునందు యీ దిగువ వారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి:— పి. ఉద్దానయ్యగారు, గోకికాది గెప్పగారు, ఎ. నాగప్పగారు, వి. అనంతాచార్యగారు.

కర్నూలు పురపాలకసంఘమునందు ఎన్. నరసింహులు పంతులుగారు, ఒ. లక్ష్మణస్వామిరావుగారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నెల్లూరు పురపాలకసంఘమునందు యీదిగువవారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి:— ఎన్. సంభేయమలు చెట్టిగారు, తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు, పి. పున్నయ్యగారు, వెన్నెల కంటి రాఘవయ్యగారు, జె. ఎస్. అబ్దురు రహీమానుగారు, జె. ఎస్. ఖాజీము సాహెబుగారు.

ప్రొద్దుటూరు పురపాలక సంఘమునందు నెల్లూరు వసంత రావుగారు, జి. వెంకటరామయ్యగారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

రాజమండ్రి పురపాలక సంఘమునందు బెజవాడ వెంకటస్వామి గారు 8 వ వార్డునకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడినటు ప్రకటించబడెను:— ఎ. జల్లయ్యగారు రంధి మార్కెనారాయణ గారు 9 వ వార్డునకు 11 వ వార్డునకు ఎస్. అప్పలస్వామి గారు ఎన్నుకొనబడిరి.

తాడిపత్రి పురపాలక సంఘమునందు యీదిగువవారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి:— ఎం. రంగప్పగారు, నారాయణ రెడ్డిగారి ఓబులు రెడ్డిగారు, ఎం. అబ్దులు ఖాదరు సాహెబుగారు, కె. వి. సుబ్బయ్యకృష్ణగారు.

తెనాలి పురపాలక సంఘమునందు యీదిగువవారు ఎన్నుకొనబడిరి: రావి అంజయ్యగారు ఆర్, వెంకటస్వామిగారు జి. బుల్లయ్యగారు, దండు నందిగాడుగారు.

విజయనగర పురపాలక సంఘమునందు బొడ్డు సన్యాసయ్య దొరగారు, జయంతి లచ్చయ్యగారు, ఎం. సన్యాసిలింగం గారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

రిజిస్ట్రేషన్ కాఖ

గోదావరిజిల్లాజిల్లాస్ట్రోయి సయదుద్దీను సాహెబు గారు రెండువారములు నెలవు గైకొనిరి ఆయన స్థానే జి. వీరేశలింగం పంతులు కాకినాడ జాయింటు సబ్రిజిస్ట్రోయిగారు తాత్కాలికులుగా పని జేయుదురు.

న్యాయ కాఖ

మనరాసులోని హయికోర్టుకి ఎన్. కృష్ణమాచారి పార్థసారధి అయ్యంగారిని కాకినాడ జిల్లామునసబుగా నియమించిరి.

జి. వెంకటరమణరావు, ఎక్సైజు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుని గూడూరు స్కిలునకు మార్చిరి.

కె. ఎస్, సుబ్బయ్యగారిని మెడికలు కాలేజీనుండి జి. ఐ. బెంజమినుగారిని జనరలు ఆస్పత్రినుండి విద్యుచ్ఛక్తి చికిత్సాలయమునకు మార్చిరి.

ఖా. సా. ఎం. జమాలద్దీను సాహెబుగారిని రాయపేట ఆస్పత్రినుండి పోర్టుడిస్పెన్సరీకి మార్చిరి.

బి. ఎం. పి. కొయ్యలో గారికి కృష్ణాజిల్లాలో రాబరీషన్ను ఉద్యోగిగా సర్వాధికారము వొసంగిరి.

డాక్టరు బి సెంటు జననినోత్సవము

మహాత్మునిసందేశము

బొంబాయి, అక్టోబరు 1:—సర్ కావాన్టీ జెహంగీరు మందిరమున డాక్టరు బె సెంటుగారి 78 వ జన్మదినోత్సవమును జరిపించుటకు సర్వజనులును అందు ముఖ్యముగా పాల్గొనారును సమావేశమైనసభలో డాక్టరు అనిబి సెంటు యువన్యాసమిచ్చుటకు లేచుటతోడనేచెవులు బ్రద్దలగునట్లు చప్పట్లుచరచబడెను. బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసువారును స్వరాజ్యసభవారును యందులో పాల్గొనిరి.

ఒక్కొక్క యువన్యాసము లేచి డాక్టరు బి సెంటు గారు హిందూదేశమునకును ప్రపంచమునకును వేరువేరు విషయములందు జేసినసేవనుగురించి ప్రశంసించిరి. ఆంగ్లేయత వహించిన జిన్నాగారుగారి సర్ పురుషోత్తమదాను ధామాదుదానుతోగూడ కొంతమంది యువన్యాసములు యిచ్చును శిల్లీటో మైత్రిని చేపూర్వవలెనని చేయుచున్న ప్రయత్నములను గురించి చెప్పియుండిరి.

రాజకీయములలో పనిచేయుచున్న భారతీయులందరిలోను విక్రమరాయుండుట ముఖ్యమనమని నొక్కిచెప్పి డాక్టరు బి సెంటు రాజకీయాభిప్రాయము లెంతభేదించినను యీవిషయమై పనిచేయున్నవారి నెవ్వరిని తానుగాని తనపత్రికలోగాని ఆక్షేపింపకుండుటకు ప్రతిన గైకొంటినని నుడివెను. ఒక వేళ తన్నెవ్వరైన ఆక్షేపించినను అట్టివారిని తిరిగి యాక్షేపింపక మానము వహించియే వారికి జవాబుచెప్పినదాన నగుదునని చెప్పెను. గాంధీ మహాత్ముడు యీసభకు రాజాలనని విచారించుచుపంపినసందేశములోని యభిప్రాయములనే డాక్టరు బి సెంటు చెప్పుచున్నప్పుడు సభ్యులు అప్పుడప్పుడు కరతాళధ్వనులు చేయుచు ఆమెను గౌరవించిరి.

గాంధీమహాత్మునిసందేశము

ఈ సభకు అధ్యక్షత వహింపవలసిన గాంధీ మహాత్ముడు పంపిన సందేశము సభలో యిట్లుచదువబడెను:— డాక్టరు బి సెంటు జన్మ దినోత్సవ సమయమునకు రాజాలకుండుట నాకు బాధకరముగ నున్నది. కానిదైవము ప్రతికూలుడైనప్పుడు మనుష్యమాత్రుడెంత? దైవము విధించినటువంటి అంతరంగము నాచరింపవలసి యుండునని నాకు ఉద్దేశ్యమేలేదు. సభవారు నన్నుక్షమించుకురని నేను తలచెదను. నాకేరీర మిచ్చటనున్నను నాయాత్మ అచ్చటనే యున్నది. డాక్టరు బె సెంటును లోకములో అందరెరుంగుదురు. అమెభరతమాతను తనమాతగా నెంచుకొని ఆమెకు సేవచేయుటకు పూనుకొనుట సామాన్యవిషయముకాదు. ఈప్రాయమున సాధారణముగా అందఱును పరిపూర్ణ విక్రాంతి గైకొను సమయమున ఆమె ఆత్మాశ్చర్యమును కలిగించు కీర్తితో వ్రాయుచు ఉపన్యసించుచు హిందూదేశమున కై పాటుపడుచు సంచారము చేయుచున్నది. ఎన్నియొక్కట్లులందైన క్రుంగిపోవనటువంటి ఆమెధైర్యము అద్భుతమైన ఆమె నిర్యాణశక్తి ఆమెయొక్క వాక్పటిమ యివన్నియు మనము మెచ్చుకొని యువయోగింపదగిన భాగ్యములు. కావున ఆమెతో యేకభవింపకుండుట నాకు బాధకరము. మేమిష్టరమును ఏకీభావములోనికి వచ్చుచుండుట నాకుసంతోషముగా నున్నది. ఏస్వరాజ్య సంపాదనకై చేయుప్రయత్నములలో గల పట్టుకలతో ఆమె నెవ్వరును అతిక్రమింపజాలరే ఏ స్వరాజ్య స్థాపనకై ఆమెయే మేమును పాటుపడుచున్నామో దానిని గాంచుటకు భగవంతు డామెకు దీర్ఘాయు వొసంగుగాక!

(అ. ప్రె.)

మోహనీ తైలము

5 తుల నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషోత్త వాడుకుడు యోగమైనది.

మృతాంజనం ఢిల్లీ, మదరాసు - బొంబాయి.

స్థానిక వార్తలు

మైలాపూరు సంగీతసభ:— ఈసభవారి యాజమాన్యమున సోమవారమునాడు (6.10.24) సాయంకాలము 4-15 గ|| నోవాలనాయగారు మ్యూజింగుమందిరమున బిడారం క్రీష్ణప్పగారి శిష్యులుగారిచే, చంద్రగార్ల గాన సభజరుగును.

రాకపోకలు:— మదరాసు రైల్వే ఏజంటు ఎ. ఎ. బిస్మిగారు సిల్లాలో జరుగు రైల్వేలసభకు నిన్న రాత్రి పయనము యిరి. ప్రెసిడెన్సీ పోస్టు ఆఫీసరు నేడుదయము నాగపట్నం నుండి వచ్చిరి.

గౌ. డి. బి. రాంభద్రనాయకుడు, సర్. వెంకటరత్నం నాయకుగార్లు నేడుదయం చెన్నపురి వచ్చిరి.

జున్నాధ భక్తసభ- ఎగ్మూరు:— వైభవవారి జున్నాధభక్తసభను ఎగ్మూరు ప్రాంతం నేడువిలాసమందిరమున (4.10.24) శనివారము సాయంకాలము 4.45 గ|| అరియయాతుడి వాగులు రామానుజయ్యగారి గానము, చాడయ్యగారు, మైసూరు ఫిడేలు, రంగస్వామియ్యంగారు కుంభకోణం. వృథం గుండురయ్యగారు ఉపయోగపురం, ఘటనాయిద్యము.

కే. శే. రా. సా. డి. పద్మనాభనాయకుడు గారు:— ఎగ్మూరు పోలీసుకోర్టునందు ప్రాసిక్యూటింగు ఆఫీసర్ డిప్టీ సూపర్ టెంటుగా నుండిన రా. సా. డి. పద్మనాభనాయకుడు గారు నేడుదయము రెండుపిల్లలపై తమ స్వగ్రామమునందు మరణించిరి తెలుపుటకు విచారించుచున్నాము. నాయకుగారు కొన్నాళ్లు లాయరుగానుండి పదవ ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్ స్పెక్టరుగా 1906 సం|| నియమింపబడిరి. తన ఉద్యోగకాలమున శీఘ్ర ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటులమెప్పుడూ నెను. రెండు మాసముల క్రిందట ఆర్యోగ్యము సరిలేనందున రెలవుగొనిరి.

నేడు మధ్యాహ్నము ఎగ్మూరుకోర్టులో బి. ఆర్. కృష్ణస్వామియ్యంగారు నాయకుగారిని ప్రశంసించు ఆయనకు విశేషము చేరినది. ఆయనగారివాళ్లు నేడు కోర్టు మాయవరసేసినది. ౪౫౫ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కె. పాండలేగారు అందుల కనుమరించి కోర్టుమాయించిరి.

సంక్షిప్త ప్రలేఖన పరిక్షాఫలితములు

27-9-24 న, మదరాసు రాజధాని సంక్షిప్తసంఘము వారిచే జరిపబడిన సంక్షిప్త ప్రలేఖన పరీక్షలం దీక్రింద వివరించి నవారు కృతార్థులై.

నిమిషమునకు 180 మాటలపరీక్ష

1 వ తరగతి జి. రంగాచారి, కె. రామకృష్ణఅయ్యర్, యస్. సుబాబ్ అయ్యర్.

2 వ తరగతి కె.యస్. పంత్రిఅయ్యర్.

160 మాటలు

1 వ తరగతి ఆర్. యల్. నరసింహస్వామి. టి. వి. రామచంద్రయ్యర్.

140 మాటలు

1 వ తరగతి యస్. గోపాలకృష్ణన్ కె. వి. నరసింహస్వామి. పి. వైద్యనాథన్, వి.ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యము యమ్. కె. వెంటటరావన్.

2. వ తరగతి ఆర్. జగన్నాథన్.

అద్భుతజననము

కృష్ణా నర్సాపుర తాలూకా, ప్రస్తుతం, కొంతేరు గ్రామపంచాయతీ, జంగమకులపల్లె, విబూది వెంకటస్వామి అం. నాటిని భాగ్యం (28.9.24) గాత్రీ ఒక వింతశిశువు పుట్టెను. ఆశిశువునకు స్త్రీ, పురుష అంగములు రెండును యున్నవి. నాభికి మిక్కిలి దీని భాగములో పురుష అంగము లున్నవి. అది రక్తసంక్రమణగలిగి, వింత ఆకృతిని కలిగియున్నది. దాని క్రొవకు స్త్రీ అంగము ఉన్నది. మాత్రము పురుష అంగమునుండియే, పలము గడనము నుండియు వెలుగు నున్నది. బొడ్డు సామాన్య కప్ప ఆకృతిని దాని యున్నది. శిశు పురుషాంశమున కశీవముతో నుండి, పాలున్న రాలు ప్రాగు మున్నది, పిల్లలున్నది. ఈ వింత వార్తను విని దూర గ్రామము నుండి ప్రజలు సంఘటనగావచ్చి చూచిపోవుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి).

ఆంధ్ర సభ

దసరా వినోదములు

ఆంధ్రసభవారి దసరామహోత్సవము నిర్వహించు కాలము జకరయ్య ఆపేరా భవనము బ్రాడ్వేయం ౨ జరిపిరి. సభ్యులెల్లరకును శ్రీయుత మందారం రంగయ్యశ్రేష్ఠిగారు అల్పహారములచే ఆతిథ్యమొనంగిరి. పిమ్మట శ్రీ. గద్దెరంగయ్య నాయకుగారు శ్రీశ్రీగారి ఉదారత్వమును, ధర్మతత్వతయను, కళాభిమానమును, క్లాసికమును ఇట్టిమహోదారులు, అభిమాను లు మరియు కొలదిమంది సమూహాదిన ఆంధ్రసభ పునః తనగడచి న మహర్షిగంగాచలుగుటకు సంశయము లేదనిరి.

పిదప సభ్యులచే జంగం సాతానివారల ప్రహసనము ర వ్యయం ప్రదర్శింపబడినది. అందు ముఖ్యముగ విలేంతునేషధా దులు సభ్యులనుమలు నెక్కుడుగ నాకర్షించి ప్రేక్షకుల ప్రశం సలకు పాత్రులైరి.

ప్రహసనము నీతిదాయకమై యున్నది.

నేడు సిరాపురం రాజాగారు సభ్యుల కాతి ధ్య మిడుదురు.

ఆంధ్ర మహాసభ

కార్యదర్శుల ప్రకటన

రానున్న ఆంధ్రమహాసభ అక్టోబరు 18, 19, 20 తేదీల లో చెన్నపురియందు జరుగును. శ్రీ|| కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారు ఎం. ఎ. ఎం. ఎల్. సి. అధ్యక్షులుగా నుండగోర బడిరి.

ఈమహాసభ రాజకీయమైనదిగాదు. ఆంధ్రదేశముయొ క్కసాహిత్య, పారిశ్రామిక శాస్త్రీయ కళాభివృద్ధి కొరకును ఆంగ్లం బొన్న త్యాభివృద్ధికిని ఉద్దేశింపబడినది. ఆంధ్రులలో నన్నిమతములవారును, అన్నిరాజకీయ సాంఘిక మతకక్షలవారును యిందు పాల్గొనెదరని నమ్ముచున్నాము.

ప్రతివారికిని ఆహ్వానము లంపుట మావశ్యముగాదు. కావున ఆంధ్రులెల్లరు యీఆహ్వానము సంగీరించి రానున్న సభకు అధి కసంఖ్యాకులువచ్చి జయప్రదముగా జరుప ప్రార్థింతులు-స్త్రీపు రుషు లెవరైన సభలో తీర్మానము ల ప్రతి పాదిం ప దలచినను ఏదయిన ముఖ్యవిషయము గూర్చి కరపత్రములు జి దువచున్నను వాటిని ముందుగా మాకు తెలియబరువలెను.

ఆంధ్రదేశము అన్నివిధముల నభివృద్ధి గాంచుచున్నది. అనేకవి షయములలో యితరరాష్ట్రములకు మార్గదర్శిగానున్న దనవచ్చును. కావున ఆఖ్యాతిని నిలబెట్టుకొని, అతిశయంప జేయుటకు ప్రతి ఆంధ్రుడును పాటుబడవలెను.

ఆంధ్రులెల్లరును దేశాభిమానము నందు పేర్కొ డినవారందరును యీసానకార్యమునందు సభకు అధికసంఖ్యా కులుగా విచ్చేసి మాకు తోడ్పడవలెనని విన్నవించుకొను చున్నాము.

ఇప్పుడు యితరరాష్ట్రములతో బాటు ఆంధ్రరాష్ట్ర ముగూడచాలసంధిగావసలోమండుటచే యీసభ చాలప్రాముఖ్య మైనది గాగలదు. మావిన్నవమునాలించి ఆంధ్రసోదరులు తమ ఉత్సాహమును జూపెదరని దలచెదము. మనమందరముగూడి ఆంధ్రదేశాభివృద్ధికి సభ్యులగా నెట్లు పాటుబడవలెనో ఆలో చించుకొని యితర రాష్ట్రములకు దారి జూపవలెను.

సభ జయప్రదముగ జరుగుటకుగూర్చి యెట్టిసూచనల నైనను కృతజ్ఞతతో నందున నెదము. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు కార్యదర్శులతో జుపవలెను.

వి. ఎల్. శాస్త్రి.

కె. శివరామకృష్ణరావు.

కార్యదర్శులు.

కోయంబుత్తూరు నీటిసప్లయ

కోయంబుత్తూరు, అక్టోబరు 1:—విలింగుడన్ ప్రభు పు 1919 సెప్టెంబరు 19 తేదీన శంకుస్థాపనచేసిన వైద్యపాఠశాల నుతరములకు 10 తేదీన గవర్నరువచ్చునపుడు కోయంబుత్తూరు నీటి సప్లయకి ఉదయము 7, 10 గంటలమధ్య శంకుస్థాపనచేయ వలెనని ప్రధానయింజనీరుగారి సూచనపై గవర్నరును నేడు యిక్కడి పురపాలకసంఘములలో ఒకతీర్మాన ముమోదించ బడినది. (ఆ. ప్రె.)

ఆ. భా. కిలాఫతుసభ

ఆహ్వానసంఘము

బెల్లాములో జరుగబోవు 11 వ ఆ. భా. కిలాఫతుసభ ఆహ్వానసంఘమువారు మూలాన పేతు మహమ్మదు కుర్బానిగా రిని గౌరవప్రచారకునిగా నియమించిరి. వారు యిదిగను రాష్ట్రముల సభ్యులను చేర్చుకొనుట జేయుదురు:— మదరాసు రాజధాని (ఆంధ్ర, తమిళ, కేరళరాష్ట్రములు) ట్రివాంకూరు, కొచ్చిన్, మైసూరు రాష్ట్రములు, సింహళము, రంగూను.

మూలానాగారు 28 వ తేదీన బెల్లామునుండి తమిళరా ష్ట్రమునకు బయలుదేరిరి. రానున్న సభను జయప్రదముగ జరు పుటకు మూలానాగారికి మహమ్మదీయసోదరు లెల్లరు లోడ్వడె దరని ఆహ్వానసంఘమువారు తలచుచున్నారు.

బెల్లాము ఖిలాఫతు మహాసభ

అధ్యక్షునికై పేర్కొనబడిననామములు

బొంబాయి, అక్టోబరు 1:— వచ్చే బెల్లాము ఖిలాఫ తు మహాసభకు అధ్యక్షులుగా వేరువేరురాష్ట్రీయ ఖిలాఫతు సంఘములవారు యిదిగనువారిని పేర్కొనిరి:— డార్జిలింగ్ మై ఫుద్దీకీడ్గా, మూలానా హజరత్ మోహానీ, మూలానా అల్లు లోకలాం అజన్, మూలానాజాఫర్ అలీఖాన్, మూలానా మ హమ్మదాలీ, మూలానామేకతాలీగార్లు. రాష్ట్రీయసంఘములు అక్టోబరు 20 తేదీలోగా కడపరిగా నామములకు పేర్కొన వలెనని తెలియజేయబడినది. అన్ని పేర్కొనబడిన నామములు కార్యాలయమునకు 25లోగా చేరవలెను. తరువాతవచ్చు నామ ములంగీకరింపబడవు. అధ్యక్షుడు యెక్కు కొనబడిన పిమ్మట తన అధ్యక్ష కోపన్యాసమును తయారుచేసికొనవలెను. కావున సం ఘములు యేమాత్రమును ఆలస్యము చేయరాదు. (ఆ. ప్రె.)

రావుసాహెబు పోలిసెట్టి

అప్పారావు శ్రేష్ఠిగారు

క్రమిసలు కేసులన్నియు కొట్టివేయబడెను

విశాఖపట్టణమున రావుసాహెబు పోలిసెట్టి అప్పారావు శ్రేష్ఠి బి. ఏ. గార్లచేత తేబడిన క్రిమిసలు కేసులను అన్ని టిని కొట్టివేయును నెవన్న జడ్జి నేడు (2 వ తేదీ) ఉదయ మున తీర్పుచెప్పెను. వేలకొలదిప్రజలు కోర్టువద్దచేరి జయజయ ధ్వనులు గావించిరి. పాదులకు చాల ముదకముకలిగినది. అప్పారావుగారిపక్షమున బార్లెట్టరు థారంటు ఐ. సి. ఎన్. గారు వాదించిరి. (తంతివార్త)

సహరన్ పూరు

అక్టోబరు 1:— శంభు అంబాలానగరముల మధ్యనుకార వన కా: మూలమధ్యను మరిరెండు గండ్లెర్పడినవి. నీగ తగ పోవుచున్నది. కాని దాటించుటకు ప్రస్తుతము సాధ్యముకాదు. లాహోరునుండి వచ్చుదిగువబండ్లు రాజపురవద్ద ఆగిపోయి రాజ పురానుండి వేరేబండ్లు బయలు దేరుచున్నవి. అంబాలా నగర మునకునుజగద్ధికినిమధ్య పలులుబండ్లునడుచున్నవి. సహరకా పూరు జగద్ధిమధ్య రైలుబండ్లు నడుచుటలేదు. బొంబాయి యెయిట్లు నెంబురు రివెలనునాండి రివెలనుబండి లూధిగానా ధురీజఖాత్, ఢిల్లీలగుండా పంపబడినవి. ఇట్లంతకాలము జరుగ వలెనో తెలియదు. బహుశః ఒకవారముదినములు పట్టనవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి కార్యరేషను నోటిసు

1919 సం॥రం మునిసిపల్ 4 వ అక్టోబరున, 4 వ పెడ్యూలుకుచేరిన 12, 13, చుట్టముల నని సరించి ఆస్తికమును పునర్విమర్శన చేయటకై సన్నువేయబడిన గృహములందు కాపుర మున్న వారు దరఖాస్తులను పంపుచుండిన ప్రస్తుత పద్ధతి రద్దుజేయబడినది ఆస్తిక స్వంతదారులైనవారి వద్ద నుండి వచ్చు దరఖాస్తులుమాత్రమే అంగీకరించబడు నని యిందుములముగా తెలియచేయబడినది.

రెవిన్యూశాఖ, } బి. హెచ్. ఎస్. బహదూర్ }
రెవిన్యూభవనము } రెవిన్యూఆఫీసరు. }
22-9-24.

కాకినాడ

కాకినాడ తాలూకాకాంగ్రెసుసంఘము హెచ్చరిక

నూలుపడికి పంపవలెను

కాకినాడ తాలూకాకాంగ్రెసుసంఘమునకు 45 గురు ఎన్నిక సభ్యులు 10 మంది సహకారసభ్యులు కలరు. అఖిల భారతకాంగ్రెసు సంఘమువారు అప్పాదాబాదులో చేసిన తీర్మానము ప్రకారము ఆగస్టు నెల 15 వ తేదీకి కాకినాడ తాలూకా సం. పంపించవలసిన నూలు కింద ఎన్నిక సభ్యులు 17 గురు 39665 గజములును, సభ్యేతరులు 8 గురు 17860 గజములును వెరకి 57525 గజములును, పెట్టెంబరు వాయిదాకింద ఎన్నిక సభ్యులు 23 గురు 54457 గజములును సభ్యేతరులు 36 గురు 86685 గజములును జూమల 141142 గజములును, పంపించియున్నారు. గతనెలకన్న ఈనెల అభివృద్ధికరముగా నున్నందున చాలసంత సంచలనవిషయమే కాని తాలూకాసంఘసభ్యులు 55 గురికి రాజనామాల వగైరాలెల్ల భాగీయిన స్థానములు 9 గాక మిగిలి 45 గురు సభ్యులకు 23 రు సభ్యులు మత్రమే నూలుపడికి పంపించుట పిచారకరమయిన సంగతి సహారు మూడుమాసము లక్రందట అఖిలభారత సంఘమువారి తీర్మానముయొక్క యున్నందున యీసరికి జాస్తిగా నూలుపడుటకు సేర్పూని యందు రనిన్ని అట్టేబరు వాయిదాకింద తక్కినసభ్యులందరును ప్రయత్నముచేసి తప్పక తమనూలును పంపుదురనిన్ని నమ్ముచున్నాను. సభ్యులు కానివారు గతనెలలోకన్న యీనెలలోచాల ఉత్సాహకరముగ నూలుపడికి పంపినందున చాల సంతోషమయ్యెను. వచ్చేనెల యొకను అధికముగా ప్రతివారును నూలు పడికి నాలుగు అడుగులు చీటిలికింద మట్టి 10 వ తేదీలోగా తాలూకాకాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు పంపగోరుచున్నాను.

కార్యదర్శి

కాకినాడ తాలూకాకాంగ్రెసుసంఘము.

కళావంతుల సంఘసంస్కరణసభ - పెద్దాపురం

28-9-1924 ఉదయం 8 గంటలకు మి||రా|| శ్రీ గార్లం క వెంకటసుబ్బయ్యగారు గృహమునందు మహారాజశ్రీ బి. యస్. యస్. ప్రసాదరావు. యల్. యమ్. పి. గారు ఆధిపత్యముక్రింద సభజరుపబడెను. ఈసభలో మదరాసు పురవాసులగు ప్రతి యామినిష్టాత్మకము యీసంఘము తరపున శ్రీమతి చివగంధం నగరాజసుమరమ్మగారిచే దైవప్రార్థనాంతరమున స్వాగతపత్ర మియ్యబడెను. అందుపై శ్రీమతి యామినిష్టాత్మకముగారు తమ కొసంగబడిన స్వాగతపత్రమునకు ప్రత్యుత్తరమొసంగుచు, సంఘదుస్థితిని గురించి సభ్యుల మనములు నిగుడపట్టుపన్పించుచు, సంస్కరణానుకూలమగు పద్ధతులను నూచించిరి. ఆకస్మికాగతులైన రాజమహేంద్రపురవాస్తవ్యులును, మునిసిపల్ హైస్కూలు ఆంధ్రపండితులు అగు శ్రీయుత బాలదారి పీఠనారాయణ దేవుగారుకూడ సంఘసంస్కరణము గురించి గంభీరపన్యాస మొసంగిసభ్యుల డెందములందు సంస్కరణాత్మకతను పూర్తిగా నాటునట్లుచేసిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారి అంత్యోపన్యాసాంతరమున, సంఘముతరపున శ్రీమతి యామినిష్టాత్మకముగారి కిని, ఉపన్యాసకులను, అధ్యక్షులను, సభ్యులను, వందనములతో సభముగింపబడెను. ఈదినమున సాయంత్రము 8 గంటలకు శ్రీయుత, గార్లంక పీఠ వెంకట శత్యనారాయణ బి. ఎ. గారి ఆధిపత్యముక్రింద సభజరుపబడెను. అధ్యక్షుని సంఘసంస్కరణమును గురించి ప్రారంభోపన్యాసాంతరమున శ్రీమతి యామినిష్టాత్మకముగారు. (1) పెంపుడు (2) మేళములు (3) వ్యభిచారవృత్తి నానిని మానుటగూర్చియు, వికమక్త్యమువలన లాభములగూర్చియు, సాంఘికతలను హెచ్చరించుచు, యున్నమైనవారు, బాలబాలికలను, హిందూయవతి శరణాలయమునకు పంపించుచున్ననియు, అందరును యీసంఘమున కుత్సహగోరమైన అవమానములకు తొలగించి ఆత్మగౌరవమును నిల్పుకొనటకు ప్రయత్నము చేయమనియు సోక్కిరక్కాణించిరి. తదనంతరమున శ్రీయుత బాలదారి నారాయణ దేవుగారు, కాకినాడ కాపురముల ప్రయతి అ. నారాయణరావుగారును, సంఘసంస్కరణమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఈ ప్రయత్నపన్యాసములవలన గలిగినరవిక్తిచే శ్రీమతి చినగంధంగరాజు కుమారిమ్మగారు, తానిప్పటినుండి మేళములు చేయునని వాగ్దానముచేసిరి. శ్రీయుత గంధంగారియ్యగారు తామికముచు మేళములు చేయమనినీ, ఎవరెవరేమేళము

నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర జనన ఘము. హైదరాబాదు వక్తృత్వపరిక్ష

1. హైదరాబాదునందలి ఆంధ్రయువకులలో వక్తృత్వమును ప్రోత్సహించుటకై ఈపరిక్ష వీర్వరుపబడినది. దీనికొరకు హైదరాబాదులోని వివిధకళాశాలలయొక్కయు, పాఠశాలలయొక్కయు విద్యార్థులందరు యత్నింపవచ్చును.

2. శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయ నుండిరమునందు 1వ అక్టోబరు 1924. (1-10-24) సోమవారము (మహర్నవమి) సాయంత్రము మూడుగంటలకు పరీక్షసభ సమావేశమగును.

3. అభ్యర్థులుగా నుండగోరువారు తమదరఖాస్తులను 21-10-24 33 ఫ. (30-10-24) వరకు ఈదిగవ వివరించిన వారికిపంపవలెను. అటుపైనవచ్చు దరఖాస్తు లంగీకరింపబడవు. దరఖాస్తులో పేరు, విలాసము, ఎచ్చట విద్యార్థిగా ఏతరగతిలోనున్నది, వివరముగ తెలపవలెను. దరఖాస్తుతో కళాశాలలయొక్కగాని, పాఠశాలలయొక్కగాని, బోధకులసంతకముతో విద్యార్థిగా నున్నట్లు సర్టిఫికేటు పంపవలెను.

4. అభ్యర్థులు పరీక్షా ప్రవేశమును వేమియు నిచ్చుకొననక్కరలేదు.

5. ఉపన్యాసవిషయము "నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల అభివృద్ధి మార్గములు". ఉపన్యాసము ఆంధ్రమున నుండవలెను. కాలము (10) నిమిషములకంటె తక్కువగాని (15) నిమిషములకంటె ఎక్కువగాని ఏయభివృద్ధికి ఇవ్వబడదు. అసాధారణ శీఘ్రతలో ఉపన్యాసకు నాపు నధికారము అధ్యక్షున కుండును.

6. పరీక్షయందు భావకు (10) గుణములును, విషయపరిజ్ఞానమునకు (10) గుణములును, ఉపన్యాస విధానయోగ్యతకు (10) గుణములును నిర్ణయింపబడును.

7. పరీక్ష ముండలివారిచే నిర్ణయింపబడిన అభ్యర్థులకు సభాతమున ఈక్రింది నాలుగు బహుమానములు ఇవ్వబడును.

మొదటి బహుమానము రూ. 10 లు. రెండవ బహుమానము రూ. 5 లు.

హైస్కూలు విద్యార్థులలో మొదటిబహుమానము రూ. 10 లు. రెండవబహుమానము రూ. 5 లు.

మరాఠీ:— ఒక్కొక్కనికి ఒకబహుమానముకంటె ఎక్కువగా ఇయ్యబడదు. ఈబహుమానముల నేర్పరచుటకు రావుబాద్దురు వేంకటరెడ్డిగారు 20 రూపాయిలు, విద్యార్థి మానిగారు 10 రూపాయిలు, కృష్ణస్వామి ముడిరాజుగారు 10 రూపాయిలు విరాళము లొసంగ దయతో సంగీకరించి యున్నారు.

8. పరిజ్ఞావిధానమునకై మండలివారు నిర్ణయించు నియమములకు అభ్యర్థులు బద్ధులై యుండవలెను. పరీక్ష సమయమున అభ్యర్థులొకరి వక్తృత్వమును మరియొకరు వినుటకు వీలుకలగకుండునట్లు రావులు చేయబడును. నిర్ణీతసమయమునకు రాని అభ్యర్థులు తరువాత చేర్చుకొనబడరు.

9. ఈపరిక్షసంబంధమైన దరఖాస్తులు మొదలగునవి శ్రీయుత ఆదిరాజు పీఠభద్రరావు, 1024 రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాదుగారికి పంపవలెను.

ఉపన్యాసాంశములమాదిరి.

1 విద్య, 2. వ్యవసాయము, 3. వాణిజ్యము, 4. పాఠశాలము, 5. ఆంధ్రభాష, 6. సాంఘికము, 7. ప్రజాపాలనము మొదలగునవి.

అక్కినేపల్లి జానకిరామారావు, కార్యదర్శి.

చేయమని ప్రోత్సహము చేయుమనిన్నా నుడివిరి. తరువాత పెద్దాపురం కళావంతులసంఘసంస్కరణసంఘము నేర్పాటుగా వింపబడినది. సభ్యులందరు నెలకి 0.4-0.5 చందాయుట్టుకువక్త్రీవముగా సంగీకరించిరి. 18 గురు కార్యవిధానాకసంఘముగా నెన్నుకొనబడిరి. వీరిలో గార్లంక వర వెంకటశత్యనారాయణగారు. (1) చినపువ్వుల శూర్యనారాయణగారు, వైసెవైసెడెంటు. (2) చినగంధం సత్తిరాజుగారు శక్రీట్రీ. అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసముతో సభముగింపబడినది.

చినగంధం సత్తిరాజు, కార్యదర్శి.

ధర్మర శ్రీక్రియాశక్తియొడెయ రాంధ్రవరిషు

పై పరివర్తయొక్క ద్వితీయార్థిక వర్ధంతిని తాడిపత్రి పురమున జరుపుటకై పాఠులు తీవ్రోత్సాహమున నున్నారు. ఈపరివర్తమునకు బ్రతినిధులుగను, ప్రేక్షకులుగను, దత్తమండలమునందలి వివిధభాగములనుండి బ్రాహ్మణులెందఱు వచ్చినను, వారికి భోజనాదికముల నుచితముగ నమర్చుటకు మి||రా|| శ్రీ గొంది లక్ష్మయ్య శ్రేష్ఠిగారు సంసిద్ధులై యున్నారు. బ్రాహ్మణేతరప్రతినిధుల కెల్ల వాతిభ్యము సోపంగుటకై, రాజశ్రీ కలవల శేషప్పగారు; వై. పార్థసారథిగారును మాదాను పెద్దరంగప్పగారును నడుముగట్టి నలిచియున్నారు. వార్షికోత్సవ దినమున సభాధిపత్యము వహింపఁ దాడిపత్రికి విచ్చేయు మహనీయు నగు, బ్రయాణ వ్యయాదికముల సమర్పించుటకు, మి||రా|| శ్రీ మాదాను బాలికోండప్పగారు శిరసావహించియున్నారు. ముద్రణాది సర్వవ్యయములను భరించుటకై, శ్రీయుతులు ఇడ్డమన్నాటి హనుమంతరావుగారు - సంతటి కొండా శెట్టిగారును, మాదాను లక్ష్మయ్యగారును - ఓగ్గటి బాలయ్యగారును, సంసిద్ధులై యున్నారు. నాటిసంఘవ్యవహారముల నిర్వహించుటకు రమారమి యేబదిమంది యువకులు కార్యనిర్వాహకవర్గసభ్యులుగఁ జేరియున్నారు. ఈసంఘమునకు మి||రా|| శ్రీ టి. నరసింగరావు (బి. ఎ; ఎల్. టి.)గారు, టి. చిదంబరరావుగారు - కార్యదర్శులుగను, శ్రీ వడ్డమన్నాటి హనుమంతరావుగారు నాయకులుగను, పురప్రముఖులచే నెన్నుకొనబడిరి. శ్రీమాన్ వావిలికొలను సుబ్బారావుపంతులుగారు, వార్షికోత్సవ సమయమున నాధిపత్యము వహించుట తేచుకరమని, ఉపన్యాస సంఘసభ్యులెల్లరునేక గ్రీవముగ-భక్తిపూర్వకముగ-నత్యుత్సాహముతో - దీక్షానముఁ గావించిరి. శ్రీమదాంధ్రవాత్సీకి సుబ్బారావు పంతులవార్షిసభ కాధిపత్యము వహించుటకై, వారి సంతకముగీకారమును తంత్రముఖమునఁ బ్రకటించిరి. తాడిపత్రి పురజనులు వారి సందర్శనమహాభాగ్యము నత్యుత్సాహముతోఁ గాంక్షించియున్నారు. వర్ధంతిసమయమున జరుగనుండు సవతు పరీక్షల నుద్దేశించి, యాంధ్రపండితులు మున్నగువారు ఈ పరివర్త సమయమునకు రానుండు నూచనలు పొడకట్టుచున్నవి. అసమయమున నంద్రాంధ్రములఁ జక్కఁగఁ జనువువారికి - భాషించువారికి - వ్రాయువారికి - నుపపన్ను లగు భాషాభిమానులు పెక్కుండ్రు ఆంధ్రాంధ్రరాత్మములఁ బాఠోపిషత్ముగ నొసంగఁ బూనుకొనియున్నారు. రా.గల (1924 వ సం|| రము) అక్టోబరునెల 5 వ తేదీ భాను వారము సభజరుపబడును - కనుక దత్తమండలమునఁ గల పండితులు - పాఠకులు - వక్తలును - అక్టోబరునెల 4 వ తేదీ రాత్రికే తాడిపత్రి పురమునకు విచ్చేసి యాయాంధ్రసారస్వతసభయందు బాల్గాని, దీనిని జయవంతముగ సాగింపఁ బ్రార్థించుచున్నారము.

టి. చిదంబరయ్య, స్థానిక కార్యదర్శి.

జినివా ఒడంబడిక

ఆస్ట్రేలియా అంగీకరింపరాదు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

మెల్బోర్న్, అక్టోబరు:— జినివా ఒడంబడిక చర్యనుగూర్చి విమర్శించుచు హ్యూస్సెగారు, యిప్పుడు కుదుర్చబడిన ఒడంబడికను ఆస్ట్రేలియా అంగీకరింపరాదని జెప్పుచున్నారు. జాపాను దేశమునకు వ్యతిరేకముగానున్న వలసకాసములకు సంబంధించిన తిగవుల నిన్నిటిని జాతిసమితి వశ మొనర్చుటకు జపాను నిశ్చయించుకొనుటయే యందులకు కారణముగ నూచింపబడెను.

ఈజిప్టును పత్రికాప్రతినిధులవార

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

కెయిరో, అక్టోబరు 2:— ఈజిప్టు పత్రికా ప్రతినిధులు ఇచ్చి సాడునకు సుల్తానుగారికిని హెజాజాలోని ప్రజలపై కనికరము చూపమనిగోరుచు తంతివార్త నంపుటకు నిశ్చయించిరి. సుల్తాను గారి వాహబజాతివారు మెక్కాకు చాలదగ్గరగ విడిసి యున్నారు.

మెక్కాలో కల్లోలము

మెక్కానుండి వచ్చిన ప్రయాణికు డొకడు అచ్చట దారుణకృత్యములను వర్ణించెను. ఆరాచకము ప్రబలియున్నది. యాత్రికులు పారిపోవుచున్నారు. హుస్సెను రాజుగారు ప్రభుత్వమును జెడ్డాకు మార్చుటకై పోలీసులు దృఢపరచుకొనుచుండెను. ప్రజల దుండగము లానబుద్ధిదౌర్జన్యము నాపుకొన నిరాధారులై యున్నారు.

వృత్తాంతలేఖలు

ఆర్యవటము

(ఒకవిలేఖరి)

ఆర్యవటము గ్రామమున స్వస్థిశ్రీ రక్తాక్షి నామ సం! భా బ గంగలు బుధవారమునాడు మహాత్మునకు శ్రీ రామరత్న కల్పనట్లుగా (యీ గ్రామమున వేంచేసియున్న) శ్రీ సీతారామ స్వామి ఆలయమందు సహస్రనామార్చనజరిగెను. మహాత్ముని తపస్సు ఫలించునట్లును వారికి ఉపవాసఫలితముగా యెట్టి ఆపద నాకుండుటకును ప్రార్థనలు సలుపబడెను. భజనలు జరుపబడె ను. శ్రీరామంగళ్యని వెంకటప్పగారు యుపస్థాపించిరి. గ్రామము లోని పెద్దలందఱును ప్రార్థనలో పాల్గొనిరి. ఇచ్చటనున్న బుద్ధ విగ్రహముకడను భజనలు ప్రార్థనలు జరగబడెను.

తుమ్మపూడి

సెప్టెంబరు 24వ తేదీ మహాత్మాగాంధీగారి 50వ సంవత్సర జన్మదినోత్సవము మహావైభవముతో జరుపబడెను. నాటిది నము సాయంత్రము 4 గంటలనుండి గం 6-30 నరకు గాంధీమ హాత్ముని జీవితము, మహాత్ముని దీర్ఘోపనాసమునకు చింతిలుచూ పలువురు ఉపన్యసిందిరి. అందు స్వరాజ్య గ్రామసంఘాధ్యక్షులైన శ్రీయుత నాగిరెడ్డి ప్రార్థనారధిగారు గాంధీ మహాత్ముని ఉపవాసవ్రతమునకు చింతిలుచూ పద్యములు చదివిరి. తదుపరి గం 7 ల నుండి 10 గంటలవరకు గాంధీమహాత్ముని ఛాయాపటము ను మహాత్ముని ప్రియదేవతైన రాజముతో మహావైభవమున ఉత్సవము జరుపబడెను. గాంధీమహాత్మునికి నమస్కారంతోకై ఎల్లరు ఏకగ్రీవముగా ప్రార్థనజేసిరి. (గాంధీభక్తుడు)

గన్నవరం (కృష్ణాజిల్లా)

(ఒకవిలేఖరి)

ఒకప్రమాదము

బోర్డు హైస్కూలులో గడచినవారమందు హెడ్మాస్టరు గారగు నరసింహాచార్యులుగారు, నాలుగవపాఠశాలనుకొని గాజు ఉపకరణముల సహాయమున సయిస్సు పాఠమును గఱుపుచుండగా, ఆకస్మాత్తుగా అచ్చటిగాజు సామాను పెద్దమోతతో బ్రద్దలయి, గదియందు నానాముఖములపడెను. అందు కొన్ని ఒక పిల్లవాని ముక్కు చూలమునకు ను, కంటియొక్క తెల్ల పొడవకును తగులుటచేత, వెత్తురుచిమ్మ సాగెను. వెంటనే పిల్లవాడు పడిపోవుటచేత, బండిమీద ఆస్పత్రుకి తీసికొనిపోబడి తగుచికిత్స గావింపబడెను. పది మంది పిల్లలకును, మేష్టరునకును కూడ కొన్ని చిన్నగాయములు తగిలినట్లు తెలియరమ్మమన్నది. పెద్దగాయములు తగిలిన పిల్లవాడు త్వరలోనే ఆరోగ్యశీతికి వచ్చినని నమ్ముచున్నాము.

గోదావరియేజన్ సీ పోలవరం

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

సెప్టెంబరు 29:—గతవారములో వర్షము లధికముగా కురిసినది. ఊడ్పులు పూర్తియై ఖరీదసమయము అనుకూలముగా నున్నది. కొన్ని చల్లకకు వర్షము లాటంకము గలగజేసినవి. పునా సరైలు చాలభాగము కైలుజేయబడినవి. బుడమిరి ఫలోన్సు ఖపైనది. గోదావరివరద భయముగాని పంట నష్టముగాని లేదు.

కాంగ్రెసుప్రచారము

గతవారములో శ్రీయుత చేబియ్యం పోమయ్యగారు, శ్రీమతి బ్రహ్మశ్రీశ్యంల లక్ష్మీవరసమ్మగారు, కుమారదేవం సేనకాలమట్టి ప్రాంతములలో ఖద్దరుప్రచారముచేసిరి. బహిరంగసభలు గావించి మహాత్ముని యుపవాస దీక్షనుగూర్చియు, ప్రస్తుత పరిస్థితులనుగూర్చియు, ప్రజల కర్తవ్యమునుగూర్చియు విపులముగా ముచ్చటించిరి. భజనలు ప్రార్థనలు సల్పిరి. మహాత్ముని యుపవాసదీక్షలో అనుదినము భగవత్ప్రార్థన జేయుచు రాట్టముమీద ఎక్కనకాలముగడుపమని ప్రజలను హెచ్చరించిరి.

చిత్తూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఛాయాపటములబహిరంగము

సెప్టెంబరు 29:—27.9.24 వ తారీఖున చిత్తూరునందేమూలగాంచినను నాయారి ప్రజలేగాక హండిలమందన్న ప్రజలేమలమంకిము విచ్చియుండిన ప్రజలత్మత్వానుభవోజయజయ శబ్దములు గావించుచుండిరి.

చిత్తూరుజిల్లాబోర్డునకు అనధికారాధ్యక్షులు కుమారు నాలుగుడు వత్సరములు పరిపాలనావిధానమును చక్కగ నడపి ప్రజావిశ్వాసమునకు పాత్రులైనట్టి శ్రీమాన్ రావుబహదూర్ డి. వి. రంగారావుగారు డి. ఎ. వి. ఎల్. ఎఫ్. యం యు. వారియొక్కయు చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు ఇంజనీయర్ గ 13 వ్యవసాయ మండలమందుండి ధానికన్నపరిపాలనావిధానముయొక్క ఫలితమును ఎండిలవాసులకు చక్కగ జూపి, వాంఛనీయాల సముదాచుకొగ ర్యపించి అధికారియొక్క గౌరవమునకు మాత్రమేగాక, హండిల ప్రజాభిగౌరవ భక్తివిశ్వాసముల చూపి గొనిన మేధావంతులగు శ్రీయుత రావునాచాజ్. సి. రామ స్వామయ్యులు డి. ఎ. గారియొక్కయు ఛాయాపటముల జిల్లా బోర్డులో బహిరంగ పటములయే నాటి యుత్సాహమునకు కాగణమైయుండినను.

ఈ మహోత్సవమునకు ముఖ్యకారకులు చిత్తూరు జిల్లా లోని "లోకల్ బోర్డు" మునిసిపాలిటీల కంట్రాక్టుల సంఘము" వారు పేరు శ్రీఆచార్యులు వారియొక్కయు, అయ్యరుగారియొక్కయు రూపకముల పెద్దపైజాన వ్రాయి. చి వారియొడ గల గౌరవభావమును చాటుకై నీమహోత్సవమునుగావించిరి. అన్నదానము

కంట్రాక్టుల సంఘమువారు నానాటి యుదయము 9 గంటలనుండి 12 గంటల వఱకు క్షుద్ధాధాపిడితులగు వీదలకు కుమారు నాలుగుందల మందికి అన్నదానము తృప్తికరముగా గావించిరి. రూపకముల బహిరంగతమహోత్సవము

నాటి దినము సాయంత్రమ మియుత్సవము ప్రారంభించబడునని ప్రకటించబడెను. జిల్లాబోర్డు హాల్లోయును పచ్చని యాకు జొంపములతోడను, పువ్వుచెట్ల తోడను పతాకములతోడను, నలంకరింపబడుటయేగాక, ముఖద్వారమునకు కిదలితదుపులతోడను చూమిడియాకులతోడను మిగల శోభాయమానముగ, కన్నులపండువుగ నలంకరింపబడియుండినను. నాడు సాయంత్రము 4 1/2 గంటల యగుసరికి చిత్తూరులోని ప్రభుత్వోద్యోగియులు న్యాయవాదులు వర్తకులు మున్నగువారైగాక మండలమండలి వివిధప్రాంతములనుండియు వైత ప్రముఖులనేకులు ఆ తాలూకు బోర్డుజిల్లాబోర్డు సభ్యులును గుకు వచ్చియుండిరి. సభాధ్యక్షులుగ చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు, జిల్లా ద్యాసంఘములకు అధ్యక్షులును, ప్రఖ్యాత న్యాయవాదులు బ్రాహ్మి తైకతెప్పరులును నగు శ్రీయుతులు డి. మనిస్వామి నాయుడు డి. ఎ. వి. ఎల్. ఎం. ఎల్. సి. ఎఫ్. ఎం. యు గారిని ఏకగ్రీవముగ యెన్నుకొనుటచే శ్రీ నాయుడుగారు భాకార్యముల ప్రారంభించుచు శ్రీయాచార్యులు గారియొక్కయు అయ్యరుగారి యొక్క గుణగణాలు ప్రశంసించుచు దీర్ఘపన్యాసము గావించి జయజయశ్శబ్దములనున్న ఛాయాపటములు బహిరంగము గావించిరి. (ఛాయాపటములు జిల్లాబోమిటింగ్ హాలులోనుంచిరి.) తదుపరి కొందరు పెద్దలు గ్ల కాళ్ళదీక్షను గురించి యుగ్గడించిరి. తదుపరి సంగసములత సభ ముగింపు గాబడెను.

కంట్రాక్టులసభ

ఈ మండలములోని లోకల్ బోర్డులు మునిసిపాలిటీ కంట్రాక్టులసభయొక్కటియు సుప్రసిద్ధ కంట్రాక్టులలో కరగు శ్రీయుత అంబికాపతి మొదలియ్యరుగారి ఆధిపత్యముగ చిత్తూరు జిల్లాబోర్డుహాలులో నాడుసాయంత్ర మైదున్న గంటలకు సమావేశమై కొన్ని తీర్మానములు గావించికొనిరి.

జిల్లాబోర్డు విద్యాసంఘముల సభలు

27.9.24 తేదీ ఉదయము సభలు ఎనిమిది గంటల జిల్లాబోర్డు హాలులో శ్రీయుతులు డి. ఎ. వి. ఎల్. ఎం. ఎల్. సి. ఎఫ్. ఎం. ర వారి అధ్యక్షతక్రింద జిల్లావిద్యాసంఘ సమావేశమును, యంత్రము నాలుగుంటలకు జిల్లాబోర్డుసభయు, జరిగి ప్రభుదయమున కత్తయితోపయోక్తములగు ముఖ్యతీర్మాన లనేకములు చర్చించి తీర్మానించిరి.

నాటికప్రదర్శనము

చెన్ననగర మండలి మైలాపురమునగల శ్రీరామకృష్ణ విద్యాగృహసరిగృహసహాయార్థము 27.9.24 శనివారము రాత్రి 9 1/2 గంటలకు చిత్తూరు గణేశనాటకహాలులో నందరాన్ సెక్రటేరియట్ హాల్లో హాల్లో, పుత్రోత్సవమైదు గానుడు అనునాటకమును అరవభాగము మిగుల రసవంతముగ బ్రవర్తించి యుండిరి. ప్రదర్శనవిషయ వివరములనుచేత పలువురు నాటకాభిమానులు క్రద్ధగొని పాల్గొనియుండినందున జిల్లాయందంతట నుండియు, అనేకులు విచ్చియుండిరి. మొత్తమునకు నాటిప్రదర్శనమునకు 1800 రూపాయలు వసూలైనవి. అనాధలగు వీదబాలరన్న న ప్రసంగించి విద్యాదానమొనగియు సాయపడు శ్రీరామకృష్ణమిషన్ వారి సౌజన్యమును నాటికసభయందములు కొనియాడిరి.

పంచాయితీగారు

తిరుత్తనిలో పంచాయితీ గారు సభ్యులు చంద్రగిరి రివిన్యూడివిజన్లో ఆఫీసువారి హాటం చొప్పున నేడు సమావేశమై, ఈవరకు కోర్టునకు అధ్యక్షులుగ నుండిన శ్రీయుతి మోదుకూరు మునిరత్న శెట్టిగారిని నురల, పోటీలేక అధ్యక్షులుగ నెన్నికొనిరి.

వీరవిల్లితాలూకావార్తలు

(ఒకవిలేఖరి)

వర్షములు

సెప్టెంబరు 24 మొదలు 27 సాయంకాలము వరకు వర్షము కుంభవృష్టిగా పడినది. వరిచేలు పొంపుగా వచ్చుచున్నవి. ప్రతి చెరువునందున నీరధికమగుటచేతను ఆనేకచెరువులు అలుపుల పాలుచు కలములు గండలు వేయుచున్నవి. తులమాసములో గూడ వర్షించిన యెడల ఈయేడు పూర్తిపంట పండగలదు. ఈయేడు వర్షములనుండి యంత సస్యానుకూలము వర్షించలేదు. కారదానది రెండొడునిండి పారుచున్నది. దిగులుకాక క్యమగుట లేదు.

కల్లుదుకాణములు

కల్లుగీతకు చెట్టియరావని కాంగ్రెసు ప్రచారకులు కర ప్రత్రములను పంపించు. ఉపన్యాసముల నిచ్చుచు, ఇశాందారులకు బోధలు చేయుచున్నారు. ఆక్టోబరునెలలో ఆల్బూరీదారు చెట్లకు నెంబరు వేయుదురు. అప్పుడు యీశాందారులు ఎటుల ప్రవర్తించెదరో తెలియవలయున్నది.

తాలూకాబోర్డు విభజన

వీరవిల్లి తాలూకా

గుడివాడ

(ఒకవిలేఖరి)

పంచాయితీకోర్టు ప్రెసిడెంటు

సెప్టెంబరు 29:—గుడివాడలో పంచాయితీ కోర్టు స్థాపించుటకు 9 సభ్యుల నెన్నుకొనిరి. ఈనెల 29 తేదీ గుడివాడ తాలూకాకోర్టులో జరిగిన పంచాయితీదారుల సభలో ము|| రా|| రా|| మురియ గోపయ్యగారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి. శ్రీ గోపయ్యగారు తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు, యువకులు, ఉత్సాహపరులు. నిమ్మజాత్యుద్ధరణ అభిమానులు. గొప్పపలుకుబడిగలరయ్యులు, వీరి ఎన్నికవలన పౌరులకు అమితానందము కలిగినది.

సేవాశ్రమపాఠశాల

ము|| రా|| రా|| గూడూరి రామచంద్రరావు పంతులు గారిచే స్థాపించబడిన సేవాశ్రమపాఠశాల విద్యార్థులకు శ్రీమదిరు గోపయ్యగారు తమకు పంచాయితీకోర్టు అధ్యక్షుడవలె లభించి నందుకుగాను సంతోష పూర్వకముగా అల్పహారవిందు చేసిరి. తాదాపు నూరుమంది విద్యార్థులు వచ్చిరి. తత్సమయమున ము|| రా|| రా|| వెల్లం శివయ్యగారి చేతువండ వెంటనర సింహారావు, భయిరవభట్ల వేంకటసుబ్బారావు, కేశవదేవ బ్రహ్మచారి సిద్ధాంతాలంకారగార్లు మరికొందరు పెద్దలును సభ నలంకరించి శ్రీ గోపయ్య ధార్మికగుణమును, దేశసేవను, గొనియాడిరి.

గుడివాడ యూనియను

ఈయూనియనులో 21 స్థానములు ఖాళీఅయి సుమారు నాలుగుమాసములయినను ఇంతవరకు ఎన్నికలు జరుగలేదు. ఇది చాలా విచారకరము. యూనియనుబోర్డుసభ్యులు ఇందు విషయము ఆక్షిలు సమర్పించి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని చూచి నను ప్రయోజనము లేకబోయినది.

యోగి గూడూరి రామచంద్రరావుగారు

ఈదిన నేనాదురంధరుడు 12 దినములనుండి నిరశనప్రతమును బూనిరి. ప్రతిదినము సుమారు ఒకతులము నీరును మాత్రము ద్రావుదురు. మామూలు మనుజునివలె దినమంతయు, రాత్రి గూడను చాలా ప్రార్థనోపునరకు పనిచేయుదురు. చాలా మారము తిరుగుదురు. అందరితోను ధారాళముగా మాట్లాడు మందురు. ఈమహనీయుని మనోబలముచూచి అందరు ఆశ్చర్య పడుచున్నారు.

పితాపురము

పితాపురమున పాదగయాశ్రీత తీరకృతావాసులుగు శ్రీమదుమాకుక్కు శివరస్వామివారికి కోటిపత్ర పూజయు, శ్రీ అమృతానికి కోటికుంకుమ పూజయు, తగంగముగర్భదాభిషి కములు, శివ, రామసహస్రనామార్చనములు, అష్టాక్షరీ, వేద పారాయణము, మొదలగునవి యీ సం||ర ఆశ్వియుజకు ౧౮ గాయతు జరుపబడునని యిదివరలో మేము పత్రికాముఖము నను, కరపత్రములవల్లనున్న, లేఖలవల్లనున్న, భక్తగ్రాసరులగు మహానీయులందరకు తెలియజేసితిమి. పరమేశ్వరానుగ్రహ మువలనన్నిటి దినమున పూజ ప్రారంభింపబడినది. నిన్నటి పూజని|| అన్నదానము నిమిత్తమున్న అయినయనమ్మ సామ్యున్న, శ్రీ స్వామివారి అర్చకులగు కోటరామన్నగారు వగైరాల చే సమర్పింపబడి పూజ యధావిధిగా జరుపబడినది. విశేషముగా బ్రాహ్మణ సహారాధన జరిగినది. ఈ మహాత్కార్యమునకు అన్నదానముని|| విశేష ద్రవ్యము కావలసియున్నది. కాబట్టి మహానీయులందరి యుద్యమమునకు తోడ్పడి తామెసంగు విరాళములను మాకు వెంటనే పంపించగోరుచున్నాము. ఇదివరలో కోటిపత్ర పూజ|| కోటికుంకుమ పూజ|| చందాలుజేసి నవారు తమ చందాలను వెంటనే పంపించగోరుచున్నాము. చందా మొత్తము చేరినవెంటనే వారిగోత్రనామములతో పూజ జరుపబడును. ఇది విర లో సదరు పూజని|| వాగ్దానములు చేసినవారిలో కొందరు మాత్రము సామ్యు పంపించియున్నారు. తక్కినవారుగూడ వెంటనే వారివారిసామ్యులను పంపించి యీమహాత్కార్యము జరుగుటకై పుష్కలముగానవెంటనే పంపించ ప్రార్థితులు వారివారిసామ్యు చేసిన వెంటనే వారి గోత్రనామములతో ఏ రోజున పూజ జరుపబడునదివానికి తెలియ పరచబడును. వాగ్దానములు చేసినవారి సామ్యులు యిక్కడకు చేరనది వారి గోత్రనామములతో పూజ జరుపబడనేరదు—ఇదివరలో వాగ్దానములు చేసినవారేగాక, క్రొత్తగా పూజలు చేయించుకొనదలచినవారు, మా నిబంధనలప్రకారము కోటిపత్ర పూజకు రు 100 లున్న, కోటికుంకుమ పూజకు రు 20 న్ను మాకు పంపించినయెడల వారిగోత్రనామములతో పూజలు జరుపుటకు యేర్పాట్లు చేయబడును. ఈ మహాత్కార్యమునకు విశేషముగా అన్నకాంతి జరుగవలసియున్నది గనుక, ఎంతద్రవ్య మొసంగినను అన్నకాంతికై వినియోగపరుపబడును.

నడకుదిటి సీతారామయ్య.

యగ

మలకోశము, మెనుచున్నదను గానున్న ఏవ్యాధియారాద నిర్భయముగానుండ వచ్చును. ఇదియే శాస్త్రములందుచెప్పబడియున్నది. ఈపద్ధతిని ఆలంబించు వారికి ఏవ్యాధియారకు. క్రమముగా రాచిన్నస్సు "పేకెంటు" బొర్లిని వాడిన ఉదరమును చల్లగాను, మల్ల కోశమును శుభ్రముగాను ఉంచుచు, జ్వరమును రా నీయదు. మలకోశము శుభ్రముగాను, చల్లదన ముగానున్నప్పుడు మెదడుమల్లగానే యుండును. అతీర్చి, జ్వరము, రుల నొప్పి మొదలగునవి వచ్చుననిభయపడేరదు. వైద్యులు కవిరాజులు దానిని ఉపయోగించవలసినట్లు ఎప్పుడును శిష్యాు చేయుచున్నారు. దానిచేరి గిన మంచితలములనుబట్టి. రాచిన్నస్సు "పేకెంటు" బొర్లి కంటెను శుభ్రమైవట్టియు, తేలికయైన ఆహారము లేదని వైద్యులు, కవి రాజులే అంగీకరించియున్నారు. లోగులు, ఆరోగ్యవంతులు, ముసలివారు ఎముకలువారు మొదలగువారందరును (దీనిని ఎప్పుడును ఉపయోగించవలెను.)

చిత్ర

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని మెక్కులకుమంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యుడేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైనమందు. ఇది ఇప్పుడిప్పుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునందంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యామృతము, కోప్పలు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పోట్లు, బెలుకులు, మొదలగువాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పనిజేయును. చర్మముపైను, రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పలు సయితము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కిథిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్నిపాపులో దొరకును

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు బొంబాయి

కృపనారి
నూ 1-కి యూ. 1-0-0 వి. సి. పో- యూ 1-6-0
దగ్గు క్యాసకోశములందు జలహీనతలను ఏర్పడును. ఆనేకవిధములు కైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. కీకకాలము. పబలిండు దగ్గు క్యాసకోశముల మూక్కు నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఈబుసము, క్షయదగ్గు దగ్గుకు సేవిచలనీ: కిండు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును

దంతచూరము
డబ్బీ 1-కి వెల యూ. 0-2-0 డబ్బీ 1 కి 1-4-0
ఈదంతచూరముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్లనుండి రక్తము కారకుండును నోటమగ్గంధములేక యుండును. పండ్లుముక్కములవలె తెల్లగా నుండును.
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు బొంబాయి

ఉరవకొండఫిర్యా

(అనంతపురంజిల్లా)

జ్ఞాపము:—చత్తమాండలములయందు జ్ఞాపము తీవ్రముగా వ్యాపించినది దేశమంతటను సువ్యక్తమైనది.

అందు ఉరవకొండ ఫిర్యాయందు అత్యుదగ్రతతో జ్ఞాపముదేవత ప్రళయరూపమదాత్మితఃభీకరవనగహ్వరమున మారుమూలపల్లెలందుగల ప్రతివ్యక్తిని చైచికోని చప్పరించినది.

బీదలగోత్రులకు రోజున కొకపూట అంటిలియైననుచిక్కపాణిపానకాద్యము, జన్మదేశమును, శత్రువండులను, సోదరభృందమును, మిత్రులగునది కలమైత్యదూరము గలిగినట్టియు కనివినితెరుగనట్టియు అస్సామదేశపు కాఫీతోటలకూడపనికై వెడలి బలయిదుములకు పాల్పడియున్నారు.

దినముకొకపూట గరితెడు గంజిదొరకు మార్గమండియున్న నింతదూర మేగరసవిషయమును బట్టి జ్ఞాపతీవ్రతచదువరులే తెలిసికొందురుగాక.

జనసంఖ్యచేతిక్కిరిసియున్న పల్లెలన్నియునేడు నిర్భయమున పాడునడిన యిండ్లును, నూలిన గృహములగలిగియు, పుట్టి పెరిగిన భూమిని విడువలేక నుండువారలు పనిలేక పెనుయాకటికిలానైనవారిని గలిగియు, యెండిన వృక్షములబోలి పాడుగొట్టుచున్న పల్లెలను జూడ దేశభక్తులు తప్పక కన్నీరు విడుతురు.

అట్లకట్టములకు లోనైన బీదప్రజల కధమజినోపాధికై నను సోదరదేశీయులుగాని, ప్రభుత్వమువారుగాని సాయము చేసియుండిన నింతదూర మేగియుండరు. పల్లెలందున్న బీదల కన్నోత్పత్తికి మార్గములు కరుణాభరు కల్పనచేసి దేశము సుధృఢింపవలెను.

కాంగ్రెసుప్రచారము:—ఉరవకొండ ఫిర్యాయందు రెండుమాసములు ప్రచారము జరిగినది. ఇక నొకనెల ప్రచారము పూర్తియై బాగుండును.

ఒకపైసా వందరూపాయల విలువగల యిక్కాలమున (నెలపైసానెల ౧౦ తేది అంగ్రదినపత్రికయందు ఉరవకొండ ఫిర్యా వార్తలను క్రింద ప్రకటింపబడినది చూడుడు) పూజానిధికి యెక్కువమొత్తము వసూలుకాకపోయినను యిచ్చిన స్వల్పమొత్తమైనను ప్రజలతిరేకుచే సమర్పించిరి.

ప్రతిగ్రామమునను కాంగ్రెసుసంఘము నిర్మింపబడవలసియుండిన ధనలేమిచే ప్రజలు చందాచెల్లించునీతిలో తేనెండున నిర్మింపబడలేదు. ఒక గ్రామమున ౫ మంది నభ్యులచే కాంగ్రెసు సంఘము స్థాపనచేసిన చందాధనము వసూలుచేయటంకొకదినమంతయు కడు పయోగకు లోనుగావలసియున్నది.

ఈప్రాంతములందు ౧౯౨౧ సం॥ మన ౨ లేక ౩ మాసములు మాత్రము ప్రచారము జరిగియుండెను. ఈసంవత్సరము జూలై అగస్టునెలలందు మాత్రము ప్రచారము గల్పబడెను.

ప్రచారమునలని ఫలితము:—ప్రజలు మహాత్ముని యవతారపురుషునిగ భావించి భక్తిపేరుల గనుపొందుటగాక ఉద్యమమునం దతిముఖ్యమైనది నిర్మాణకార్యక్రమమునం దెక్కువశ్రద్ధను గనుపరచియున్నారు.

ఇందుకు నిదర్శనముగా కొన్ని గ్రామములందు మునుమాది ౨౫ రూపాయల ధరగలిగియున్నను ఖద్దరునే తయారుచేసికొనిగరింతురు. కొందరు ఇంటగల ప్రాతదూదియును, మాదిపరపు (లేపు)లందలి దూదినీ తీసి గుడ్డ తయారుచేయించుకొనుచున్నారు. మరికొందరు దూదిలేమివలనను ఖాదీధరయొక్కవగుటచేతను ప్రస్తుతము ధరింపవలెకలయున్నారు.

ఈసంవత్సరము రైతులు ప్రతిదేలను విరివిగా వేసియున్నారు. భగవత్పూజముండి చక్కగ ఫలించిన ప్రజలకు తగుయత్సాహము కలుగజేయుచుండిన ఫిర్యాయంతయు ఖద్దరుమయగుననుటకు సందియముండదు.

అగ్రామదాబాదు తీర్మానానుసారము, యాయారయొక్క సభ్యులు ౫ మందియు ఇతరు లొకరను నూలువడికి పంపినారు. కొందరు దేశభక్తులింకను నడకప్రయత్నించినారుగాని సూది, రాటము లేమిచే నూరకొన్నారు.

ధర్మపురి:—గ్రామసంఘాధ్యక్షుడు జంబులపాటి పెద్ద వెంకటప్పగారియొక్క ఆద్యతీయ కృషివలన ప్రస్తుత మిగ్రామమున ౨౫ రాటములు తిరుగుచున్నవి. కి మగ్గుములు పనిచేయుచున్నవి.

కొట్టలపల్లి:—కాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహక సభ్యులు కర్ణగభివృద్ధికి చాలశ్రమ తీసికొనుచున్నారు. ఖద్దరువాడుట ఉత్పత్తి చేయుటయు దీగ్రామము ఫిర్యాలో నగ్రస్థాపనలకురించియున్నది.

ఉండలండ్:—గ్రామసంఘాధ్యక్షుడు సత్రసాల శరభయ్యశెట్టిగారు తమయింట ౨ రాటములు నెలకొల్పి, వడ్డనున్న దూది యితరులకిచ్చి కర్ణగత్పత్తికై అత్యుత్సాహముతో కృషి సల్పుచున్నారు.

వరిమెట్ల:—గ్రామమున ఒంటెద్దులగోనెమ్మగారు ఉరవకొండ ఖద్దరు ప్రదర్శనమునకు ౮౦ నెంబరు నూలువడికిపంపి, రజితపతకమును బహుమతి బడవించుండిరి. ఈయమ నాదర్శముగాని అనేకమంది నయమునూలుతీయ ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రస్తుతమిచ్చట ౫ రాటములకు ౧ మగ్గుమునకు పనియున్నది.

హవలి, నింబగల్లు, విడవనకల్లు, కవకుంట్ల, వేల్పుమడుగు, ఇంద్రావతి, మోసిడి, లత్తెరము మొదలగు గ్రామములందుగల జనసంఖ్యను బట్టి 1/8, 1/4, 1/2, భాగముల ప్రజలు ఖద్దరు ధరింతురు. ప్రతిగ్రామమునకును కి మొదలు ౧౦ రాటములవరకు పనిచేయుచున్నవి. కొన్ని గ్రామములందు తప్ప ప్రతిగ్రామమునను సాలీలున్నారు.

లేఖ ద్వీపగుకారణముచే పైకనుపరచిన గ్రామముల ఖాదీయుత్పత్తి వివరము తెలుపనందులకు చదువరులు మన్నింతురుగాక.

కల్లిఖద్దరు:—ఉరవకొండ బజారునందలి (మిల్లుగుడ్డల) నమ్మవర్తకులు ముఖ్యము పల్లెలందు ఖాదీయుత్పత్తి చేయుదురు. అందులో బీదలే యెక్కువ యుత్పత్తిచేసి ధరించుకొందురు. ధనవంతుల యిండ్లయందు తప్ప ప్రతియింటను రాటమున్నది. ౨౦ వ నెంబరు వడుకువార లనేకులున్నారు. లేగడిపల్లెలందు పాతికభాగపుజనులు ఖద్దరు ధరింతురు.

ఈఫిర్యానామల కెక్కువ ప్రబోధము కలిగింపవలసియున్నది. ఇందుకు నిరంతరప్రచారము పల్పవలెను. పేరు మోసిన నాయకు లప్పుడప్పుడు ప్రజల సందర్శించుచుండిన తమయంతఃకలహములు మానుకొని, అఖండైక్యము కలుగజేసికొని దేశోద్ధరణకు నడుముగట్టుకొని నిలుతురు.

ప్రచార లోపములననే ప్రజలయందు దాగిన యద్వి తీయకత్తి బయటపడ ప్రతిపండి ఖద్దరుత్పత్తి చేసికొను వరకు గ్రామముల నప్పుడప్పుడు సందర్శించుచుండవలెను.

ఉరవకొండ:—జాతీయోప సంఘకార్యదర్శి ఘట్టు వెంకట రమణప్పగారు అత్యంతదీక్షతో ఖద్దరభివృద్ధికై కృషి సల్పుచున్నారు. ప్రస్తుతము కాటకబాధచే ఉత్పత్తిచేయుట కొద్ది. ఖర్చున్ననో అంతకు బహుతక్కువ. దూదిలేమిచే వడికించుట మానుకొన్నారు. నీళ్లనుగొని ఖద్దరుత్పత్తి చేయుదురు. హాళి మగ్గుములు పనిచేయుచున్నవి.

సానికజాతీయోపసంఘమున తయారైనగుడ్డ నమ్మబుకును, ప్రజలకు మాదిరిగా నుండుటకును “గాంధీఖద్దరు నిలయ”ను పేరిట బజారునందు స్వదేశీపాపు నిర్మింపబడినది. దాదాపు యిందు ౧౦ వందల రూపాయలగుడ్డ నిలువయున్నది. మాసమున కింపుమించు ౨ వందల రూపాయల వ్యాపారము జరుగుచున్నది.

ఈయూరియండిపుడు వడుకువారలుబహుకొద్ది. అందుకర్ణగ ధరించువారుసయితము తక్కువే. “గాంధీకర్ణగ నిలయ” నిర్మాతలలో కొందరు ముఖ్యులీటివల మిల్లుపంచల వాడెదరు. ముఖ్యతే పెడత్రోవ జనుటమాచిన తక్కినవారికి మార్గదర్శకులైనట్లు తోచుచున్నది.

యేమియు తెలియని అమాయకులగు పల్లెటూరి ప్రజలను, యితరులను, మిల్లుగుడ్డలనే స్వదేశీయనియు, కల్లిఖద్దరని మోసముచేసి తనలగట్టెదరు.

పల్లెలందలి ౧౦, ౧౨, ౨౦ నంబరునూలుతోగాని, పేకకు వడుకునూలువేసిగాని గుడ్డతయారుచేసి స్వదేశీయని పల్లెలయందచ్చలచ్చటమొదరు.

స్వదేశీయన్నతోడనే విండ్రజాతిక ఎర్రకులకు మోసపోయి ఖద్దరని భ్రమచెందికొనకుట. స్వదేశీయన్న వడికిన నూలుచేత యారైనగుడ్డకే పేరుగాని అన్యమున కీపేరులేదు. దేశాభిమానులై కి విషయము ప్రజలకుచక్కగ నచ్చజెప్పవలెను. (ఒకవిలేఖరి)

కఫహారిచూరము

వెన్నెదర్శి 1-కి ౧.౫-౦ (6 డబ్బీల గుండుగలిది) 1-కి రు 2.౦-౦

ఈ చూరము బామాలిరెలచే చేయబడినది. కల్లు, జల్లునూ, 1౫ పీచు, కైర్యోనూ గలవిలగుకాచి మిగుల ఉపయోగించును. దీని రెండుకొండకొకటకు నుంకిడి.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 2-వ తేది గురువారము

(1) ధాన్యములు			
దనియాలు బా 1-కి	రు 30.౦-౦	మొదలు	42.౦-౦ వజకు
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి	రు 14.౦-౦		14.8-౦
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	16.8-౦		17.౦-౦
డిబ్బివి ,, డిటా 45 గలవి ,,	16.8-౦		17.౦-౦
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8.12-౦		9.౦-౦
నవ్వులు ,,			20.౦-౦ 22.౦-౦
(2) పప్పుధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	రు 11.౦-౦	రు 12.౦-౦	
సెనగలు ,, డిటా ,,	11.4-౦		12.8-౦
పెసలు ,, డిటా ,,	11.8-౦		12.4-౦
మినుములు ,, డిటా ,,	18.౦-౦		16.౦-౦
ఉలవలు ర 164 ,,			9.4-౦ 11.4-౦
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి	రు 170.౦-౦		175.౦-౦
నెయ్యి మ 1-కి			14.౦-౦ 26.౦-౦
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పుబా 1-కి			65.౦-౦ 68.౦-౦
ఇతరప్రదేశము ,,			60.౦ 62.౦-౦
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 155	మి.కా.నూనె	150
అముదమునూనె బా 1-కి			190 ౨౨
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-కి	రు 205.౦-౦		210.౦-౦
కూరపసుపు ,,	రు 140.౦-౦		14౦.౦-౦
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి	రు 120.౦-౦		188.౦-౦
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మజుగు 1-కి	రు 45,		50
కాళహస్తీపాయకట్టు ,,			౬0, 70
తెల్లము బా 1-కి	రు 85.౦-౦		60.౦-౦
చింతపండు బా 1-కి	రు 80.౦-౦		49.౦-౦
(5) ఇనుము			
పట్టారకంబా 1-కి వ			రు 32.8-౦ 33.౦-౦
చురం ,,			33.౦-౦ 39.౦-౦
రవుండు ,,			33.౦-౦ 36.౦-౦
(6) లోహములు			
వెండి 100 రులం కు	రు 78.౦-౦		81.12-౦
బంగారము, తులము 1-కి	రు 24.2-౦		24.10-౦
సవన 1-కి			15.5.3
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 265.౦-౦		272.౦-౦
రాగి డిటా	రు 80౧.౦-౦		805.౦-౦
అస్కాచక్కెర బా 1-కి	రు 38.4-౦		38.12-౦
(7) రంగులు అలిజరైసు			
ఆవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు			76.౦-౦
తొట్టికృష్ణుడు	డిటా		,,
సింహం	డిటా		,,
గుర్రం	డిటా		,,
(8) దూది			
బోండా వెన్నె బారున 1-కి			రు 320.౦-౦
(9) నూలు			
కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.10-౦		
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8.6-౦		
వుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8-12-౦		
అనామదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.8-౦		
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10.2-౦		
నూళయేనుగ నెం 20	రు 11.18-౦		
జవాక్ నెం 20	రు 12.౦-౦		
,, ,, 40 పీ లేబిలు ఆయినను	రు 15.5-౦		
గోకాకు నెం 12 1/2	రు 9.15-౦		
వద్యాక్ నెం 24 1/2	రు 12.2-౦		
14 1/2 క్లిల్ల ౯ పక్షి	రు 9.14-౦		

రొమహరి ఉబ్బె 1-కి రు. 0-౮-౦

ఈ భగ్యమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోముమునూ దునిమినములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మమునల పెక్కుదు, మంటుచుండదు. రోముములు రాలిపోవును.

అమృతాంజనము డిపో మదరాసు - బొంబాయి.

అశ్వత్థాంజనము

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమూల్యమైన మాత్రలు మొదటిరకం కస్తూరి, మంజుమృతపుష్ప, పచ్చకర్పూరము, అతిసౌఖ్యకారకములను మూలికలు చేర్చి తయారుచేయబడినది. ఆత్మేశ్వరమగు పరమేశ్వరాని యందులో చేయబడినది. జరిగిందేమి, చాలా దుఃఖములు, అశుభములు ఈ మాత్రలు ముగిసినచో ప్రతిమొక్కరూ దీనిని సాధారణముగా లభ్యమైనది. ఇది చాలా ప్రభుత్వముతో జాడలుగలిగి, కడుపునొప్పి, చాలి నొప్పి ఇది పరిహరించును. వేదములను బుద్ధులు భక్తులు అనుచున్నది 250-300 చూడలు గలబుడ్డి 1 కి (1-4), 6 బుడ్డులు 1-4-0 పొమ్మలవ్వవచ్చు. ఈ దిగుడు పలుకుబడిని బొమ్మలవ్వవచ్చు. ఈ దిగుడు పలుకుబడిని బొమ్మలవ్వవచ్చు. ఈ దిగుడు పలుకుబడిని బొమ్మలవ్వవచ్చు.

సారస్వతాశ్రమము: కస్తూరి, బుద్ధివహిని, భావకర్పూరము, బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0.
బాలసమీక్షాశ్రమము: చిన్నపిల్లలకు బుద్ధివహిని, భావకర్పూరము, బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0.
భావనబీరక రసాయనము: పిల్లలకు బుద్ధివహిని, భావకర్పూరము, బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0.
వాతగజకేసరి లేహ్యము: వాతగజకేసరి లేహ్యము, బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0.
మా బొమ్మలవ్వవచ్చు. ఈ దిగుడు పలుకుబడిని బొమ్మలవ్వవచ్చు. ఈ దిగుడు పలుకుబడిని బొమ్మలవ్వవచ్చు.

కామినియానా నె

వెంట్రుకలో అందము. చాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్విసపుడు ఉండకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఉండ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పోగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానానెను వాడి సత్వరముగా శిరోజు ముల గాపాడుకొనుదు. వెంట్రుకల కేహద్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యవధము వానిని మొత్తముగా పట్టినచో నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజుముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లుఖరీదు రూ 2-10-0.

126 ఏపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహు

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహుకు వ్రాయుదు.

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0	{ మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు నేసికొన్న పరిమళ	
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0		{ మన్నిదిలను వ్యాసించు.
1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0		

వై కామినియానానె, ఆటోదిల్ బహు మందునరములను ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలుబజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.

155 జమ్నామఠ్, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

జాతకముయొక్క నక్షత్రముగాని జననకాల వివరముగాని తెలిపిన 1 సం॥కు, మాసవారిగ ఫలములు, శాస్త్రీయముగ వ్రాసి పంపుదుము. రూ 2-0-0 అవును. (వి. పి. 2-4-0) జాతకము ననుసరించినప్రశ్న 1 కి రూ 1-0-0. "జయవశిష్ట" తాయతి 1 కి రూ 2-0-0 యితరవివరములను వ్రాయుకు. విలాసము. ఆంజనేయ స్వామిశ్లోకపాలయము. తిరుత్తన. ఎం. ఎస్. ఎం.

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులను సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన 600 యోగములు *ల వైద్యసంగ్రహము. 1-కి 1-4-0 వి. పి. ఆ 6 ఆయుర్వేదవైద్యశాస్త్రము. వైద్య, అశ్వశాస్త్ర, శాస్త్ర, వైద్య గుణ, చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడు వైద్యశాస్త్రము. సం॥ చందా. రూ. 2-0-0. మారి యుచితము 2 పి. సి. ఏ ఒంగు కో, వెరదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

శిరోవేద మాత్రలు

20 మాత్రలు బుడ్డి 1-కి 0-12-0
ఈ మాత్రలు నుపయోగించుటచేతనే వైద్యపు కలనొప్పి, ఒకటిల నొప్పి వెంటనే పోవును.

మానసోల్లాసిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-1-0-0 (పది బాగాలు)
తలనలభము! (పోయిభయములే ప్రత్యేకము) గుణపద్ధతిము!
శరీరములో ఉష్ణాకర్మముచే కలిగిడి వైద్యశాస్త్రము మాత్రలు దివ్యవృత్తము. అజీర్ణము, అరుచి, అవలంబము, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల నందు ఒకరొకరును, పిక్కులు, సార్వత్రికములు, శిశువు, వైద్య, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పిలను బోగొట్టి జేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేచ్చును.
ఈ మాత్రలు మేనానానె నొప్పిలను వెంటనే మాన్చును. యందు అనేక విషయము చేరినవి. అనుభవముగా బొమ్మలవ్వవచ్చును పంపింపజేయు యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. రూపము.... (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము, పోయి నిడుమోలు, ఎలకురు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వ్యాఖ్యానము

క ర: సారసాది రామనామస్మృతిగాన
ఆంధ్రవాక్యమునందలి ప్రథమకవియగు నన్నయ భట్టాచార్యుని రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరణమున కిది చుక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు స్వాతంత్ర్యముల సంస్కృతాంధ్రములందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వమగు వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదను వారి వాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా నేమను తెల్లరు ముఖ్యముగా మాడదగిన విశేషము తెన్నియొలవు. వెల 0-12-0. పోస్టల్ షేం.

7, తిరుబు శివార్లు, మద్రాసు.